

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ

1935

40

ΤΥΠΟΙΣ : „ΠΥΡΣΟΥ“ Α.Ε.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΛΛΗΝΙΣ"

"HÉLLÉNIS,"

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliènes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Συνδρομή ετήσια . . . Δραχ. 100		Τιμή εκάστου τεύχους	
Εξάμηνος	60		
Εξωτερικού	σελίδια 7	απλού	Δραχ. 10
Εξάμηνος	4	διπλού	15

Αί συνδρομαί ἄρχονται ἀπὸ τὴν 1ην ἐκάστου μηνὸς καὶ εἶναι προπληρωτέαι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Λογοδοσία τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τοῦ Ε. Σ. Ε.—
"Ο κόσμος ἐν κινδύνῳ, ὑπὸ Henri Lafontaine.—Μη-
τέρα - Παιδί, ὑπὸ Καλλέργας Γώγας—Εὐφρ Πα-
σπάτη (νεκρολογία).—Πάνω ἀπὸ τὸ θάνατο, ὑπὸ Ni-
colas Segur.—Πόνος (ποίημα) ὑπὸ Λουκίας Roma-
ret—Καρακατσάνη.—"Η Σπηλιά τῆς Λενοῦς, ὑπὸ
"Ελλης Παπαδοπούλου.—Στὴ γωνία μου (ποίημα),
ὑπὸ Ἀντωνίας Κουντούρη.—Βάγκαι, ὑπὸ Εἰρ. Νικο-
λαΐδου.—Τὰ ρόδα καὶ κρίνα (ποίημα), ὑπὸ Βέτας
Πεζοπούλου.—Θεατρικὴ Στῆλη, ὑπὸ Κατ. Κακούρη.
—Αἱ Ἰταλίδες.—"Η μεταρρύθμισις τοῦ ἡμερολογίου,
ὑπὸ "Ελισ. Ἀχέλις.—Οἱ ὑπηρέτριες.—"Εκδόσεις.—
Πλάτωνος "Συμπόσιον", ὑπὸ Π. Λάσκαρι.—Μία Ἑλ-
ληνίδα ἀγγειοπλάστρια, ὑπὸ Ἀθηνᾶς Ταρσούλη.—
"Εκπαιδευτικά, ὑπὸ Π. Λάσκαρι.—Δημοτικὴ καὶ Νεο-
δημοτικὴ.—Μαθητικὰ ταξείδια, ὑπὸ Δώρας Παπα-
κωνσταντίνου.—Ῥφέλ. Γνώσεις—Διὰ τὴν σιγὴν εἰς
τὸν Ἄγνωστον Ποιητὴν.—Εἰδήσεις.—Μόδες.

Ἐπὶ τῆς Συντάξεως ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

"Η ἐπὶ τοῦ ἐξωφύλλου φωτογραφία ἐλήφθη ἀπὸ τὶς Παιδικὲς ἐξοχὰς τῆς Βούλας καὶ μᾶς παρεχωρήθη
εὐγενῶς ἀπὸ τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα

ΓΙΑ ΚΑΘΕ ΕΛΛΗΝΙΔΑ

ΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΑΙ ΚΛΟΣΤΑΙ

"ΚΙΘΑΡΑΣ"

ΧΑΡΤΟΝΑΚΙΑ, ΜΑΣΟΥΡΑΚΙΑ, ΜΑΝΤΑΡΙΣΜΑΤΑ

ΣΤΕΡΕΑΙ, ΛΕΠΤΑΙ, ΕΥΘΗΝΑΙ

ΚΛΟΣΤΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ Α.Β.Ο.Ι. ΘΕΟΔΩΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΘΗΝΑΙ

ΕΡΜΟΥ 131

ΤΗΛ. 22-283

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΑΡΑΧΩΒΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΥΚΟΥΛΑΡΙΚΑ

ΔΙΑ ΠΡΩΤΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

ΠΑΡΕΛΑΒΟΝ ΣΕ ΜΕΓΑΛΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Δ. Μ. ΘΕΟΛΟΓΙΤΟΥ

ΕΡΜΟΥ 21

ΚΑΙ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ 7

ΑΘΗΝΑΙ

ΚΑΙ ΤΟ ΕΡΩ-
ΤΙΚΟ ΤΗΣ ΡΟ-
ΜΑΝΤΣΟ ΣΤΑ-
ΜΑΤΗΣΕ....

Νέα, ωραία, εἶχε
ὅλα τὰ προσόντα
γιὰ ν' ἀρέσῃ, ἂν
τὸ δέσμα τῆς δὲν
γυάλιζε...

Τὸν κίνδυνον αὐτὸν μορεῖ-
τε νὰ τὸν ἀποφύγετε. Οἷα-
δήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ κατὰ-
στάσις τοῦ δερμάτός σας, ἡ

MATITÉ

ἡ πούδρα καλλονῆς L. T. PIVER θὰ σᾶς δώσῃ τὸ ὑπέροχο
καὶ βελούδινο MAT χρῶμα, ποὺ τόσοι θαυμάζουν οἱ ἄνδρες.

"Η MATITÉ εἶνε ἡ κατ' ἐξοχὴν MAT πούδρα, διότι εἶνε
χωρὶς τάλκ καὶ ὅλα τὰ συστατικά τῆς εἶνε μάτ.

Ἀρωματοποιεῖ L. T. PIVER, Paris. "ΜΗΝΥΤΕΡ"

... αὐτὸ εἶνε
τὸ κυριώτερον γνώρισμα
τῶν ζυμαρικῶν

ABEZ

καὶ ὀφείλεται εἰς τὰς μοναδι-
κάς ἐν Ἑλλάδι καὶ Παγκοσμίως
τελειότερας ἐγκαταστάσεις
ξηράνσεως τῶν ἐργοστασίων
τῆς συστήματος BARDUCCI

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΥΡΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΓΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΑΡΧΑΙΑ ΠΑΡΑΚΛΩΔΙΑ
10-9-81
30254
ΑΠΘ.

ΑΠΟΔΩΣΑΤΕ ΤΑΧΕΩΣ ΣΤΑ ΘΑΜΠΑ ΔΟΝΤΙΑ
ΤΗΝ ΦΥΣΙΚΗΝ ΤΟΥΣ ΣΤΙΛΠΝΟΤΗΤΑ

Ἀρχίστε νὰ βουρτζίζετε τὰ δόντια μὲ ΚΟΛΥΝΟΣ ἐπὶ ξηρὰς ψήκτρας. Θὰ δῆτε πόσο γρήγορα τὰ κηλιδωμένα καὶ κιτρινωμένα δόντια ἐπανευρίσκουν τὴν φυσικὴν τοὺς λευκότητά, τὸ δὲ στόμα σας θὰ παρέχει ἕνα αἶσθημα δροσιάς ἐπὶ ὥρας.
Ἐὰν θέλετε ν' ἀρέσετε δοκιμάσατε τὴν ΚΟΛΥΝΟΣ. Ὁ καθρέπτης σας θὰ σᾶς διαπιστώσῃ τοῦτο, οἱ δὲ φίλοι σας θὰ τὸ παρατηρήσουν· στὸ χαμόγελό σας.

ΚΟΛΥΝΟΣ
ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ Μ.Ω.ΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 8 - ΑΘΗΝΑΙ

Μπιμπίκια καὶ ἀκάθαρτο Δέρμα
τὰ ξέχασα ὅλα!

Ἀφότου ὑπάρχει ἡ Λοσιὸν προσώπου Scherk δὲν μοῦ χρειάζεται τίποτε ἄλλο παρὰ κάθε πρωὶ καὶ βράδυ νὰ πλύνωμαι μ' αὐτή. Ὅλες ἡ ἀκαθαρσίες ἐξαφανίζονται καὶ ἡ ἐπίδερμὶς μου γίνεται διαφανὴς καὶ λεία.

● Εἰς φιαλίδια τῶν Δρχ. 35· (τσάντας), 55·, 90· καὶ 175· ● Τὸ βράδυ μετὰ τὸ καθάρι-

σμα τοῦ προσώπου μὲ τὴν Λοσιὸν Σέρκ χρησιμοποίησατε τὴν

κρέμα νυκτὸς τοῦ Scherk. Χάρης στὰ τονωτικὰ ἐλαία ποὺ περιέχει

εἶναι πολὺτιμος τροφή γιὰ τὴν ἀνανέωσι τῆς ἐπίδερμίδος. Scherk

Cold Cream εἰς tubes τῶν δρχ. 35· καὶ 50·

● Ἐπίσης εἰς βάζα τῶν δρχ. 70· καὶ 125· Δείγματα κρέμας ἀποστέλλον-

ται ἐναντὶ 5δραχ. γραμματοσήμου. Γεν. Ἀντ/νος Π.Ι. Μαγκριώτης, Νίκης 10

Scherk
Face
Lotion
Λοσιὸν δια τὸ πρόσωπον

ΜΕΤΑΞΕΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΔΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1935

ΑΡΙΘ. 7 - 8

Ἀπὸ τὴν Γενικὴ Συνέλευσι τῆς 18ης Ἀπριλίου 1935

Λογοδοσία τοῦ Νομικοῦ Γραφείου τοῦ Ε.Σ.Ε.

Τὸ Νομικὸ Γραφεῖο ἐλειτουργήσῃ καὶ ἐφέτος μὲ δικηγόρους τὶς κ. κ. Εὐχαρί Πετρίδου καὶ Ἀγνή Ρουσσοπούλου καὶ τοὺς κ. κ. Σωμερίτην καὶ Μαρκόπουλον.

Κατὰ τὸν χρόνον αὐτὸ ἐχειρίσθηκε ἐν ὄλῳ 70 ὑποθέσεις. Ἀπ' αὐτὰς ἦταν: 4 Ἀναζητήσεις πατρότητος, 4 Διαζύγια, 6 Ἐξώσεις, 6 Ποινικὲς ὑποθέσεις, 5 Ἀποζημιώσεις προσφύγων, 8 υἱοθεσίαι καὶ 34 διάφορες ἄλλες ὑποθέσεις.

Οἱ υἱοθεσίαι μᾶς στέλνονται ἀπὸ τὸ Τμήμα Πληροφοριῶν καὶ Καθοδηγήσεων τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος Προστασίας Παιδιοῦ, τὸ ὁποῖον φροντίζει γιὰ τὴν τοποθέτησι τῶν παιδιῶν καὶ γιὰ τὴν ἀνεύρεσι θετῶν γονέων. Τὸ Νομικὸ Γραφεῖο ἐνεργεῖ μόνον γιὰ τὶς δικαστικὰς διατυπώσεις. Οἱ υἱοθεσίαι εἶναι οἱ μόνες ὑποθέσεις ποὺ δὲν ἐπιβαρύνουν εἰδικῶς τὸ Ταμεῖον τοῦ Νομικοῦ Γραφείου, γιὰ τὴν οἱ θετοὶ γονεῖς πληρώνουν κατὰ τὸ πλεῖστον τὰ δικαστικὰ ἐξόδα. Ἐν τούτοις ἀναλαμβάνομε συχνὰ καὶ υἱοθεσίας μὲ δόσεις καὶ ἄλλες, ὅπου οἱ θετοὶ γονεῖς πληρώνουν ἕνα μέρος μόνον, καὶ τὸ Νομικὸ Γραφεῖο πληρώνει τὴ διαφορά. Ἔτσι ἐφέτος ἔχομε εἰσπράξει ἀπὸ υἱοθεσίας 7.400 δραχμὰς καὶ ἔχομε δώσει εἰς ἐξόδα υἱοθεσιῶν 8.250 δραχμὰς.

Γιὰ ἀναζήτησι πατρότητος ἢ γιὰ πληρωμὴ διατροφῆς σὲ ἐγκαταλελειμμένη οἰκογένεια καταφεύγουν συχνὰ γυναῖκες στὸ Νομικὸ Γραφεῖο, ἀλλὰ σπανίως μποροῦμε νὰ τὶς ἐξυπηρετήσωμε, γιὰ τὴν οἱ ἄνδρες τοὺς δυστροποῦν, ἢ δὲν ἔχουν περιουσία ποὺ νὰ μποροῦμε νὰ τοὺς κατὰσχωμε, καὶ ἂν ἔχουν τὴν μεταβιβάζον εἰκονικὰ σὲ τρίτους.

Ἐξ ἄλλου οἱ ἀναζητήσεις εἶναι ὑποθέσεις

ποὺ τραβοῦν πολὺ σὲ μάκρος καὶ μποροῦν νὰ διαρκέσουν καὶ 2—3 χρόνια καὶ δύσκολα ἀντέχει μιὰ φτωχὴ γυναῖκα σὲ τέτοια δίκη.

Ποινικὲς ὑποθέσεις εἶχαμε μυνήσεις γιὰ ἐξυβρίσεις κ.τ.λ. Ἐπίσης ἀναλάβαμε καὶ γιὰ τὸ Τμήμα Ἐργαστηρίων τὴν ποινικὴ δίωξι ἐναντίον ἐνὸς καταχραστοῦ πρώην πράκτορός του.

Εἰδικῶς ἀσχολήθηκε τὸ Νομικὸ Γραφεῖο μὲ μιὰ πρόσφυγα Μ. Κ. ποὺ εἶναι φυματικὴ καὶ νευροπαθὴς, ἔχει δὲ καὶ ἕνα ἐξώγαμο παιδί. Τὸ παιδί τοποθετήσαμε στὶς Παιδικὲς Ἐξοχὰς τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος καὶ ὕστερα στὸ Ζηρίνιο Ἀναρρωτήριον Βούλας, ὅπου μᾶς ἐβοήθησαν τὰ Τμήματα Προστασίας Παιδιοῦ καὶ Ὑγιεινῆς τοῦ Ε. Σ. Ε. καθὼς καὶ ὁ Σύλλογος Ἀποφοίτων τοῦ Κολλεγίου Κων/πόλεως, νὰ πληρώσωμε τὰ τροφεῖα γιὰ τρεῖς μῆνες. Τώρα ἀνέλαβε γιὰ τὸ τρέχον οἰκονομικὸ ἔτος τὴν πληρωμὴ τῶν τροφείων τὸ Τμήμα Προνοίας τοῦ Δήμου Ἀθηναίων. Προσπαθήσαμε νὰ ἐνεργήσωμε τὴν ἀναζήτησι πατρότητος γιὰ τὴν γυναῖκα αὐτή, ἀλλὰ δὲν ἔχομε ἀρκετοὺς ἀξιοπιστοὺς μάρτυρας, ὁ δὲ ἐξώγαμος πατέρας, γνωστότατος Ἀθηναῖος, δυστροπεῖ γιὰ τὴν ὑπόθεσι αὐτὴ τὸν ἐκθέτει κοινωνικῶς. Ἐν τῷ μεταξύ ἡ γυναῖκα αὐτὴ ἐξύβρισε τὶς γειτόνισσες ποὺ ἐπεύραζαν αὐτὴν καὶ τὸ παιδί τῆς καὶ εἶχε ἐναντίον τῆς 5 ἀλλεπάλληλες μυνήσεις ἐπὶ ἐξυβρίσει ἀπὸ τὶς ὁποῖες καταρθώσαμε νὰ τὴν ἀπαλλάξωμε. Τὸ ταμεῖο μᾶς ἐπιβαρύνθηκε μὲ 3.000 δραχμὰς γιὰ τὴν γυναῖκα αὐτή. Εἶναι μιὰ ἀξιολύπητη ὑπαρξὶ καὶ ἐπικαλούμεθα τὴ βοήθειαν κάθε φιλανθρώπου γι' αὐτή.

Μία ὑπόθεσι μυνήσεως γιὰ ἀποπλάνησι ποὺ

ήταν έκκρεμής από πέρυσι και δικάστηκε φέτος δύο φορές στο Έφετεϊον. Η αποπλανηθείσα, τρόφιμος του Έμπειρικείου, έδικαιώθηκε την πρώτη φορά από το Δικαστήριο και ο άπαγωγεύς της έπρότεινε να την παντρευθῇ, για να απαλλαγῇ από την ποινική δίωξι, αλλά στην δεύτερα συζήτησι δυστυχώς απηλλάγη αφού προσήγαγε τους γνωστούς ψευδομάρτυρες για τῇ διαγωγή τῆς μικρῆς και δύο δικηγόρους βουλευτάς έναντιον τῶν ὁποίων οἱ δυνάμεις τοῦ Νομικοῦ Γραφείου ἦταν πολὺ αδύνατες.

Ἐνδιαφέρουσα ὑπόθεσις εἶναι καὶ ἡ ἐξῆς: μία γυναίκα ἔδωσε ὡς ἐνέχυρον μερικὰ κοσμήματά της, αξίας δύο χιλιάδων δραχμῶν, σὲνα χρυσοχοεῖον ὅπου τῆς ἔδωσαν 750 δραχμὲς καὶ ἔπρεπε νὰ πληρῶναι γι'αυτὲς τόκο 75 δρχ. τὸν μῆνα δηλαδὴ 120%. Χάρις στὴν ἐπέμβασί μας ἐξαναγκάσαμε τὸ χρυσοχόο νὰ τῆς παραδῶσῃ τὰ πράγματα μὲ μόνο 30% τόκο. Ἀλλὰ ἀπὸ μιὰ πρόχειρη ἔρευνα ἐκεῖ ἐμάθαμε ὅτι ὑπάρχουν σήμερα στὴν Ἀθῆνα 300 ὅμοια δανειστήρια καὶ μάλιστα ὅτι αὐτὸς ὁ χρυσοχός ἦταν ἐξαιρετικὰ καλός, γιατί ἔπερνε μόνον 10% τόκο τὸ μῆνα ἐνῶ ὅλοι οἱ ἄλλοι πέρνουν 20% τὸ μῆνα, δηλαδὴ 240% τὸ χρόνο. Ὅταν καταγγείλαμε αὐτὰ στὴν Ἀστυνομία (Γενικὴ Ἀσφάλεια) μᾶς εἶπαν ὅτι εἶναι ἀναρμόδιοι καὶ ὅτι δὲν μποροῦν νὰ κάνουν καμμιὰ ἔρευνα γιατί ἡ Ἀστυνομία δὲν κάνει πρόβα τζενεράλε. Ἐπίσης ἔχομε νὰ ἀναφέρωμε καὶ 2 ὑποθέσεις ὅχι δικαστηριακὲς ποὺ τελειώσαμε. Κατὰ τὶς τελευταῖες πλημμύρες τοῦ Νοεμβρίου πνίγηκε στὴν Ἱερὰ Ὀδὸ μία πτωχὴ ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ποὺ ἄφησε ἀπροστάτευτη μιὰ γρηὰ μητέρα 84 ἐτῶν. Κατωρθώσαμε νὰ ἐνδιαφερθοῦν γι'αυτὴ τὸ Τμήμα Πληροφοριῶν καὶ Καθοδηγήσεων τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρύματος καὶ ἡ κ. Λίνα Τσαλδάρη καὶ ἔτσι εἰσῆχθη ἡ γραῖα αὐτὴ δωρεὰν στὸ Ἀσυλον Ἀνιάτων, τὸ ὁποῖον εὐχαριστοῦμε καὶ σήμερα γιὰ τὴ βοήθειά του. Ἐπίσης ἐφροντίσαμε νὰ εἰσαχθῇ στὸ Ἐμπειρικεῖον Σύρου ἕνας μικρὸς ποὺ ἀλήτευε κοντὰ εἰς τὸ Βαρβάκειον καὶ τὸν ὁποῖον μετεχειρίζοντο διάφορα κακοποιὰ στοιχεῖα γιὰ νὰ πουλεῖ ναρκωτικά.

Τέλος μᾶς ἀπησχόλησαν ἀποζημιώσεις προσφύγων Ἑλλήνων ὑπηκόων ποὺ ἐκκρεμοῦν ἀκόμη.

Τὸ Γραφεῖο μας παρουσίασε φέτος πολὺ ζωνερὴ κίνησι. Συνεργάζεται στενὰ μὲ τὰ ἄλλα Τμήματα τοῦ Ε. Σ. Ε., μὲ τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα, μὲ τὸν Σύνδεσμον Βρεφῶν καὶ Παίδων καὶ ἐλπίζει καὶ τὰ ἄλλα Σωματεῖα ν' ἀναγνωρίσουν τὴν ἐργασίαν του.

Στήλη εἰρήνης

Ὁ Κόσμος ἐν κινδύνῳ.

Ὑπὸ Henri Lafontaine

Ἡ εἰρήνη εἶνε ἡ ἐποχὴ ποὺ τὰ παῖδιά θάπτουν τοὺς πατέρας· ὁ πόλεμος εἶνε ἡ ἐποχὴ ποὺ οἱ πατέρες θάπτουν τοὺς γιούς των.

Ἡρόδοτος

Σ γυναῖκες καὶ φίλες τῆς εἰρήνης θεωροῦμεν καθήκον μας νὰ δημοσιεύσωμεν τὶς γνώμες τοῦ πρώην ἀντιπροέδρου τῆς Βελγικῆς Γερουσίας καὶ ἡδὴ προέδρου τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου τῆς Εἰρήνης H. Lafontaine.

Οἱ ιδέες αὐτὲς ποὺ δίδουν ἀφορμὴ σὲ σοβαρὲς σκέψεις, ἀποτείνονται καὶ πρὸς τὶς γυναῖκες. Φρονοῦμεν δὲ ὅτι καὶ ἡ «Ἑλληνίς» συντελεῖ ἔτσι κατὰ τὴν διὰδοσι κ' ἐπικράτησιν αὐτῶν.

Σήμερα ὅπως καὶ χθές, μόνον ἡ βία καὶ ἡ ἰσχὺς εἶνε ἐκεῖναι ποὺ κυβερνοῦν τὸν κόσμον, ὅχι μία δύναμις προστατευτικὴ ποὺ προασπίζεται τὸ δίκαιο, ἀλλὰ ποὺ ἐξυπηρετεῖ ἀτομικὰ καὶ μονομερῇ ἐθνικὰ συμφέροντα. Ἐφ' ὅσον μένουν ἔτσι τὰ πράγματα, κ' ἐφ' ὅσον οἱ λαοὶ δέχονται αὐτὴν τὴν κατάστασι, θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἐπικρατῇ κάθε ἑλλειψις ἀσφαλείας καὶ ὅλες αἱ συναφεῖς ἀθλιότητες, καὶ ὁ κόσμος θὰ ὑποφέρει τὰ πάνδενα.

Δὲν εἶνε πιά καιρὸς γιὰ διαλέξεις, γιὰ ρητωρικoὺς λόγους καὶ γιὰ τυπικὰς φιλοφρονήσεις. Χρεωστοῦμε στὸν κόσμον τὴν ἀπροκάλυπτη ἀλήθεια. Αἱγοὶ τὴν ξέρουν, μερικοὶ τὴν υποπτεύονται, οἱ μεγάλες ὅμως μᾶζες τῶν λαῶν τὴν ἀγνοοῦν.

Ἡ ἀλήθεια αὐτὴ εἶνε, ὅτι ζοῦμεν ὑπὸ τὸ σημεῖον τοῦ θανάτου, ὅχι τοῦ φυσικοῦ, ἀλλ' ἐνὸς ἡλιθίου καὶ κακοήθους, ἐνὸς προώρου θανάτου ποὺ θὰ προέλθῃ ἀπὸ ἀνήκουστες στερήσεις καὶ κακουχίες, ἐνὸς θανάτου κτηνώδους, ξαφνικοῦ, κεραυνοβόλου ποὺ θὰ μᾶς ἐξαποστεῖλουν μερικοὶ δαιμονισμένοι καὶ μανιακοὶ ὁπαδοὶ τῆς βίας.

Στὰ τελευταῖα συνέδριά μας ποὺ ἔγιναν στὶς Βρυξέλλες καὶ στὴ Βιέννη, ἐξύμνησα τὴ ζωὴ, τὴ χαρὺν, τὴν ὀλοκληρωμένην ζωὴν, χάρις στὴν ὁποῖαν οἱ γεννεὲς τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ χιλιετηρίδας μπόρεσαν νὰ εἰσδύσουν στὰ μυστήρια τῆς φύσεως, καὶ νὰ τὰ καθυποτάξουν στὶς ἀνάγκης των. Καὶ ὁ πολιτισμὸς ἐθριάμβευσε περιλάμπρα. Μᾶς ἔδωσε τὸν τροχό, τὸ

κουπί, τὸ πανί, τὴν ἑλικά, τὸ σιδηρόδρομον, τὸ ἀεροπλάνο, τὴν πυρίτιδα, τὸν ἀτμό, τὸν ἠλεκτρισμό, τὸν τηλεγράφο, τὸν τηλεφώνον, τὸ ραδιόφωνον, καὶ τόσα ἄλλα θαύματα. Μὰ τὰ ἀνθρωπόμορφα τέρατα προσπαθοῦν μὲ σατανικὴ βία νὰ μεταβάλλουν τὶς θαυματουργὰς αὐτὰς ἀνακαλύψεις σὲ φονικά ὄργανα. Καὶ οἱ στρατηγοὶ ποὺ διευθύνουν τὴ χρῆσιν τοὺς ζητοῦν γι' αὐτὸ τιμὲς καὶ δόξα.

Δὲν πρέπει νὰ ξεχάσωμεν ὅτι τρεῖς φορές ἤδη, τὸ 1923, 1924 καὶ 1926 ἡ ὀλομέλεια τῆς Κ. τ. Ε. ἐστιγμάτισε τὴν ἐγκληματικότητα τοῦ πολέμου καὶ τὸν ἐκήρυξεν ἐκτὸς νόμου. Καὶ τί ἄλλο θὰ εἶνε ὁ προσεχὴς πόλεμος, ὁ ἐναέριος, ὁ ἐμπρηστικός, ὁ μικροβιακός, μὲ τὰ δακρυγόνα καὶ ἀσφυξιογόνα ἀέρια, παρὰ τὸ πιὸ χυδαῖο, τὸ πιὸ ἀπάνθρωπο καὶ ἀποτρόπαιο ἐγκλημα, ἀφοῦ δὲν θὰ φεισθῇ οὔτε τῶν γερόντων, οὔτε τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν, ἀφοῦ δὲν θὰ σεβασθῇ κανένα μνημεῖον, κανένα ἔργον τέχνης!

Δὲν νοιώθετε στὴ ψυχὴ σας, μὲ μόνον τὴ σκέψιν αὐτῇ, ἕνα ἀκατανίκητον αἰσθημα ἀηδίας καὶ ἀποστροφῆς; Δὲν νομίζετε ὅμως ὅτι ἔχετε τὸ ἐπιτακτικὸν καθήκον νὰ καταβάλλετε καὶ σεῖς μίαν ὑπεράνθρωπον προσπάθειαν γιὰ νὰ μὴ γίνῃ αὐτὸ τὸ κακὸ;

Δέκα ἐπτὰ χρόνια ἔχουν περάσει ἀφ' οὔτου ἡ ἀπαισία περιπέτεια τοῦ παγκοσμίου πολέμου ἔκαμε δέκα ἑκατομμύρια νεκροὺς καὶ δώδεκα ἑκατομμύρια ἀναπήρους, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς γυναῖκες καὶ τὰ παῖδιά, τὰ ἔμμεσα θύματα τῆς κακῆς θρέψεως καὶ ἄλλων στερησεων· δέκα ἐπτὰ χρόνια ἀφ' οὔτου ἄνδρες πολιτικοί, στρατιωτικοί, πραγματογνώμονες, διπλωμάται, δοκίμασαν νὰ θέσουν ἑτέρωθεν τὸ κακὸ, ἰδρύσαντες τὴν Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν.

Κ' ἐν τούτοις τὸ πιὸ ἐπαίσχυντο γεγονός ποὺ θ' ἀναγράψῃ ποτὲ ἡ ἱστορία εἶνε ἡ ὀριστικὴ ἀποτυχία τῆς Διωσκέψεως τοῦ Ἀφοπλισμοῦ.

Τὸ ἀρχικὸν κείμενον τῆς Κ. τ. Ε., ὅπως τὸ συνέταξαν τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1919 δὲν ἔμεινεν ἀνέπαφον· τότε ἔλεγαν στὸν πρόλογον ὅτι τὰ κράτη ὑποχρεοῦνται νὰ μὴ καταφεύγουν σὲ πόλεμον. Μὰ τὸν Ἀπρίλιον ἡδὴ τροποποιήθηκε τὸ κείμενον ὡς ἐξῆς: τὰ κράτη ὀφείλουν νὰ δεχθοῦν μερικoὺς ὑποχρεωτικoὺς ὅρους γιὰ νὰ μὴ καταφεύγουν σὲ πόλεμον. Δὲν εἶνε κατὰδηλον ὅτι οἱ τροποποιήσαντες τὸ κείμενον ἦσαν ἐνάντιοι εἰς τὸ νὰ καταργηθῇ ὁ πόλεμος; Καὶ ἔκτοτε ἰσχύει ἀκόραιο τὸ σύστημα, τὸ νὰ λογαριάζῃ κάθε κράτος ἐπὶ τοῦ φόβου τοῦ ἄλλου. Γι' αὐτὸ ἀπὸ τοῦ 1919 εἴμεθα μάρτυρες τῆς ἐξωφρενικῆς ἀμύλλας ἐξοπλισμῶν ποὺ ἡῶς τις ἐτήσιες στρατιωτικὰς δαπάνες ἀπὸ 11 δισεκατομμύρια εἰς 22 δισεκατομμύρια χρυσὰ φράγκα.

Τί σημαίνει αὐτὴ ἡ ὁμαδικὴ παραφροσύνῃ; Κανένας δὲν θέλει τὸν πόλεμον, μὰ ὅλοι πρέπει νὰ εἶνε ἔτοιμοι γιὰ νὰ τὸν κάμουν. Τί σχῆμα ὀξύμορον! Γιὰ νὰ θριαμβεύσουν ὁμως αὐτὰς οἱ ιδέες, πρέπει οἱ λαοὶ νὰ κλεισθοῦν στὰ σύνόρά τους, σὰν σὲ σωφρονιστήρια, νὰ ζοῦν ἀπομονωμένοι ἀπὸ τὸν κόσμον, μιλιταρο-

ποιημένοι ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας, πειθαρχημένοι μέχρι αὐτοματισμοῦ, ἀναγκασμένοι νὰ ζοῦν ὅλοι τὴν ἴδια ζωὴν. Ἡ στρατοκρατία αὐτὴ, ὁ τρόμος τῆς καταδίκης ἀνὲν ἐνστάσεως, ὁ ὁμαδικὸς ὑπνωτισμὸς καὶ ἡ ἀγνοία γιὰ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου εἶνε ἡ τακτικὴ τῆς βίας ἐκεῖνων ποὺ ἐμποδίζουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐνωθοῦν σὲ μιὰ κοινὴ προσπάθεια.

Καὶ πλάι στὶς δικτατορίες ὑπάρχουν τὰ σκοτεινὰ συνδικάτα τῶν χρηματιστῶν, ὑπάρχουν οἱ διευθυνταὶ τῶν μεγάλων πολεμικῶν βιομηχανιῶν, οἱ Μακκιαβέλλι τοῦ παγκοσμίου τύπου, ποὺ μὲ τὴν καταχθόνια ἀρθρογραφία τοῦ συντηρεῖ καὶ ὑποδαυλίζει τὸ μῖσος καὶ τὴν δυσπιστίαν μεταξὺ τῶν λαῶν.

Αὐτὴ εἶνε μὲ λίγα λόγια ἡ τραγικὴ θέσις στὴν ὁποία βρίσκεται σήμερα ἡ ἀνθρωπότης. Ἐσῆμαιεν ἡ ὑστάτη ὥρα, γιατί βαίνομεν ἢ πρὸς τὸν πόλεμον ἢ πρὸς τὴν χρεωκοπία. Ἐνα μόνον μπορεῖ νὰ σώσῃ τὸν κόσμον: νὰ ἐνωθῇ γιὰ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπὸν, καὶ νὰ ἔχῃ μίαν ἀκλόνητον θέλησιν γιὰ τὰ μέσα ἐνεργείας.

Εἶνε δέκα χρόνια ποὺ προσπαθοῦμε τὶς σοσοδικὰς εἰρηνοφιλικὰς ομάδας, ποὺ γεννήθηκαν τὴν ἐπαύριον τοῦ πολέμου, νὰ τὶς ἐνώσωμε σὲ μιὰ κοινὴ ὁργάνωσι. Ἡ κάθε μιὰ θαρρεῖ πῶς κατέχει τὴν σωτήριον λύσιν ὡς καὶ τὰ μέσα νὰ τὴν ἐπιβάλλῃ. Ἀποτυγχάνουν ὁμως μὲ τὸ ν' ἀπευθύνονται σὲ διπλωμάτες, σὲ πολιτικούς καὶ στρατιωτικούς, σὲ πρόσωπα μὲ ὀπισθοδρομικὰς ιδέες, ποὺ δὲν θέλουν νὰ διακινδυνεύσουν τὶς πολιτικὰς τῶν φιλίας οὔτε νὰ δυσανεστήσουν τὰ κόμματα στὰ ὁποῖα ὀφείλουν τὴν καριέρα τους.

Μὰ ἡ στιγμή ἐφθάσε νὰ τοὺς ἀντιταθῇ ἕνα ἡνωμένο εἰρηνιστικὸν μέτωπον καὶ μιὰ κοινὴ δρᾶσι. Ἄς ἐνωθοῦν ὅλοι, ὅλοι καὶ οἱ πιὸ σκεπτικοὶ ἀκόμα σὲ μιὰ μεγαλειώδη προσπάθεια ποὺ θὰ λυτρῶσῃ τὸν κόσμον ἀπὸ τὸ φόβον, ἀπὸ τὴν ἡθικὴν καὶ ὕλικὴν ἀθλιότητα. Ἀντιμέτωπα στὴ μικρὴ φατρία τῶν ἐκμεταλλευτῶν, τῶν παρασίτων, τῶν ὀπλισμένων μὲ τὰ δισεκατομμύριά τους, πρέπει νὰ παραταχθοῦν οἱ λαοὶ ἡνωμένοι, διαπνεόμενοι ἀπὸ τὴν αὐτὴν θέλησιν, ἀπὸ τὸν αὐτὸν πόθον. Πρέπει ὑπαρκαίτητα νὰ βγοῦν ἀπὸ τὰ τέλματα ὅπου τοὺς κρατοῦν ἡ ἡλιθιότης, ἡ ἀνικανότης καὶ ἡ κακοήθεια ὀλίγων ἑκατοντάδων ἀνδρῶν, ποὺ ὑπερηφανεύονται γιὰ τὴν δὴθεν εἰδικότητά τους, καὶ ποὺ ἐν τούτοις ἀπέτυχαν οἰκτρῶς. Πρέπει νὰ βοηθήσουν στὸ ἔργο αὐτὸ ὅλοι ὅσοι μποροῦν νὰ ἐξασκήσουν κάποια ἐπιρροή: οἱ διανοούμενοι, οἱ καθηγηταί, καὶ παιδαγωγοὶ πάσης διαβαθμίσεως, οἱ ἐργάται ποὺ εἶνε ἤδη ὁργανωμένοι, οἱ πάλαιοι πολεμισταί, ἡ νεολαία ποὺ θὰ εἶνε τὰ θύματα ἐνὸς μέλλοντος πολέμου, οἱ ἱερεῖς πάσης θρησκείας, ποὺ ἔπρεπε νὰ εἶνε οἱ κήρυκες τῆς ἀδελφουσύνης καὶ τῆς ἀγάτης. Μὰ πρωτίστως κάμομεν ἐκκλησίαν στὶς γυναῖκες ποὺ ἀποτελοῦν τὸ ἥμισυ τῆς ἀνθρωπότητος, γιατί αὐτὰς θὰ ἐξασφαλίσουν στὸ ζήτημά μας τὴν ἀπαιτούμενη πλειοψηφία. Θὰ ἦσαν ἀξιοκατάκριτοι οἱ γυναῖκες ἐὰν ἤθελαν ἀρνηθῇ νὰ ἔλθουν μαζί μας.

Μητέρα - Παιδί

Υπό κ. Καλλέργας Χ. Γώγα

Συμβούλου του Τμήματος Έργασίας του Ε.Σ.Ε.

ΠΕΛΕΥΤΑΙΩΣ εις τὸν τύπο, με διάφορα ἄρθρα ειδικῶν καὶ γνωστῶν ἐπιστημόνων, καταβάλλεται μιὰ μεγάλη προσπάθεια πρὸς ἐξέυρεσιν καταλλήλου τρόπου καλλιτερεύσεως τῶν ὄρων τοῦ ἰδρύματος τοῦ Βρεφοκομείου, τόσο γιὰ νὰ ἐλαττωθῇ ἡ θνησιμότης ὅσο καὶ γιὰ νὰ δυνηθοῦν αὐτὰ τὰ δυστυχῆ ἐγκαταλειμμένα ὄντα, ὅσα δυνατὸν ἐπιζοῦν, νὰ μὴ γνωρίσουν ἀπὸ τὶς πρῶτες μέρες τὴν ἀθλιότητα τῆς ζωῆς.

Ὅλοι αἱ γινώμαι σωσταί, ὅλοι σοφαί, ὅλοι ἄξιοι συγχαρητηρίων. Γιατὶ ὅμως ὅλων αἱ σκέψεις περιωρίσθησαν στὸ Βρεφοκομεῖον, ὅπου ζοῦν ὑπὸ ἐλεεινὰς συνθήκας 500-1000 μωρά, καὶ κανεὶς δὲν ἐσκέφθηκε τὶς χιλιάδες δράματα τὰ ὁποῖα ἐξελίσσονται στὴ τᾶξι τοῦ λαοῦ, ὅταν τὸ παιδί ἀρχίζει, ἀπὸ τῆς πρῶτες μέρες τῆς ζωῆς του, νὰ γνωρίζῃ τὴ φτώχεια, τὴ νηστεία καὶ τὴν ἐγκατάλειψι; Πῶς δὲν ἐσκέφθηκε κανεὶς, ὅτι, ἂν τὰ παιδιὰ τοῦ Βρεφοκομείου κοιμοῦνται 2-3 εἰς ἓνα κρεββατάκι, ὑπάρχουνε χιλιάδες μωρά ποὺ κοιμοῦνται κατὰ γῆς ἢ εἰς τὸ ὑπαιθρο χωρὶς οὔτε ἓν στέγη, καὶ πῶς, ἂν εἰς τὰ πρῶτα παρέχονται ἑλλειπῇ φάρμακα, σκεπάσματα καὶ ἑλλειπῇ περίθαλψις, εἰς τὰ δευτέρα ὅλ' αὐτὰ εἶναι ἐντελῶς ἄγνωστα; Καὶ πῶς κανεὶς δὲν ἐσκέφθηκε νὰ μελετήσῃ, τί εἶν' αὐτὸ ποὺ ἀναγκάζει τὴ μητέρα νὰ ξεχνάῃ ἢ μᾶλλον νὰ καταπνίγῃ τὸ ὠραιότερο, τὸ μεγαλείτερο, τὸ ἀνώτερο αἴσθημα ποὺ ὑπάρχει στὸ κόσμον, τὴν ἀγάπη τῆς στὸ παιδί τῆς, καὶ νὰ τὸ ἐγκαταλείπῃ; Μήπως τὸ δρᾶμα τῆς γυναίκας τοῦ Λονδίνου, ποὺ ἀνέφερεν ὁ κ. Ἡλιάδης στὸ «Ἐλεύθερο Βῆμα», δὲν ἐπαναλαμβάνεται σὲ κάθε μητέρα, χωρὶς καμμιά ἐξαιρέσι, γιατί δὲν μποροῦμε, δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀφαιρέσουμε ἀπὸ τὴ γυναῖκα, ὅτι καὶ αὐτὰ τὰ πειδ' ἄγρια, τὰ πειδ' πρωτόγονα ζῶα αἰσθάνονται γιὰ τὸ πλᾶσμα ποὺ ἔφεραν στὸ κόσμον; Δὲν εἶναι ἡ ἑλλειψὶς ἀγάπης, δὲν εἶναι ἡ ἑλλειψὶς φίλτρου, οὔτε καὶ ἡ

ἑλλειψὶς στοργῆς ποὺ ἀναγκάζει τὴ μητέρα νὰ ἀποχωρισθῇ τὸ παιδί τῆς· εἶναι ἡ ντροπὴ ἢ περιφρόνησις, ὁ περίγελως, ἡ καταφρόνι'α γιὰ τὰ παράνομα παιδιὰ, εἶναι τὸ φᾶσμα τῆς πείνας καὶ ἡ ἑλλειψὶς ὑποστηρίξεως γιὰ τὰ νόμιμα. Εἶνε αὕτῃ ἡ ἴδια ἡ κοινωνία με τὶς συνθήκας τῆς ποὺ ἀναγκάζει τὴ γυναῖκα, ἀντὶ νὰ εἶναι ὑπερήφανη γιὰ τὸ παιδί ποὺ ἔφερε στὸ κόσμον, νὰ ξεχνάῃ κάθε τι καὶ νὰ κυττάζῃ πῶς ν' ἀπαλλαγῇ ἀπ' αὐτό,

Ποιά γυναῖκα, ποιά μητέρα ξέροντας πῶς θὰ βρῇ ὑποστήριξι, ἐργασία, στέγη, εὐσπλαχνία ἀπὸ τὴν κοινωνία θ' ἄφινε τὸ παιδί τῆς; Καμμιά! Δυστυχῶς ὅμως ὅχι μόνον δὲν παρέχεται σ' αὐτὴ καμμιά βοήθεια ἀλλὰ τοῦναντίον, τὸ παιδί τῆς εἶναι ἐμπόδιον καὶ γι' αὐτὴ ἀκόμα τὴν ἀτομικὴ τῆς διατροφή.

Με σκοπὸ νὰ βοηθήσῃ τὴ δυστυχία αὐτὴ τὸ «τμήμα ἐργασίας τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων» ἱδρύσε ἐδικὸν τμήμα «εὐρέσεως γυναικείας ἐργασίας» τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἀπὸ ὀκταμήνου. Εἰς αὐτό, κάθε γυναῖκα, οἰαομένηποτε κοινωνικῆς τάξεως καὶ οἰουμένηποτε ἐπαγγέλματος, μπορεῖ νὰ ζητήσῃ ἐργασίαν ἐντελῶς δωρεάν. Τὸ γραφεῖον ἔχει ἀποταθῇ εἰς πλείστους ὅσους ἐργοδότας (ιδρύματα, ἐταιρεῖας, ιδιώτας) με τὴν παράκλησιν, ὅπως οὗτοι, προκειμένου νὰ προσλάβουν γυναικεῖον προσωπικόν, ἀποτείνονται ἐκαστοτε, χωρὶς οὐδεμίαν χρηματικὴν ἐπιβάρυνσιν. εἰς τὸ ὡς ἄνω γραφεῖον. Ἐτσι εὐρέθη τοῦτο καὶ σήμερον στὴν εὐχάριστη θέσι νὰ προσφέρῃ ἐργασίαν καὶ ν' ἀνακουφίσῃ πολλὰς δυστυχεῖς ὑπάρξεις. Ἐκεῖ ὑπάρχουν καταχωρημέναι ὅλοι αἱ αἰτήσεις τῶν ζητουσῶν ἐργασίαν, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὸν Νοέμβριον ἕως σήμερον ἀνέρονται εἰς 500. Ἀπ' αὐτὰς ἡ 350 εἶναι μητέρες σπλαχνικῆς, ποὺ λατρεύουν τὰ παιδιὰ τους, ποὺ δὲν θέλουν νὰ τὰ χωρισθοῦν καὶ ποῦ ζητοῦν ὅποιονδήποτε ἐργασίαν, ὅποιονδήποτε μισθόν, ἀρκεῖ νὰ μπορέσουν νὰ τὰ συντη-

ρήσουν, ἄλλες ποῦ ζητοῦν ἀκόμα καὶ δωρεάν νὰ ἐργασθοῦν σὲ σπίτια ἀρκεῖ νὰ τοὺς ἐπιτραπῇ νὰ κρατήσουν μαζί τοὺς τὰ παιδιὰ τους.

Ποῖο νομίζετε εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα;

Ἀπ' ὅλες αὐτὰς τῆς μητέρες ποὺ, ἡ κάθε μιὰ εἶναι ἓνα ξεχωριστὸ δρᾶμα, παρ' ὅλες τὶς προσπάθειες τὶς ἰδιαίτερες ποὺ κατέβαλε τὸ γραφεῖον, μόνον μιὰ κατώρθωσε νὰ τοποθετηθῇ.

Ὅλες ἡ ἄλλες τί γίνονται; ὅλα τ' ἄλλα μωρά, νόμιμα καὶ μὴ, πῶς συντηροῦνται; ὅλα ὅσα ἔχουνε—καὶ ἔχουνε τὰ περισσότερα—ἀνάγκη ἱατρικῆς περιθάλψεως καὶ φαρμάκων ποὺ τὰ βρίσκουν;

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ γραφοῦν ὅλες ἡ τραγικῆς μοῖρες μητέρων καὶ παιδιῶν, δὲν θὰ ἔφθανε ὁλόκληρον βιβλίον. Θ' ἀναφέρω ὅμως μερικὰς γιὰ νὰ γίνῃ πλεον καταφανὴς ἡ ὑπάρχουσα δυστυχία:

Μητέρα με ἄνδρα ἐργατικόν, ὁ ὁποῖος λόγῳ ἀτυχήματος κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν, με 4 παιδιὰ, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μικρότερον ἑνὸς ἔτους, προσήρχετο στὸ γραφεῖον ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς μῆνας περιμένουσα ὥρες καὶ ὥρες μήπως βρεθῇ ἐργασία. ἔφευγε κάθε φορὰ κλαίγοντας καὶ ξαναγύριζε κάθε φορὰ ἐλπίζοντας, χωρὶς νὰ δυνηθῇ τὸ γραφεῖον νὰ τὸν βοηθήσῃ παρὰ με ἐλάχιστα χρηματικὰ μέσα, καὶ ἡ ὁποία ἀπελπισθεῖσα ἐδήλωσε ὅτι, ἡ θὰ πετάξῃ—κατὰ τὴν ἐκφρασίαν τῆς—τὰ παιδιὰ τῆς στὸ Βρεφοκομεῖον ἢ θὰ πάῃ μαζί μ' αὐτὰ νὰ σκοτωθῇ.

Τί ἔγιναν αὐτὰ τὰ παιδιὰ; Τί ἔγινε αὕτῃ ἡ μητέρα;

Μητέρα φυματικὴ με 3 παιδιὰ, τὸ ἓνα μωρό, με ἄνδρα ἀλκοολικό, μητέρα ἡ ὁποία ἐνῶ δὲν μπορούσε νὰ σταθῇ ὀρθή, ἐγύρευε ὅποιονδήποτε ἐργασία γιὰ νὰ δώσῃ στὰ παιδιὰ τῆς νὰ φάνε καὶ νὰ μὴ τὰ ἐγκαταλείψῃ καὶ ποῦ ὅμως δὲν βρῆκε ἀπὸ πουθενὰ προστασίαν.

Μητέρα με δυὸ μωρά ἀπὸ συφιλιδικὸ πατέρα τὸ ἓνα χωρὶς δάχτυλα καὶ στὰ δυὸ χέρια ἔμεινε καὶ αὕτῃ χωρὶς βοήθεια.

Μητέρα με 7 παιδιὰ, τὸ μικρότερον μωρό, ἐγκαταλειμμένη ἀπὸ τὸν ἄνδρα τῆς, χωρὶς στέγη, ζῶντας μέσα σὲ μιὰ μάνδρα, χωρὶς οὔτε τοὺς ἀναγκαιοτάτους πόρους, ἔμεινε χωρὶς βοήθεια.

Μητέρα 16 ἐτῶν ἀπατηθεῖσα ἀπὸ εὐπορον

ἄνθρωπο, διωχθεῖσα ἀπὸ τὸ σπῆτι τῆς, βρίσκεται σήμερον ἀπροσάτευτη, ἐνῶ τὸ μωρὸ στερεῖται καὶ αὐτοῦ τοῦ γάλακτος.

Ὅλ' αὐτὰ καὶ ἄλλα πολλὰ ποὺ κάθε μέρα γίνονται καὶ περισσότερα, βρίσκονται καταχωρημένα εἰς τὰ δελτία τοῦ Γραφείου Εὐρέσεως Γυναικείας Ἐργασίας εἶναι δὲ εἰς τὴν διάθεσιν παντὸς ἐνδιαφερομένου.

Δι' αὐτὸ λοιπὸν ἐπανερχομαι καὶ λέγω ὅτι, μαζί με τ' ἄτυχα πλάσματα τοῦ Βρεφοκομείου πρέπει νὰ σκεφθοῦμε καὶ τ' ἄλλα τὰ ποῖο δυστυχῆ ἀκόμα, πρέπει νὰ σκεφθοῦμε καὶ τὴν πάρα πάνω ἀπ' ὅλα δυστυχισμένη, τὴ μητέρα.

Βεβαίως ἐπιβάλλεται νὰ καλλιτερεύσῃ ἡ κατάστασις τοῦ Βρεφοκομείου, ἀλλὰ δὲν εἶν' αὐτὸ ποὺ ἐκ θεμελίων θὰ διορθώσῃ τὸ κακόν. ἴσως, ἴσως μάλιστα, βελτιουμένων τῶν ὄρων τοῦ Βρεφοκομείου, ἀντὶ νὰ λιγοστεύσουν τὰ νόθα, νὰ διπλασιασθοῦν καὶ νὰ τριπλασιασθοῦν ἀκόμα, γιατί μητέρες ποὺ σήμερον, ξέροντας τὴν κατάστασι τοῦ ἰδρύματος, ἀγωνίζονται με ὅλες τοὺς τὶς δυνάμεις νὰ κρατήσουν τὰ παιδιὰ τους, αὔριο, βλέποντας ὅλα τ' ἀγαθὰ ποὺ προσφέρει τὸ Βρεφοκομεῖον, δὲν θὰ διστάζουν νὰ καταφεύγουν εἰς αὐτό, ἔτσι θὰ φθάσωμε στὸ ἀντίθετον ἀποτέλεσμα ἐκεῖνου ποὺ ἐπιδιώκομεν, δηλαδή, τὴν ὀλιγόστευσιν τῶν νόθων.

Γιὰ νὰ διορθωθῇ ριζικῶς ἡ κατάσταση πρέπει νὰ βοηθήσωμεν καὶ τὴν μητέρα.

Βεβαίως τὸ Πατριωτικὸν Ἴδρυμα, τὸ τμήμα προστασίας παιδιοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου Ἑλληνίδων καὶ ἄλλα παρεμφερῆ ἰδρύματα καὶ σωματεῖα φροντίζουν ὅσο μποροῦν καὶ ὅσο τοὺς ἐπιτρέπουν τὰ χρηματικὰ μέσα ποὺ διαθέτουν, νὰ βοηθοῦν τόσο τὸ παιδί, ὅσο καὶ τὴν μητέρα· μὰ δυστυχῶς ἡ δυστυχία σ' αὐτὴ τὴν τάξι εἶναι τόσο μεγάλη, ὥστε οὔτε καὶ τὰ βοηθήματα, χρηματικὰ καὶ ἡθικά, εἶναι δυνατὸν ὅχι νὰ διορθώσουν, μὰ οὔτε καὶ νὰ καλλιτερεύσουν τὸ κακόν.

Πρέπει λοιπὸν, λέγω, νὰ ὑποστηρίξουμε καὶ τὴν μητέρα, νὰ τῆς ὑποδείξουμε, καὶ με τὸν τρόπο μας καὶ με τὰ ἔργα μας, ὅτι ὀφείλει νὰ εἶναι ὑπερήφανη γιὰ τὸ παιδί ποὺ ἀπέκτησε, ἔστω καὶ παρανόμως, ὅτι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ θὰ περιγελασθῇ καὶ θὰ καταφρονηθῇ γι' αὐτό, καὶ

ὅτι, προπαντός, θὰ μπορῇ ἡ μητέρα τιμίως νὰ βρῇ ἐργασίαν.

Μόνον ἡ ἐξέυρεσις ἐργασίας, μόνον ἡ προτίμησις στὴ μητέρα θὰ διορθώσῃ τὸ κακὸ καὶ θὰ φέρῃ τ' ἀποτελέσματα ποῦ ποθοῦμε. Ὄταν ἡ μητέρα καταλάβῃ ὅτι θὰ βρῇ ἐργασίαν καὶ ὑποστήριξιν, ἀντὶ νὰ ὑπερισχύσῃ εἰς αὐτὴν τὸ αἶσθημα τῆς αὐτοσυντηρήσεως, ποῦ φαίνεται πῶς μερικὲς φορές εἶναι πιὸ δυνατό καὶ ἀπὸ τὴ μητρότητα, θὰ ξυπνήσῃ ἡ ἀγάπη στὸ σπλάχνον τῆς, στὸ παιδί τῆς, θὰ τ' ἀγκαλιάσῃ καὶ κανεὶς πιεὶ θὰ μπορῇ νὰ τὴν πείσῃ νὰ τ' ἀποχωρισθῇ. Ἐρχεται βέβαια τὸ μεγάλο ἐρώτημα. Ποῦ θὰ βρεθῇ ἡ ἐργασία;

Τὸ τμήμα εὐρέσεως γυναικείας ἐργασίας, εὐρεθὲν πρὸ αὐτοῦ τοῦ μεγάλου προβλήματος, μελετᾷ διαφόρους τρόπους ἐξευρέσεως λαϊκῆς γυναικείας ἐργασίας καὶ ἐλπίζει νὰ φθάσῃ σὲ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα.

Παραλλήλως μὲ τὴν ἐξέυρεσιν ἐργασίας πρέπει νὰ συστηθῶν σὲ κάθε συνοικία νηπιακοὶ σταθμοί, ὅπως ὑπάρχουν σὲ ὅλα τὰ Εὐρωπαϊκὰ μέρη μὲ ὑγιεινοὺς ὁδούς, διευθυνομένοι ἀπὸ μητέρες, λειτουργοῦντες ὅχι δωρεάν, ἀλλ' ἀντὶ ἐλαχίστης πληρωμῆς, ὅπου νὰ μποροῦν ἡ μητέρες νὰ ἐμπιστευθῶνται τὰ μωρά τους γιὰ νὰ πᾶνε στὴν ἐργασία τους.

Καὶ μόνον τότε, μόνον ὅταν βοηθήσουμε μὲ τὸ παιδί καὶ τὴν γυναῖκα μητέρα, μόνον ὅταν τὴν πείσουμε ὅτι κανένα ἴδρυμα, καμμία ἐπισκέπτρια ἀδελφή, καμμία ἐπὶ πληρωμῇ μητέρα, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ, μόνον τότε θὰ μπορούσαμε νὰ πούμε ὅτι βρήκαμε τὴν καλὴν ὁδόν.

Ἡ ἰδέα τοῦ κ. Λιδωρίκη περὶ Παναθηναϊκοῦ ἐράνου, εἶναι ὅ,τι χρειάζεται. Θὰ μπορούσε ὅμως νὰ γίνῃ κάτι πάρα πάνω: νὰ γίνῃ Πανελλήνιος ἔρανος, νὰ γίνουν ἐκκλήσεις σὲ ὅλον τὸν κόσμον ὅπου ὑπάρχει Ἑλληνισμός, νὰ γίνῃ Πανελληνίως γνωστὸς ὁ σκοπὸς τοῦ ἐράνου, τὰ δὲ ἀποτελέσματα αὐτοῦ νὰ διατεθῶν ὅχι μόνον γιὰ παιδί, ἀλλὰ γιὰ τὴ Μητέρα - Παιδί καὶ ὅχι νὰ δοθῶν ὡς βοηθήματα, ἀλλὰ νὰ χρησιμοποιηθῶν ὡς μέσα δημιουργίας γυναικείας ἐργασίας.

Ἀθήναι Ἰούνιος 1935

ΚΑΛΛΕΡΓΑ Χ. ΓΩΓΑ

Διευθύνουσα τὸ Γραφεῖον Εὐρέσεως Ἐργασίας τοῦ Ε.Σ.Ε.

Εὐφροσύνη Ν. Πασπάτη

Ἀσάλευτος προσήλωσις εἰς τὸ καθῆκον ἀγάπη πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ πίστις εἰς τὴν πρόοδον καὶ εὐμερίαν αὐτῆς, ἦσαν βαθεῖα χαραγμένα στὴν ψυχὴ τῆς Εὐφροσύνης Πασπάτη, τὴν ὁποίαν πενθοῦν ὅλοι ὅσοι τὴν ἐγνώρισαν, γιὰ τὸν ὅσον τὴν ἐγνώρισαν ὅλοι τὴν ἠγάπησαν.

Μὲ τὴν ἰδιαιτέραν πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπῃ τῆς καὶ τὸν ἐνθουσιασμό τῆς νεότητος, ἡ τῶν πρώτων ἔλαβε μέρος ὡς νοσοκόμος εἰς τοὺς Βαλκανικοὺς πολέμους. Ἠκολούθησε τὴν νικηφόρον προέλασιν τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ ὑπηρέτησε μὲ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν ὅπου τὴν ἔχαρᾷ κτήριζαν. Εἰς τὴν Ἡπειρον παρέμεινεν ἐπὶ μῆνας εἰς τὸ χειρουργεῖον τῆς Φιλίππιδος καὶ ἐκεῖ περιέθαλπε ἀκαταπόνητα τοὺς τραυματίας καὶ ἐνεψύχωνε ἐκείνους ποῦ ἀπὸ τὰ κρουαγῆματα ἐπέστρεφαν σπῆναι τοὺς μὲ ἀκρωτηριασμένα μέλη.

Ἡ Μοῖρα τῆς ἐπεφύλασσε, τὸν πόνο ποῦ παρηγόρησε νὰ τὸν αἰσθανθῇ ἡ ἰδία. Ὄταν ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου τῆς ἐκρίθη ὅτι ὡς τελευταία προσπάθεια διὰ νὰ σωθῇ ἡ ζωὴ τῆς ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἀνάλογος χειρουργικὴ ἐπέμβασις, ἐνθυμήθη «εἰς τοὺς τραυματίας τῆς Ἡπείρου «ὅταν τραυματίας τοῦ πολέμου καὶ ἐγὼ» εἶπε καὶ ἀγογγύστως ὑπέμεινε τοὺς μαρτυρικοὺς πόνους μέχρι τῆς τελευταίας τῆς σιγῆς, εὐχαριστοῦσα μὲ τὸ μεῖδιμα εἰς τὰ χεῖλη ὅσους τὴν ἐνοσίχλευσαν.

Ἀλτρουϊστρία, φιλεὐσπλαγῆς δὲν ἦρνετο ποτὲ τὴν συνδρομὴν τῆς καὶ δὲν λησμονοῦσε ὅσους εἶχαν ἀνάγκην τῆς προστασίας τῆς.

Εἰς τὴν κοινωνίαν ὑπόδειγμα «κυρίας» Εἰς τὴν ζωὴν τῆς ὅλην, τὸ στίτι, τὰς σχέσεις, τὰς ὑποχρεώσεις, εἰς ὅλα τὰς καὶ ἀκριβεῖα. Σταθερὰ στὰς πεποιθήσεις τῆς, φιλαναγνώστρια ἐξαιρετικῇ, ζητοῦσε νὰ διαφωτίζεται εἰς κάθε τι ὑψηλὸν καὶ συνεξίτη καὶ ἐνδιαφέρετο γιὰ ὅ,τι ἀφώρα τὸ κοινὸν «καλόν».

Φίλη ἀνεκτίμητος, εὐλικρινῆς, πιστὴ συνεμερίζετο

τὶς λύπες καὶ τὶς χαρὰς χωρὶς ἐκδηλώσεις ζωηρότης, ἀλλὰ μὲ τὴν στοργικὴν ἡρεμίαν τῆς ψυχῆς τῆς ποῦ ἦτανε ὡραία ὅσον καὶ ἡ μορφὴ τῆς.

Ρ. Σ. Γ.

Ἡ «Ἑλληνίς» συλλυπεῖται θερμῶς τὴν κυρίαν Αἰκατ. Πασπάτη, ἐπίτιμον πρόεδρον τοῦ Ε.Σ.Ε. γιὰ τὴν σκληρὴν ἀπώλειαν.

Πάνω ἀπὸ τὸ θάνατο

Ὑπὸ Nicolas Segur (Ν. Ἐπισκοποπούλου)

Ἡ ΜΟΥΣΑ τῆς Ἱστορίας, περισσότερα σήμερα παρὰ ἄλλοτε, ἀνασύρει ἀπὸ τὴ λησμοσύνη καὶ τὴν ἀφάνεια πρόσωπα καὶ πράγματα περασμένα. Γι' αὐτὸ καὶ ἐγὼ θὰ σᾶς διηγηθῶ μιὰ τρυφερὴ ἐρωτικὴ ἱστορία, πιὸ συγκινητικὴ ἀπ' ὅσες ἀκουσα ποτέ.

Τὴν ἐποχὴ ποῦ συνέβηκε ἡ ἱστορία αὐτή, εἶχε μεγάλη ἀπήχησι, καὶ ἀργότερα ἐνέπνευσε συγγραφεῖς καὶ ποιητάς. Ἄν καὶ τὸ τέλος τῆς ἦταν μιὰ τραγικὴ δίκη, ποῦ συνεκίνησε, ὅχι μόνον τὸ Παρίσι, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη τὴ Γαλλίαν, ἐν τούτοις τὰ πρακτικὰ τῆς δὲν βρίσκονται πούθεν ἀγραμμένα στὰ δικαστικὰ ἀρχεῖα.

Θαρρῶ πῶς ἀξίζει νὰ τὴν ξαναθυμηθῶ. Οἱ ἐρωτευμένοι τῆς Τουλούζης μποροῦν νὰ συγκριθοῦν πρὸς τοὺς ἐραστὰς τῆς Βερόνας, ἡ δὲ τὸσον ἀπίθανη, μὰ ἀληθινὴ περιπέτεια τους, ὅλο ἔρωτα καὶ πάθος, θὰ μᾶς εἶχε δώσει ἀκόμα ἓνα Σαίξπηρειο ἀριστοῦργημα, ἐὰν εἶχε συμβῇ δικόσια χρόνια πρὶν.

Ἦταν ἡ ἀρχὴ τοῦ 18^{ου} αἰῶνος, ἡ ἐποχὴ ποῦ ἔδυν ἡ βασιλεία τοῦ Λουδοβίκου 14^{ου}. Ὁ ἥρωας τῆς ἱστορίας μας Γεώργιος ντὲ Γκαράν, ὑπηρετοῦσε τότε ὡς λοχαγὸς στὴ Τουλούζη.

Ἐκεῖ συνήντησε τὴν Κλημεντίαν ντὲ λὰ Φαίγ ποῦ ἡ μοῖρα θέλησε νὰ τοῦ γίνῃ ἐκείνη μιὰ ἀνεξάντλητη πηγὴ εὐτυχίας, ἀλλὰ καὶ συμφορᾶς. Οἱ δύο νέοι, ἀπὸ τὴ πρώτη τους συνάντησι ἀγαπήθηκαν εὐθύς, μὲ τὸ μυστηριώδες ἐκείνο κεραυνοβόλο πάθος, ποῦ χαρακτηρίζει τοὺς μεγάλους ἐρωτας.

Ἡ Κλημεντία ἦταν κόρη ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας. Εἶχε θαυμάσιο, ἀρμονικὸ σῶμα, πρόσωπο θελκτικόν, γεμάτο χάρι, καὶ ἦταν μόλις δεκαεὶς χρόνων.

Τὴν ἀνοιξὶ τοῦ 1707 ὁ πατέρας τῆς ἐκλήθη ἀπὸ τὸν βασιλέα στὸ Παρίσι, γιὰ ν' ἀναλάβῃ ἓνα ἀνώτατο τῆς πολιτείας ἀξίωμα. Οἱ δύο νέοι ἐτέλεσαν τότε τοὺς ἀρραβῶνας των ἐκεῖ, ὅπου ζοῦσε καὶ ἡ μητέρα τοῦ Γεωργίου, αἱ δὲ δύο

οἰκογένειαι ἐόρτασαν μὲ χαρὰ τὸ εὐτυχὲς συνοικέσιο, ὅπου ὁ πλοῦτος, ἡ καλλονή, ἡ εὐγενικὴ καταγωγὴ, ὅλα συνέτρεχαν γιὰ μιὰ εὐτυχισμένη συμβίωσι.

Μὰ εὐθύς ποῦ ἐγένιν ὁ ἀρραβῶνας, ἓνα ἀπρόοπτο γεγονός ἐπέσε σὺν κεραυνὸς ἐπάνω στὴν εὐτυχία τους.

Ὁ κόμης ντὲ Φορβέν, ὁ ἀτρόμητος ἀρχηγὸς μιᾶς ναυτικῆς μοίρας, ἐτοιμάζονταν ν' ἀποπλεύσῃ γιὰ τὶς Ἰνδίες, καὶ θὰ ἔπερνε μαζὺ του τὸ σύνταγμα ὅπου ὑπηρετοῦσεν ὁ Γκαράν. Ὁ νεαρὸς ἀξιωματικὸς ἔλαβε διαταγὴ νὰ ἐτοιμασθῇ πρὸς ἀναχώρησιν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν.

Πῶς νὰ περιγράψω τὴν ταραχὴ καὶ τὴν ἀπελπισίαν τῶν δύο ἀρραβωνιασμένων. Μιὰ ἀποστολὴ στὶς Ἰνδίες δὲν ἦταν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τόσον ἀπλόπραγμα, καὶ ὁ χωρισμὸς αὐτὸς ἐνεῖχε χίλιους δυὸ κινδύνους. Ὁ Γεώργιος ἐπέσε στὰ πόδια τοῦ πεθεροῦ του γιὰ νὰ ἐπιτρέψῃ νὰ γίνῃ ὁ γάμος ἀμέσως καὶ νὰ ἔπερνε μαζὺ του τὴν Κλημεντίαν ὡς γυναῖκα του. Ἐκεῖνος ὅμως ἦταν χῆρος καὶ δὲν εἶχε ἄλλον στὸν κόσμον ἀπὸ τὴν κόρη του· γι' αὐτὸ οὔτε ν' ἀκούσῃ ἤθελε μιὰ τέτοια πρότασι.

— Ἡ Κλημεντία, εἶπε, εἶνε μόλις δεκαεὶς χρόνων. Πῶς μπορῶ νὰ τὴν ἀφίσω νὰ ἐκτεθῇ στὶς περιπέτειες ἐνὸς τέτοιου μεγάλου ταξιδιοῦ, ὅπου μακριὰ ἀπὸ κάθε πολιτισμό, θὰ κινδύνευε κάθε στιγμὴ ἡ ζωὴ καὶ ἡ τιμὴ τῆς. Κ' ἐγὼ πῶς θὰ μείνω μόνος μὲ τὴ φοβερώτερη ἀνησυχία;

— Ἀς παντρευτοῦμε τουλάχιστον πρὶν φύγω καὶ ν' ἀφίσω τὴ γυναῖκα μου σὲ σᾶς, ὑπὸ τὴν προστασίαν σας, ἱκέτευσεν ὁ Γεώργιος.

Μὰ ὁ πατέρας σκέφτηκε τοὺς κινδύνους ποῦ θὰ διέτρεχεν ὁ νέος στὶς Ἰνδίες, φοβοῦνταν μὴ μείνῃ ἡ κόρη του ἀμέσως χήρα, γι' αὐτὸ ἀρνήθηκε καὶ αὐτὴ τὴ λύσι. Οἱ ἀρραβωνιασμένοι εἶπε, θὰ παντρευθῶνταν ὅμως ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια, ὅταν ὁ Γεώργιος θὰ ἐπέστρεφε στὴ Γαλλίαν.

Ὁ Γκαρὰν δὲν κατώρθωσε καὶ νὰ ἰδῇ τὴ μνηστή του μόνη της· ὅταν τὴν ἀποχαϊρέτησεν ἦταν ἐκεῖ καὶ ὁ πατέρας της.

Ἐν τούτοις μπόρεσε νὰ τῆς πῇ κρυφὰ στὸ αὐτί:

— Θέλω νὰ σὲ ἰδῶ ἀκόμα μιὰ φορὰ ἀπόψε στὸ κῆπο.

Ἡ Κλημεντία οὔτε μπόρεσε, μὰ οὔτε ᾔθελε νὰ τοῦ τὸ ἀρνηθῇ, καὶ τὰ μεσάνυχτα εἶχαν οἱ δύο ἐρασταὶ μιὰ τελευταία συνέντευξι.

Τρέμοντας ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ πατέρα της, ἡ νέα ἐν τούτοις ἀφείθηκε στὸ γλυκὸ ἀγκάλιασμα τοῦ ἀγαπημένου της, κ' ἐπανελάμβανεν ὅλους τοὺς ὅρκους πού ἐκεῖνος ἀπαιτοῦσε νὰ τοῦ κάμῃ.

— Ἐὰν θέλεις, τῆς ἔλεγε, νὰ μὴ γίνω δειλός, λειποτάκτης, ν' ἀνθῆξω σαυτὰ τὰ δυὸ χρόνια στὸ μαρτύριο τοῦ χωρισμοῦ, ὀρκίσου, ἀγάπη μου, ὅτι θὰ μείνης δική μου, καὶ ὅτι δὲν θὰ δεχθῇς κανέναν ἄλλο δεσμό.

— Ἐγὼ σὲ θεωρῶ ἀπὸ τώρα ἄνδρα μου ἀγαπημένο. Σὰν γυρίσης μετὰ δυὸ χρόνια καὶ δὲν μὲ βρῇς, νὰ σὲ περιμένω στὴ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ, νὰ ξέρης πῶς ἡ φτωχή σου Κλημεντία θάχῃ πεθάνει.

— Ἐχε γειά ἀγάπη μου! Πές μου ἄλλη μιὰ φορὰ πῶς μ' ἀγαπᾷς.

— Σ' ἀγαπῶ πῶς πολὺ ἀπὸ τὴ ζωὴ μου!

Καὶ μὲ ἀθῶο θάρρος τοῦ πρόσφερε αὐτὴ τὰ χεῖλια της. Σὰν ἀποσπᾶστηκε ἀπὸ τὴ μέθη τοῦ πρώτου αὐτοῦ φιλιοῦ, τοῦ ψιθύρισε μ' ἓνα χαμόγελο, σὰν ἐμπνευσμένη, αὐτὰ τὰ λόγια πού ἐπέπρωτο τόσο πικρὰ νὰ θυμηθῇ.

— Θαρρῶ, Γιώργο μου, ἂν πεθάνω, ἓνα φιλὶ δικό σου θὰ μὲ κάμῃ ν' ἀναστῇθῶ...

Ἐκτοτε πέρασαν τέσσαρα χρόνια.

Ὁ Γκαρὰν εἶχε στὶς Ἰνδίες ἀπειρες περιπέτειες. Ἀρρώστησε, πληγώθηκε σ' αἱματηρὲς μάχες καὶ τέλος ἐπεσεν αἰχμάλωτος στὰ χεῖρια τοῦ ἐχθροῦ. Στὴ Γαλλία μαθεύτηκε πῶς ἦταν νεκρός.

Σὰν ἔγινεν, ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνια ἐλεύθερος, κατώρθωσε ἐπὶ τέλους, μὲ πολλὰς περιπέτειες, νὰ γυρίσῃ στὴ πατρίδα του καὶ τὴν ἀνοίξει τοῦ 1711 ἀποβιβάστηκε στὴ Βρέστη. Τὴν 5ην Ἰουνίου ἐφθάσε στὸ Παρίσι, ὅπου μερικοὶ φίλοι του, πού εἶχαν πληροφορηθεῖ τὴν ἐπιστροφή του,

τὸν περίμεναν στὸ σπίτι τῆς μητέρας του.

Μὲ πόση χαρὰ τὸν δέχτηκαν! Μὰ ἀπόρρεσαν μὲ τὴ μελαγχολία καὶ θλίψι πού ἔδειχνε τὸ ἰσχνὸ πρόσωπό του.

— Συγχωρέστε με, φίλοι μου, εἶπεν ὁ Γκαρὰν, σὰν εἶδε τὴ στενοχώρια τους. Ἐπρεπε νὰ εἶμαι χαρούμενος, τώρα πού γύρισα πάλιν σπίτι μου καὶ βρίσκω τὴ μαρούλα μου καὶ σὰς ὅλους πού ἀγαπῶ. Μὰ ξέρετε πόσο εἶμαι προληπτικός, καὶ τώρα πού πέρασα ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἀγ. Γερμανοῦ, συνάντησα μιὰ κηδεῖα. Ἡ μεγάλη πύλη τοῦ ναοῦ ἦταν ντυμένη στὰ μαῦρα, καὶ ἔξω οἱ ζητιᾶνοι πού στέκονταν στὴ σειρὰ μὲ τίς ἀναμμένες λαμπάδες, μοῦ ἔκαναν τόσο θλιβερὴ ἐντύπωσι. Δὲν στάθηνκα διόλου, ἔφυγα τρέχοντας, μὰ τὸ θέαμα αὐτὸ μὲ παρακολουθεῖ καὶ μοῦ φαρμακώνει τὴ χαρὰ τοῦ γυρισμοῦ.

— Θάταν ἡ κηδεῖα τῆς ὠραίας κυρίας ντὲ Μποασιέ, εἶπεν ἓνας ἀπὸ τοὺς φίλους. Ἀπέθανε ὕστερα ἀπὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἀρρώστεια.

— Πολὺ ὠραία θάταν γιὰ νὰ τὴν πενθοῦν ἔτσι, εἶπεν ὁ Γκαρὰν.

— Ὡ ναί, θαῦμα ὁμορφιάς. Ἐδῶ στὸ Παρίσι τὴ λέγανε ἡ ὠραία κυρία ντὲ Μποασιέ καὶ στὴ Τουλούζῃ ἦταν γνωστὴ ὡς ἡ πεντάμορφη κόρη τοῦ ντὲ λὰ Φάϊγ.

Ὁ Γεώργιος ἀκόμα δὲν καταλάμβανε καλὰ καλὰ, μὰ ὠχρὸς καὶ ζαλισμένος γύρισε πρὸς τὴ μητέρα του. Τότε δὲ μόνον ἀντελήφθηκε τὴ ταραχὴ καὶ τὴ τρομάρα της.

— Ναί, παιδί μου, εἶπεν ἡ κυρία ντὲ Γκαρὰν μὲ λυγμούς. Ἡ Κλημεντία πέθανε. Φοβόμουν νὰ στὸ πῶ, μὰ σὰν τῷθελε ἡ μοῖρα νὰ δῇς τὴ θλιβερὴ ἐκφορὰ της...

— Καὶ ἦταν παντρεμένη; φώναξεν ὁ Γεώργιος μὲ σπαραγμό.

— Μὰ παιδάκι μου, σκέψου, πῶς ἔλλειψες δύο χρόνια πῶς πολὺ, πῶς ὅλοι ἐδῶ κ' ἐγὼ ἡ ἴδια σὲ θαρρούσαμε πεθαμένο. Ἀφοῦ φόρεσα τὸ πένθος σου. Γιώργο μου. Κι' ἂν παντρεύτηκε ἡ Κλημεντία, τῶκαμε ἀφοῦ ἀντιστάθηκε ὅσο μπόρεσε στὴ πίεσι τοῦ πατέρα της.

— Κ' ἐγὼ πού πίστεψα πῶς τίποτε δὲν θὰ μπορούσε νὰ κλονίσῃ τὴν ἀπόφασί της νὰ μὲ περιμένῃ!

— Καὶ πάλιν στὸ λέγω, δὲν μπόρεσε παρὰ νὰ ὑποταχθῇ στὴ θέλησι τοῦ πατέρα της. Ὁ καθένας θὰ καταλάβῃ τὸν πόνο καὶ τὴν ἀπελπισία της. Πέθανε ξαφνικὰ ἀπὸ τὴν ταραχὴ της τὴ παραμονὴ τοῦ γυρισμοῦ σου σὰν ἔμαθε πῶς εἶσαι ζωντανός.

Ὁ Γεώργιος ὅμως δὲν ἄκουε πᾶς τὰ λόγια τῆς μάνας του. Χωρὶς νὰ πῇ λέξι ἔτρεξε στὸ δωμάτιό του καὶ ἀφείθηκε ἐκεῖ μόνος του στὸν πόνο του.

Κατὰ τὰ μεσάνυχτα ὅμως τὸν κατέλαβε ἓνας ἀκράτητος πόθος νὰ ξαναῖδῃ ἄλλη μιὰ φορὰ ἐκείνη, πού ἔμενε ζωντανὴ μέσα στὴ καρδιά του. Ἐβγήκε λοιπὸν ἀπὸ τὸ σπίτι καὶ ἔστρεψε τὰ βήματά του πρὸς τὸ κοιμητήριον. Ἐκεῖ χτύπησε τὴν πόρτα τοῦ μικροῦ σπιτιοῦ ὅπου κοιμοῦνταν ὁ νεκροθάφτης.

Ὑστερα ἀπὸ πολλοὺς χτύπους ἡ πόρτα ἀνοίξεν ἐπὶ τέλους, καὶ ὁ νεκροθάφτης ρώτησε τὸν νυχτερινὸ ἐπισκέπτη τί ζητοῦσε τέτοια ὥρα.

— Θέλω νὰ σὲ κάμω πλούσιο, τοῦ εἶπεν ὁ Γκαρὰν. Καὶ ρίχνοντας στὸ τραπέζι χουφτες χρυσὰ νομίσματα, τοῦ ζήτησε ν' ἀνοίξῃ τὸν τάφο πού εἶχε σκάψῃ τὸ ἀπόγευμα καὶ νὰ τὸν ἀφίσῃ νὰ ἰδῇ ἀκόμα μιὰ φορὰ τὴ νεκρὰ κυρία ντὲ Μποασιέ. Ἦταν ἀρραβωνιαστικὴ μου—σὰν παντρεύτηκε ἤμουν μακριὰ, θέλω νὰ τὴν ἀποχαιρετήσω γιὰ τελευταία φορὰ.

Ὁ νεκροθάφτης ἦταν φτωχὸς κι' εἶχε ἓνα σωρὸ παιδιὰ. Τὸν θάμβωσε τὸ χρυσάφι πού εἶδεν ἐκεῖ χυμένο μπροστά του. Μὰ πάλιν ἐδίστασε.

— Μοῦ λέτε νὰ κάμω ἓνα ἐγκλημα καὶ μιὰ ἱεροσυλεία. Ἄν μαθευτῇ θὰ μὲ στείλουν στὰ κάτεργα.

Μὰ πρὸς στίς παρακλήσεις τοῦ νεαροῦ ἀξιωματικοῦ ὑπεχώρησεν ἐπὶ τέλους καὶ πῆγε μαζὺ του στὸ μέρος ὅπου ἦταν ὁ τάφος. Τὸν ἀνοίξε μὲ μερικὲς σκαπανιὲς καὶ ἀνέσυρε τὸ φέρετρο.

— Βγάλε τώρα τὸ σκέπασμα, θέλω νὰ τὴν ἰδῶ.

Καὶ σὰν κοντοστάθηκε πάλιν ἐκεῖνος, ὁ Γεώργιος ἔβγαλε ἓνα μαχαῖρι ἀπὸ τὴ ζώνη του καὶ τὸν διέταξε ἑξαλλος.

— Ἀνοίξε, σοῦ λέω, τὴν κάσση!

Ὁ τρομοκρατημένος νεκροθάφτης ἔσπασε

τότε τὸ σκέπασμα, καὶ ὁ Γεώργιος, μ' αἰσθημάτων πού καμμιὰ πέννα θὰ μπορούσε νὰ περιγράψῃ, ἀνέσυρε τὸ λευκὸ σάβανο πού σκέπαζε τὴ νεκρή.

Ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸ φῶς τοῦ φαναριοῦ πού κρατοῦσεν ὁ νεκροθάφτης φάνηκε τὸ πολυαγαπημένο πρόσωπο, πού ὁ θάνατος δὲν εἶχε μεταβάλλει. Ὡχρὰ, μὰ ὅχι πελιδνὴ, ἡ Κλημεντία ἦταν ξαπλωμένη, ἐκμηδενισμένη.

— Κλημεντία μου! φώναξεν ὁ Γεώργιος τρυφερά, Κλημεντία μου, ἐπανελάβε μ' ἓναν τόνο ἀπελπισίας, σὰν μιὰ προσευχή, σὰν ἓνα ξόρκι.

Καὶ μὲ μιὰ πνοή παραφροσύνης, μὴ θέλοντας νὰ πιστέψῃ σ' αὐτὸν τὸ θάνατο, θυμῆθηκε τὰ λόγια τῆς μνηστῆς του: Ἄν πέθαινα, ἓνα φιλὶ δικό σου θὰ μὲ ἀναστήσῃ πάλι.

Ἀρπαξε τὰ δυὸ χεῖρα τῆς νεκρᾶς, τὴν ἀνέσκηκωσε καὶ ἑξαλλος, ὅπως πρὶν ἀπὸ πέντε χρόνια σὲ μιὰ νύχτα σὰν καὶ τούτῃ, κόλλησε τὰ χεῖλια του ἐπάνω στὸ παγωμένο της στόμα...

Τί γίνηκε τότε;

Ὁ νεκροθάφτης ἄκουσε τὸν νυχτερινὸ ἐπισκέπτη νὰ βγάξῃ μιὰ σπαρακτικὴ φωνή, ὕστερα ἓνα γέλιο σπασμοδικὸ πού ἦταν φοβερώτερο ἀπὸ τὴ κραυγὴ: τὸ γέλιο τοῦ τρελλοῦ.

Καὶ ὁ Γεώργιος σπρώχνοντας τὸ νεκροθάφτη, ἄρπαξε τὸ πτώμα καὶ τρέχοντας σὰν παράφρων, βγήκε ἀπὸ τὸ νεκροταφεῖο καὶ χάθηκε στὸ σκοτάδι μαζὺ μὲ τὸ πένθιμό του φορτίο.

Πέρασαν ἄλλα πέντε χρόνια κατὰ τὰ ὅποια ὁ πρόεδρος ντὲ Μποασιέ, ἀπαρηγόρητος χῆρος καὶ τηρῶντας τὰ ἔθιμα, πῆγαινε κάθε πέμπτη Ἰουνίου στὸ νεκροταφεῖο γιὰ νὰ προσευχηθῇ στὸν τάφο τῆς γυναίκας του. Ἐκείνη τὴν ἡμέρα, σὰν βρέθηκε ἐκεῖ ἀναπολῶντας παλιὰς ἀναμνήσεις, ἄκουσε κοντὰ του τὸ θρόισμα ἐνὸς φουστανιοῦ.

Σήκωσε τὰ μάτια κ' ἔμεινε σὰν ἀπολιθωμένος. Μιὰ γυναίκα πέρασε σιμὰ του, μιὰ γυναίκα πού δὲν ἦταν ἄλλη, παρὰ ἐκείνη πού ἔκλαιγε, ἡ πεθαμένη σύζυγός του.

Ἦθελε νὰ ὁρμήσῃ ἐπάνω της γιὰ νὰ πεισθῇ ὅτι δὲν τὸν γελοῦσε κανένα ἀπατηλὸ ὄραμα, μὰ ὅταν τὸν εἶδε ἡ γυναίκα ἐκείνη, ἔρριξε μιὰ

κραυγή τρόμου και βγήκε τρέχοντας από το κοιμητήριο.

Ο ντὲ Μποασὲ δοκίμασε νὰ τὴν παρακολουθήσῃ, μὰ ἡ γυναίκα κατώρθωσε νὰ πηδήσῃ σ' ἓνα ἀμάξι καὶ νὰ γίνη ἀφαντῇ.

Ο πρόεδρος, μὴ ξέροντας τότε τί νὰ κάμῃ, γύρισε πίσω στὸ νεκροταφεῖο κι' ἄρχισε νὰ στενοχωρῇ τὸν νεκροθάφτη μὲ τὶς ἐρωτήσεις του.

Δὲν μπορῶ τίποτε νὰ σᾶς πῶ, κύριε, ἀπάντησεν ἐκεῖνος. Ἐγὼ ὑπηρετῶ ἐδῶ μόνις τέσσαρα χρόνια, καὶ ὅταν ἦλθα, ἡ γυναίκα σας ἦταν πεθαμένη.

Μὰ ποὺ εἶνε κεῖνος ποὺ ἦταν ἐδῶ πρὶν ἀπὸ σένα;

Αὐτὸς πῆγε στὸ χωριὸ του στὴ Νορμανδία, γιατί εἶχε κάμει, λένε, μιὰ πλούσια κληρονομιά.

Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ εἶσαι ἐδῶ, εἶδες ποτὲ μιὰ νέα, πλούσια γυναίκα νὰ περιφέρεται κοντὰ στὸν τάφο τῆς γυναίκας μου;

Ποτέ, ἀλλὰ εἶνε τέσσαρες ἢ πέντε μέρες ποὺ ἦλθεν ἓνας μαῦρος ὑπηρέτης γιὰ νὰ μοῦ ζητήσῃ νὰ τοῦ δείξω τὸν τάφο τῆς γυναίκας τοῦ προέδρου ντὲ Μποασιέ.

Ο σύζυγος τότε μὴ ξέροντας τί ἄλλο νὰ κάμῃ, πῆγε καὶ ζήτησε μιὰν ἀκρόασι στὸν κόμητα ντ' Ἀρζαντὸν τὸν τότε διευθυντὴν τῆς ἀστυνομίας, στὸν ὁποῖο διηγήθηκε τὰ συμβάντα.

Ὅλα αὐτὰ μοῦ φαίνονται πολὺ περίεργα, εἶπεν ἐκεῖνος. Θαρρῶ, φίλε μου, πῶς σᾶς γέλασε μιὰ παράξενη ὁμοιότητα. Θέλω ὅμως νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσω καὶ θὰ κάμω ὅλες τὶς ἐρευνες ποὺ χρειάζονται.

Ἰδίως σᾶς παρακαλῶ, ἐξοχώτατε, νὰ διατάξετε ν' ἀνοιχτῇ, ἴσως αὔριο ἀκόμα, ὁ τάφος.

Πράγματι τὴν ἄλλη μέρα, ὁ διευθυντὴς τῆς ἀστυνομίας μὲ δύο ἀνωτέρους ἀξιωματικούς, ἓναν ἀστυνόμο καὶ δύο γιατροὺς πῆγαν στὸ νεκροταφεῖο, ὅπου τοὺς περίμενεν ὁ σύζυγος, καὶ διέταξε ν' ἀνοίξουν τὸν τάφο.

Ἐβρῆκαν ἓνα φέρετρο κενὸ καὶ σπασμένο.

Ὑστερα ἀπὸ μερικὲς ἡμέρες ὁ κόμης ντ' Ἀρζαντὸν ἔστειλε στὸν πρόεδρο μιὰν ἐπιστολή, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλες λεπτομέρειες, ἔλεγε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἡ γυναίκα, ποὺ συναντήσατε τὴν 5ην Ἰουνίου, εἶνε ἡ κυρία ντὲ Γκαράν, σύζυγος τοῦ ταγ-

ματάρχου ντὲ Γκαράν. Ὁ γάμος τὼν τελέστηκε στὸ Ποντισερύ, ὁπόθεν κατάγεται ἡ κυρία ντὲ Γκαράν, ἦλθαν δὲ στὸ Παρίσι μόνις πρὶν ἀπὸ ἓνα μῆνα. Ὡς πρὸς τὸν νεκροθάφτη ποὺ ἀπεσύρθηκε στὴ Νορμανδία, αὐτὸς πέθανε πρὸ τριῶν ἐτῶν. Ἐξακριβώθηκε ἀπὸ τὴν οἰκογένειά του ὅτι δὲν εἶχε κληρονομήσει, ἀλλ' ὅτι ἦλθε στὸ χωριὸ μὲ δέκα χιλιάδες φράγκα. Ἡ πληροφορία αὕτη ἔχει σημασία συνδυαζομένη μὲ τὴν ἀρπαγὴ τοῦ πτώματος τῆς κυρίας ντὲ Μποασιέ.

Ο πρόεδρος ποὺ δὲν εἶχε πιά καμμία ἀμφιβολία πῶς ἡ γυναίκα του ἦταν ζωντανή, ὑπέβαλεν ἀμέσως μῆνυσι κατὰ τοῦ Γκαράν, τοῦ ὁποῖου εἶξερε τοὺς προηγούμενους ἀρραβῶνας, μὲ τὴν γυναίκα του. Ἐζήτησεν ἐπίσης τὴν ἀκύρωσι τοῦ δευτέρου γάμου καὶ ἀπήτησε νὰ ἐπανεέλθῃ ἡ γυναίκα του στὴ συζυγικὴ στέγη.

Συγχρόνως ὅμως βάλθηκε νὰ συλλέξῃ ὅλα τὰ στοιχεῖα, μὲ τὰ ὁποῖα θ' ἀπεδείκνυε τὴν ἀλήθεια τῶν ἰσχυρισμῶν του. Ἔτσι ἔμαθε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Στρατιωτικῶν ὅτι ὁ Γκαράν, ποὺ ἔφθασεν ἀκριβῶς τὴν ἡμέρα τῆς κηδείας τῆς γυναίκας του, δὲν ἔμεινε στὸ Παρίσι παρὰ λίγες ὥρες. Ὅτι εἶχε φύγει τὸ ἄλλο πρωὶ σὲ ἄμαξα μαζὺ μὲ μιὰ γυναίκα ἄρρωστη καὶ σκεπασμένη μὲ πυκνὸ βέλο. Ἐβρῆκε καὶ τὸν ἄμαξά ποὺ εἶχε πάει τοὺς δύο ὡς τὴ Βρέστη κ' ἐκεῖ κατώρθωσε νὰ βρῇ τὰ ὀνόματά τους στὸ βιβλίον τοῦ ἐπιβατικῆς πλοίου ἢ «Ὡραία Μαργαρίτα», ποὺ τοὺς μετέφερε στὴν Ἰνδίες.

Ἔτσι ἡ δίκη δὲν μπορούσε παρὰ νὰ κερδηθῇ ἀπὸ τὸν πρόεδρο.

Ὁλόκληρη ἡ κοινωνία φυσικὰ συγκινήθηκε καὶ ἀμέσως σχηματίστηκαν δύο κόμματα, τὸ μὲν ὑπὲρ τοῦ συζύγου καὶ τὸ δέ, ποὺ ἦταν καὶ τὸ μεγαλύτερο, ὑπὲρ τῆς γυναίκας ποὺ τὴν νόμιζαν θύμα μιᾶς σατανικῆς συμπτώσεως. Ταραχτήκε δὲ καὶ ἡ Ἱατρικὴ Σχολὴ καὶ οἱ γιατροὶ ἀντάλλαξαν λιβέλλους, γιατί οἱ μὲν ἔλεγαν πῶς μιὰ τέτοια νεκρανάστασις ἀποκλείεται, οἱ δὲ ἰσχυρίζονταν πῶς ὑπάρχουν περιπτώσεις ληθάργου, νεκροφάνειας ποὺ διαρκεῖ ὁλόκληρες μέρες. Εἰδοποίησαν καὶ τὸν πατέρα τῆς Κλημεντίας ποὺ ζοῦσε στὴν ἐπαρχία ὅπου βαρυπενθοῦσε τὸ χαμὸ τοῦ παιδιοῦ του.

Ἐσπευσε ν' ἄρθῃ στὸ Παρίσι, συναντήθηκε

μὲ τὴν κόρη του μπροστὰ ἀπὸ μάρτυρες καὶ σὰν τὴν ἀνεγνώρισεν, ἄρχισε νὰ κλαίῃ καὶ πῆγε νὰ τὴν ἀγκαλιάσῃ. Ἡ Κλημεντία ὅμως, σταθερὰ ἀλλὰ καὶ μὲ σεβασμό, ἐδήλωσε ὅτι δὲν τὸν εἶξερε. Τὴν αὐτὴν στάσιν ἐτήρησε καὶ ἀπέναντι τοῦ προέδρου ντὲ Μποασιέ.

Ἐφθασε τέλος ἡ ἡμέρα τῆς δίκης.

Χρειάστηκε νὰ λάβουν ἑκτακτα μέτρα γιὰ νὰ συγκρατήσουν τὰ πλήθη ποὺ συνωστίζοντο μπρὸς ἀπὸ τὸ δικαστήριον γιὰ νὰ ἰδοῦν τὴν διάβασιν τῆς ὥραιας κατηγορουμένης.

Σὰν παρουσιάστηκε, κέρδισεν ἀμέσως τὴ συμπάθεια τοῦ ἀκροατηρίου. Ἐπανελάβεν ὅλους τοὺς ἰσχυρισμοὺς τῆς, βοηθουμένη ἀπὸ τὸν νεαρὸ συνήγορό της.

Γεννήθηκε, ἔλεγε, στὸ Πόντισερὶ ἀπὸ γονεῖς Γάλλους. Ὁ πατέρας τῆς ὀνομάζονταν Μερβὰλ καὶ ἡ μητέρα τῆς ἦταν τὸ γένος Φισιέ. Ὁ γάμος τῆς ἐπίσης ἔγινε στὸ Ποντισερὶ, στὸ παρεκκλησίον τοῦ Διοικητηρίου καὶ ἦσαν παρόντες ἀξιωματικοὶ καὶ ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Γαλλικοῦ σταθμοῦ.

Αἱ ληξιαρχικαὶ πράξεις τῆς γεννήσεως καὶ τοῦ γάμου ἦσαν ἐν ἀπολύτῳ τάξει, μὲ ὅλες τὶς ἀπαιτούμενες διατυπώσεις, ἀλλ' ἐκεῖνο ποὺ τὴν ἔκαμιν ἰδίως πιστευτὴ ἦταν ἡ γλυκειὰ τῆς φωνή, τὸ ὕφος καὶ ἡ χάρις τῆς.

Ἀμέσως σχηματίστηκε ρεῦμα συμπαθείας ὑπὲρ αὐτῆς καὶ κανένας δὲν ἀμφέβαλλε γιὰ τὴν ἔκβασιν τῆς δίκης.

Ο πρόεδρος τοῦ κάκου ἐπέμενε πῶς ἦταν ἀδύνατον νὰ συντρέχουν τόσες συμπτώσεις. Ἀνέφερε καὶ πάλιν τὴν ὑποπτη φυγὴ τοῦ Γκαράν, τὴ μαρτυρίαν τοῦ ἄμαξά καὶ ὅλα τὰ ἄλλα. Δὲν κατώρθωσε νὰ πείσῃ κανένα. Ἦταν φανερό πῶς ὅλοι εἶχαν σχηματίσει τὴ γνώμη τους καὶ πῶς ἡ ὑπόθεσις ἦταν χαμένη γιὰ τὸν μηνυτῇ.

Ἡ νέα γυναίκα ποὺ τὴν περιεστοίχιζαν ὁ ἄνδρας τῆς καὶ οἱ φίλοι τους, ἔμεινεν ἀτάραχη, τόσῳ μᾶλλον ποὺ οὔτε ὁ εἰσαγγελεὺς δὲν ἐτόλμησε ν' ἀμφισβητήσῃ τὴν κατάθεσί της.

Ὅταν τὸ δικαστήριον ἀπεσύρθηκε γιὰ νὰ συσκεφθῇ, ὁ πρόεδρος ντὲ Μποασιέ σηκώθηκε καὶ βγήκε ἀπὸ τὴν αἴθουσα· ξαναγυρίζοντας ὕστερα ἀπὸ λίγη ὥρα, ἔκαμε νόημα στὸν δικαστὴ νὰ

ἀναβάλῃ γιὰ μερικὰ λεπτὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀποφάσεως.

Ο νεαρὸς δικηγόρος τῆς κατηγορουμένης ἐμάζεψε τὶς δικογραφίαις του, καὶ ἡ ὑπόδικη ἐκάθονταν βυθισμένη σὲ θλιβερὰς σκέψεις.

Μὰ ξαφνικὰ ἄκουσε σιμὰ τῆς μιᾶς ψιλῆ φωνῇ:

— Μανούλα μου, δὲν θέλεις λοιπὸν νὰ μὲ φιλήσῃς;

Καὶ ἡ δυστυχὴς εἶδε μπροστὰ τῆς τὴν κοροῦλά της, ἐξ χρονῶν κοριτσάκι ποὺ εἶχε γεννηθῇ ἓνα χρόνον πρὶν ἀπὸ τὴ φυγὴ τῆς καὶ ποὺ ὁ πατέρας τῆς εἰς μνήμην τῆς γυναίκας του εἶχεν ὀνομάσει Κλημεντία.

Βλέποντας ἐκεῖνος πῶς ἡ ὑπόθεσις του πήγαινε νὰ χαθῇ, ἔτρεξε κ' ἔφερε τὸ παιδί γιὰ μιὰ τελευταίαν δοκιμὴν.

Τί συνέβη τότε;

Ἡ θυγατέρα, ἡ σύζυγος ἀντιστάθηκε ἡρωικὰ χωρὶς τὰ προδοθῇ, μὰ ἡ μητέρα ὑπεχώρησε.

Ἡ Κλημεντία ἐβγαλε μιᾶς φωνῇ καὶ ἀγκαλιάζοντας τὸ παιδί μὲ πάθος, ἐτραύλισε:

— Παιδάκι μου ἀγαπημένο.

Εἶνε ἀπερίγραπτο τί ἔγινε τότε στὴν αἴθουσα. Τὰ πράγματα ἄλλαξαν ἀμέσως, καὶ ὁ συνήγορος ἀφίνοντας κατὰ μέρος κάθε προσποίησι, δοκίμασε μὲ μιὰ συγκινητικὴ ἀγόρευσι νὰ ἐπικαλεσθῇ τὸν οἶκτον τῶν δικαστῶν γιὰ τὴν πελάτιδά του.

Διηγῆθηκε τὴ δυστυχίαν τῆς, τὴν ὑπόσχεσιν ποὺ εἶχε δώσει στὸν μηνυτῆρα τῆς. Ἐπέμενε ὅτι κατὶ τι τὸ μοιραῖον, κάποιον ὑπερφυσικὴ δύναμις ἀπέδωκε τὴ νέα γυναίκα σ' ἐκεῖνον ποὺ τὴν ἀγαποῦσε.

Μὴ ζητεῖτε, κατέληξε, μὴ ζητεῖτε ἀπὸ τὸν τάφο ἐκείνην ποὺ τοῦ παραδώσατε γιὰ πάντα, καὶ ἀφίστε αὐτὴ τὴ ζωντανὴν γυναίκα σ' ἐκεῖνον ποὺ τῆς ἔδωκε πάλιν τὴ ζωὴν. Δὲν ἔχετε δικαιώματα παρὰ ἐπάνω σ' ἓνα πτώμα, καὶ ὅση ζωὴ ὑπάρχει σ' αὐτὴ τὴ γυναίκα, ἀνήκει σ' ἐκεῖνον ποὺ τὴν ἔσωσε.

Ἀλλ' ἡ εὐγλωττία τοῦ συνηγόρου δὲν βρῆκε ἀπήχησι.

Ἡ ὑπόθεσις ἦταν τώρα φανερή, καὶ τὸ δικαστήριον δὲν μπορούσε παρὰ νὰ κηρύξῃ ἄκυρον τὸν δεῦτερον γάμον καὶ νὰ καταδικάσῃ τὴν κατηγορουμένην νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ νόμιμον σύζυγόν της.

Ύστερα από τὴ φριχτὴ αὐτὴ ἀπόφασις ἡ δυστυχὴς γυναῖκα μὲ τοὺς δύο ἀνδρας ἔκαμεν ἕνα τελευταῖο διάβημα στὸ βασιλεῖα λέγοντας πῶς ἦταν πρόθυμη ν' ἀποσυρθῇ σ' ἕνα μοναστήρι. Μὰ ἡ αἴτησίς της αὐτὴ δὲν ἔγινε δεκτὴ. Ὁ βασιλεὺς τὴν διέταξε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸν πρῶτο σύζυγό της σὲ εἴκοσι τέσσαρες ὥρες.

— Αὐτὸ καὶ ἔκαμε.

Ὁ πρόεδρος ντὲ Μποασιέ, περιστοιχισμένος ἀπ' ὅλους τοὺς συγγενεῖς καὶ φίλους του, τὴν περιέμενε τὸ ἐπόμενο βράδυ στὸ σπῖτι του.

Ἡ Κλημεντία προσῆλθε πράγματι τὴν ὥρισμένη ὥρα ντυμένη στὰ κάτασπρα καὶ στολισμένη μὲ τὰ πολυτιμότερα κοσμήματά της. Ὁ ὑπηρέτης, ἀνοίγοντας τὴν πόρτα τῆς σάλας, ἀνήγγειλε τὴν κυρίαν προέδρου ντὲ Μποασιέ.

Ὁ πρόεδρος σηκώθηκε σοβαρὰ γιὰ νὰ τὴν ὑποδεχθῇ, κ' ἔκαμε μερικὰ βήματα γιὰ νὰ τὴν προαπαντήσῃ.

Ἐκείνη ὅμως τὸν σταμάτησε.

— Ζητήσατε τὸ πτώμα ποὺ ἔχασατε, κύριε.

Ἰδοὺ σὰς τὸ ξαναφέρνω.

Κ' ἔπεσε νεκρὴ στὸ πάτωμα. Εἶχε δηλητηριασθῇ.

Ὀλίγες ὥρες ὕστερα ἐξέπνεε καὶ ὁ Γκαρὰν ποὺ εἶχε πῆγαι αὐτὸς τὸ ἀπολυτρωτικὸ φίλτρο, κάμνοντας ἔτσι μιὰ ὑστάτη προσπάθεια γιὰ ν' ἀνταμώσῃ πάλιν τὴν ἀγαπημένην του πέρα ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει χωρισμός.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ γαλλικοῦ)

Πόνος

Ἀπ' τὴ συλλογὴ «Παλμὸς δίχως Ρυθμό».

Στὴν κ. Ἀννα Φ.

Μὴ μοῦ μιλάτε: κανένα σας δὲν θέλω
στὴ τραγικὴ, κοντὰ μου αὐτὲς στιγμές.
Ὡ! ἀφήστε με, νὰ κλάψω, νὰ φωνάξω
ἴσως γελάσῃ τὸ παιδάκι μου, σὰν χθές.

Γιατὶ μικρό μου μὲ ἀφίνεις; πές μου
τὰ μάτια σου, γιατί δὲν μοῦ γελοῦν;
Σύπνα γλυκεῖά μου ἀγόπη, μίλησέ μου
τὰ χεῖλιά μου ποὺ τρέμουν, κῆττα σὲ φιλοῦν

Γιατ' εἶσαι τόσ' ὠχρό, καὶ εἶναι κρύα
τὰ δύο μικρὰ χεράκια π' ἀγαπῶ,
παιδάκι μου μικρό, γιατί μ' ἀφήνει,
ἔλα ν' ἀκουσῇς, ὅτι τώρα, θὰ σοῦ πῶ.

Κῆτταξέ πὼς ὅλο κατὰσπρα σὲ νύνω,
κῆττα, πὼς μ' ἀσπῖλα τριατάφυλλα, λευκά,
σὲ ρένω, καὶ μὲ χάρδια, πὼς σοῦ κλείνω,
τὰ μάτια σου, ματάκια μου γλυκά.

Παρίσι. Ἀπριλίου 1935.

ΛΟΥΚΙΑ ΡΟΜΑΡΕΤ-ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ

Ἕνας Κυπριώτικος θρύλος

Ἡ σπηλιά τῆς Λενοῦς.

Ἡ Ο βράδυ ἐκεῖνο διαβαίνοντας τὸ ἴδιο μονοπάτι γιὰ νὰ κάμω τὸν συνηθισμένο μου περίπατο, βρῆκα πάλιν τὸ γέρο βοσκὸ ποὺ τώρα πέντε βραδυὰς τὸν συναντοῦσα νὰ κάθεται στὴν ἴδια πέτρα μὲ τὰ ξεσχισμένα του ροῦχα, τ' ἀχτένιστα μαλλιά, τ' ἀκάθαρτα χέρια. Πάρα κάτω ἔβοσκαν λίγες γίδες.

Μ' ἀπόψε μοῦ φάνηκε διαφορετικὸς ὁ γέρος. Δὲν ξαίρω, ἂν εἶναι ποὺ τὸν πρόσεξα πῶς καλὰ αὐτὴ τὴ βραδυὰ ἀπὸ τὲς ἄλλες. Τὸν καλησπέρισα, δὲν μοῦδωσε καμμὶ ἀπάντησι. Φαινόταν σὰν κάπου νάχε ὅλη του τὴ προσοχή, ὅλο του τὸ νοῦ προσηλωμένο. Κάτι πολὺ μακρινὸ θὰ τὸν τραβοῦσε. Χωρὶς νὰ τοῦ πῶ τίποτ' ἄλλο κάθισα κ' ἐγὼ σὲ μιὰ πέτρα ἔκεί κοντά.

Ὁ γέρος ξαφνικὰ ἀφῆκε ἕνα βαθὺ ἀναστεναγμό, γύρισε πρὸς τὸ μέρος μου καὶ χωρὶς νὰ δεῖξῃ τὴν παραμικρὴ ἐκπληξί ποὺ μὲ εἶδεν, ἄρχισε νὰ ὁμιλῇ σὰν νὰ συνέχιζε μιὰ παλιὰ κουβέντα, ποιοὺς ξαίρει, ἴσως ἐκείνη, ποὺ κάμνε μὲ τὸ νοῦ του τόση ὥρα.

«Σὰν τέτοια ὥρα, ἄρχισε νὰ μοῦ λέγῃ, σὰν τέτοιο βράδυ, ἀκριβῶς τὸ ἴδιο, ἔτσι μὲ τὰ κόκκινα σύννεφα στὴ δύση, συνέβη ἡ θλιβερὴ ἱστορία ποὺ θυμήθηκα καὶ σκεπτόμουν τόση ὥρα κ' ἂν θέλῃς, θὰ σοῦ τὴ πῶ σύντομα σύντομα. Βλέπεις ἐκείνη τὴ σπηλιά ποῦναι στ' Ἀσπρόγεια πρὸς τ' ἀριστερά σου κάπου καμμὶ εἰκοσαριὰ πόδια ἀπ' ἐδῶ; Ἀμα τὴν ἀντικρύσω, δὲν μπορῶ νὰ κρατήσω τὰ δάκρυα. Ποὺ λές ἤμουν μικρὸς τότε ποὺ συνέβη αὐτὸ ποὺ θὰ σοῦ πῶ· μὰ τὸ θυμοῦμαι σὰν ν᾿αἴνευ ἀκόμα χτές. Ἦταν ὁ καιρὸς τῆς Τουρκίας, τότε τὰ χρόνια τοῦ φόβου καὶ τοῦ τρόμου. Τὴν Κυριακὴ ἐκείνη θὰ παντρεύαμε τὴ μεγάλη μου ἀδελφὴ τὴ Λενοῦ ποὺ ἦταν πολὺ ὡμορφή, Θεὸς σωρέσ' τὴν. Ὡστόσο ἔγινε ὁ γάμος ἡσυχᾶ, ἡσυχᾶ. Κατὰ τὸ δειλινὸ ὅμως μᾶς τάραξε κάτι. Μαθεύτηκε πὼς στὸ χωριὸ ἔφτασε ὁ Τοῦρκος εἰσπράχτορας γιὰ τοὺς φόρους. Ἦταν ἕνας ἄγριος καὶ κακὸς ἄνθρωπος ποὺ τὸν φοβόντανε ὅλοι μικροὶ καὶ μεγάλοι. Καὶ γιὰ ν᾿αἴχουμε τὴν

εὐνοιά του, δὸς του κολακείες κ' ὑποκλίσεις δεξιὰ κ' ἀριστερά. Ὁ πατέρας μου, ὡς τόσο, ἀφοῦ ἐκείνη τὴ μέρα εἶχε γάμο στὸ σπῖτι του, τὸν προσκάλεσε τὸ βράδυ στὸ τραπέζι. Ἐκεῖνος ἦλθε καὶ κάθισε σὰν ἀφέντης, ὅλους τοὺς διάτασσε, κ' ὅλους τοὺς ἤθελε νὰ τὸν ὑπηρετοῦν. Κι' ἐκείνους ὁ φόβος τοὺς ἀνάγκαιζε νὰ τὸ κῆμουν. Τὰ μάτια του δὲ δὲν μποροῦσε νὰ τὰ σηκώσῃ ἀπὸ τὴ Λενοῦ. Ὁλοένα τὴν κοίταζε, ὅταν δὲ τὸ κρασί ἄρχισε νὰ τὸν ζαλίζῃ, γιατί ἔπινε κ' ὅλας, ἄρχισε νὰ τῆς λέγῃ τὰ ποῖα ἔλεεινὰ λόγια. Ἡ καὶ μὲν ἡ Λενοῦ ἀπὸ τὸ φόβο καὶ τὴν ἐντροπὴ της δὲν ἤξαιρε τί νὰ κάμῃ καὶ στὸ τέλος σηκώθηκε ἀπ' ἐκεῖ καὶ μπῆκε σ' ἕνα διπλανὸ δωμάτιο. Μὰ ὁ ἄγριος Τοῦρκος, ποὺ ἡ μέθη πῆλ τὸν κυρίευσε, σηκώθηκε τρικλίζοντας νὰ πάῃ κατόπι της. Ὁ πατέρας μου πῆγε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ μὰ κεῖνος ἔβγαλε τὸ μυτέρὸ μαχαίρι ποῦχε ἀπάνω του καὶ τοῦδωσε μιὰ στὰ στήθια ποὺ τὸν ἔριξε χάμω αἰμόφυρτο. Ἡ Λενοῦ, ποὺ κρυμμένη πίσω ἀπὸ τὴ πόρτα, εἶδε τὸ πατέρα της νὰ κυλιέται ματωμένος, τὸν ἀντρᾶ της νὰ παλαίῃ μὲ τὸ θηρίο καὶ τοὺς ἄλλους νὰ φεύγουν τρομαγμένους, ἄρπαξε μιὰ βριὰ χωριότικη καρέκλα ποὺ βρῆκε μπροστά της καὶ τὴ πέταξε, μὲ ὅση δύναμι εἶχε, πάνω στὸν ἀγριεμένο Τοῦρκο. Μὰ ὅπως κ' ἂν συνέβη τὸ πρᾶγμα, ἡ καρέκλα ἀντὶ νὰ χτυπήσῃ αὐτόν, χτύπησε ἄσχημα τὸν ἀντρά της πάνω στὸ κεφάλι. Ζαλίστηκε κ' ὡς κ' ἔπεσε χάμω, κ' ὁ Τοῦρκος βρίσκοντας εὐκαιρίαν ὤρμησε πάνω στὴ Λενοῦ. Ἡ δύστυχη ἀπ' τὴν ἀγωνία της, τὸ φόβο της τῆς ἦλθε σὰν τρέλλα, ὤρμησε μανιασμένη πρὸς τὴν πόρτα, βγήκε ἔξω, πῆρε τὰ χωράφια κ' ἔτρεχε, ἔτρεχε μέσα στὸ σκοτάδι, γιατί εἶχε ἀρχίσῃ πᾶ νὰ νυκτώνῃ.

Τὴν ἄλλη μέρα δύο τρεῖς γυναῖκες ποὺ πῆγαν νὰ συνάξουν χόρτα ἀπ' τὰ χωράφια κατὰ τύχην περνώντας ἀπ' ἐδῶ μπῆκαν καὶ στὴ σπηλιά αὐτὴ ποὺ βλέπεις ἐδῶ. Κι' εἶδαν κάτι πολὺ φριχτό. Μέσα στὸ βάθος κοίτονταν μιὰ νέα γυναῖκα στραγγαλισμένη. Ἦταν ἡ ὡμορφή Λενοῦ, τὸ καμάρι τοῦ χωριοῦ, ἡ ἀμοιρᾶ ἀδερφή μου... Ὡς τώρα, ἀμα ἀντικρύσω τὴ σπηλιά αὐτὴ καὶ τὸν ἥλιο ποὺ δῦει ἔτσι κατακόκκινος, στὴ σπι-

γμὴ ζωντανεῖται ἐμπρὸς μου ἡ παλιὰ αὐτὴ τραγικὴ ἱστορία. Κι' ἡ καρδιά μου ματώνει καὶ λυώνει. Κοίταξε κ' ὁ ἥλιος ἀπόψε εἶναι ματωμένος σὰν τὴ βραδυὰ ἐκείνη...» κ' ὁ γέρος σῶπασε ἐνῶ δύο χοντρά δάκρυα κυλοῦσαν ἀπὸ τὰ κατακόκκινα μάτια του ἀπάνω στ' ἀκάθαρτα καὶ ζαρωμένα μάγουλά του.

Λευκωσία (Κύπρου) 1935

ΕΛΛΗ Χ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Σημ. Ἡ σπηλιά αὐτὴ βρίσκεται πρὸς τ' ἀνατολικά τοῦ χωριοῦ τῆς Κύπρου Ψιμολόφου, στὴν τοποθεσίαν Ἀσπρόγεια.

Στὴ γωνιά μου.

Ποῦς δὲν ἔχει τὴν κρυφὴ καλὴ γωνιά του
Τὶ δικιά μεριά ποῦ τονε ξεκουράζει
Τὴν ἀπόμειρη κ' ἀπόκοσμη φωλιά του.
Ἀπλωμένην ἀγκαλιά ποῦ τοῦ φωνάζει

»»

Τὴ βρίσκει στὴ ζωὴ του ὁ πονεμένος
Ὅταν μὲ πόθο τὴ γυρεύει ἡ ψυχὴ του
Καὶ τὴν ζητᾷ κ' ἂν εἶνε εὐτυχισμένος
Μόνος, τὴ χαρὰ νὰ νοιώσῃ τὴ κρυφὴ του

»»

Μονάχος, κλεισμένος σὲ μιὰ καμαρούλα
Ποῦ βοῇ ἀπὸ τὸν κόσμο νὰ μὴν φτάσῃ
Ἄλλος, σὲ βράχια ποὺ ἤχους συντροφοῦλα
Τοῦ στέλνουν τὰ πελάγη, κ' ἄλλος σὲ δάση

»»

Μὰ ἐγὼ, τὴν βρῆκα μέσα στὰ λουλούδια
Τοῦ κήπου μου ὀλοτρυφερά βλαστάρια
Π' ἀνάθρεψα μὲ σιγανὰ τραγούδια.
Τῆς παιδικῆς καρδιάς μ' ἀπομεινάρια.

»»

Κι' ὅταν ἡ ψυχὴ βαθεῖα πολὺ πονέσῃ
ἢ καλὴ γωνιά μου θὰ τὴν ξεκουράσῃ
Στὴν εὐωδιά της μεθώντας θὰ μπορέσῃ
Ἡ ναρκωμένη σκέψῃ νὰ τὴν ξεγελάσῃ.

ΑΝΤΩΝΙΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ

Βοηθήσατέ μας νὰ γίνῃ πῶς γινώ-
στη ἡ «ΕΛΛΗΝΙΣ» βρίσκοντάς
της καὶ ἄλλες συνδρομήτριες.

Μεταξωτὰ Χρυσανθίδος

Χορός
τῶν Βάκχων.

□ □ □ Βάκχαι □ □ □

ΠΥΠΕΡΟΧΟΣ αὐτὴ τραγωδία τοῦ Εὐριπίδου περιστρέφεται εἰς τὸν μῦθον τῆς ἀποθεώσεως τοῦ Διονύσου, τὴν ἄρνησιν τοῦ Πενθέως βασιλέως τῶν Θηβῶν νὰ δεχθῇ εἰς τὴν πόλιν του τὰ ὄργια αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ Διονύσου διὰ τοῦ φόνου τοῦ Πενθέως ἀπὸ τὰς μαινομένας γυναῖκας τῶν Θηβῶν ἐπὶ τοῦ ὄρους Κυθαιρῶνος. Ὁ χορὸς ἀποτελεῖται ἀπὸ Βάκχας καὶ ἡ σκηνὴ εἶναι εἰς τὰς Θήβας.

Τὸ ἔργον ἐξελίσσεται εἰς πέντε πράξεις μὲ θαυμασίαν σκηνικὴν οἰκονομίαν. Κατ' ἀρχὰς παρουσιάζεται ὁ Διόνυσος ὑπὸ μορφήν ἀνθρώπου, ὁ ὁποῖος, κατὰ τὸν μῦθον, εἶναι υἱὸς τοῦ Διὸς καὶ τῆς Σεμέλης, θυγατρὸς τοῦ Κάδμου, τοῦ κτίστου τῶν Θηβῶν, αὐτὸς ἔρχεται εἰς τὰς Θήβας διὰ νὰ ἴδῃ τὸν ὑπὸ τοῦ Διὸς κατακεραυνοθέντα τάφον τῆς μητρὸς του Σεμέλης. Φέρει μαζὴ του ἀπὸ τὴν Λυδίαν τὰς Βάκχας τὰς ὁποίας ἀφίνει νὰ χορεύσουν ἐμπρὸς εἰς τὸ ἀνάκτορον τοῦ Πενθέως βασιλέως τῶν Θηβῶν μὲ τὰ τύμπανά των, καὶ αὐτὸς φεύγει εἰς τὸν Κυθαιρῶνα. Ἀκολουθεῖ διάλογος τοῦ μάντεως Τειρεσίου καὶ τοῦ Κάδμου, ὅπότε φθάνει ὁ Πενθεὺς καὶ πληροφορεῖται τὰ συμβάντα εἰς τὰς Θήβας καὶ ὅτι αἱ γυναῖκες, προεξαρχούσης τῆς μητρὸς του Ἀγαυῆς, ἐγκατέλειπον τὰς οἰκίας των καὶ ἔφυγον εἰς τὸ ὄρος ὡς Βάκχαι καὶ Μαινάδες, ταύτας διατάσσει νὰ συλλάβουν καὶ φυλακίσουν. Ὁ Τειρεσίας ζητεῖ νὰ τὸν πείσῃ νὰ

Ἡ Mis Charlotte Fitch
ὡς κορυφαία τοῦ χοροῦ.

δεχθῇ τὴν λατρείαν τοῦ Διονύσου εἰς τὰς Θήβας, ἀλλ' ἐκεῖνος ἀρνεῖται κατηγορηματικῶς, ἀκολουθεῖ ἕνα χορικὸν καὶ τελειώνει ἡ Α' πράξις.

Ἡ Β' πράξις ἀρχίζει μὲ τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ Θεράποντος, ὁ ὁποῖος ἐστάλη διὰ νὰ συλλάβῃ τὸν Διόνυσον καὶ τὰς Βάκχας, καὶ ὁ ὁποῖος διηγεῖται ὅτι τὸν Διόνυσον συνέλαβε χωρὶς ἀντίστασιν, τὰς δὲ Βάκχας τὰς συνέλαβε, τὰς ἔδεσε καὶ τὰς ἐφυλάκισε, ἀλλ' ἐλευθερώθησαν μυστηριωδῶς. Ἀκολουθεῖ διάλογος Πενθέως καὶ Διονύσου κατὰ τὸν ὅποιον ὁ Πενθεὺς ζητεῖ νὰ μάθῃ ποῖος εἶναι ὁ νέος Θεός.

Εἰς τὴν Γ' πράξιν ὁ Πενθεὺς μαθαίνει ὅτι ὁ συλληφθεὶς Θεὸς ἔφυγε καὶ συγχρόνως ἔρχεται ὁ Ἀγγελος νὰ κάμῃ πρὸς αὐτὸν γνωστὰ τὰ ὅσα εἶδε γινόμενα ἀπὸ τὰς Βάκχας εἰς τὸν Κυθαιρῶνα, ἐνῷ ἔβρασκε τοὺς βοῦς του. Ὁ Πενθεὺς ζητεῖ νὰ ἐτοιμασθοῦν τὰ στρατεύματά του διὰ νὰ τὰς ἐκδιώξουν, τότε παρεμβαίνει ὁ Διόνυσος καὶ τὸν πείθει νὰ τὰς ἴδῃ μόνος, ἀφοῦ τὸν μεταμορφώσει εἰς Βάκχην, χωρὶς νὰ παραλείψῃ οὔτε τὴν *σιτικὴν νευρίδα*, οὔτε τὸν *θύρσον*, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ πλησιάσῃ αὐτάς. Ἀκολουθεῖ ἕνα χορικὸν καὶ τελειώνει ἡ Γ' πράξις.

Εἰς τὴν Δ' πράξιν ὁ Πενθεὺς ὀδηγούμενος ὑπὸ τοῦ Διονύσου μεταμορφωμένου εἰς ταῦρον ἔρχεται εἰς τὸν Κυθαιρῶνα, ὅπου αἱ Βάκχαι κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐπιδίδονται εἰς τὰς ἰδικὰς των ἀσχολίας. Διὰ νὰ ἴδῃ αὐτάς καλύπτει εἰς ἕνα ὑψηλὸν δένδρον, ἔπειτα ἐξαφανίζεται ὁ Διόνυσος, ἐνῷ καλεῖ τὰς Βάκχας νὰ τὸν ἴδουν. Ἐκεῖναι καταλαμβάνονται ἀπὸ μανίαν, νομίσασαι αὐτὸν ὡς ἄγριον θηρίον, ρίπτουν τὸ δένδρον κατὰ γῆς

καὶ πρωτοστατούσης τῆς Ἀγαυῆς, τῆς μητρὸς του, τὸν κατασπαράσσουν καὶ ρίπτουν τὰ μέλη του εἰς τοὺς κρημνοὺς καὶ τὰ δάση.

Ἡ Ε' πράξις ἀρχίζει μὲ διάλογον τῆς Ἀγαυῆς, ἡ ὁποία ἐπέστρεψε εἰς τὴν πόλιν καὶ τοῦ χοροῦ, κατὰ τὸν ὅποιον αὐτὴ λέγει ὅτι φέρει ἀπὸ τὸν Κυθαιρῶνα νέον τρόπαιον, τὴν κεφαλὴν τοῦ λέοντος, τὸν ὁποῖον κατεσπάραξαν καὶ ζητεῖ τὸν πατέρα της καὶ τὸν υἱόν της Πενθέα διὰ νὰ ἀναστηλώσῃ τὴν κεφαλὴν αὐτὴν εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ παλατιοῦ. Ἐρχεται ὁ Κάδμος φέρων τὸ σῶμα τοῦ Πενθέως, τοῦ ὁποῖου τὰ διεσπαρμένα μέλη ἐμάζεψε εἰς τὸ ὄρος, ἀφοῦ ἔμαθε παρὰ τοῦ Τειρεσίου τὸ φοβερὸν τέλος του. Εὐρίσκει ἐκεῖ τὴν Ἀγαυὴν ἡ ὁποία τοῦ λέγει ὅτι ἔφερε τὴν κεφαλὴν τοῦ λέοντος ὅπου ἐσκότωσε εἰς τὸν Κυθαιρῶνα, ὡς νομίζει. Μανθάνει εἰς μίαν τραγικὴν σκηνὴν τὴν ἀλήθειαν, θρηνοῦν καὶ αἱ δύο τὸν θάνατον τοῦ Πενθέως καὶ ἐκεῖνη φεύγει ἀπὸ τὴν πατρίδα της καταρωμένη τὸν Κυθαιρῶνα.

Καὶ τελειώνει τὸ ἔργον μὲ τὸ χορικὸν τὸ ὁποῖον μᾶς συνοψίζει τὴν ἡθικὴν ιδέαν τῆς Τραγωδίας. Αἱ τύχαι τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν βίον εἶναι ἄγνωστοι, διότι ἄλλα αὐτοὶ περιμένουν καὶ ἄλλα ἀποφασίζουν οἱ Θεοί.

Ἡ Ἀγαυὴ φέρουσα ὡς τρόπαιον τὴν κεφαλὴν τοῦ Πενθέως

Πολλὰ μορφαὶ τῶν δαιμονίων,
Πολλὰ δ' ἀέλπως κραίνουσι θεοί.
Καὶ τὰ δοκηθέντα οὐκ ἐτελέσθη
Τῶν δ' ἀδοκήτων πόρον εὖρε θεός·
Τοιόνδ' δ' ἀπέβη τόδε πρᾶγμα.

ΕΙΡ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ

Ἡ τραγωδία αὐτὴ τῆς ὁποίας δίδομεν ἀνωτέρω τὴν ὑπόθεσιν, εἶνε ἀπὸ τὰ ἀρτιώτερα διασωζόμενα ἔργα τοῦ Εὐριπίδου. Αἱ τρεῖς εἰκόνες ποὺ δημοσιεύομεν, ἐλήφθησαν ἀπὸ μίαν παράστασι ποὺ ἔγινε τῇ ἐπιμελείᾳ τῆς μοναδικῆς μας Εὔας Σικελιανοῦ στὴν Ἀμερική, στὸ Smith College τοῦ Northhampton τῆς Πολιτείας Massachusetts. Ἡ κ. Σικελιανοῦ ὄχι μόνον κατεσκευάσε μόνη τῆς τὶς φορεσιεῖς, στὸ θαυματουργὸ ἔργαλιό της, ὅχι μόνον ἐδίδαξε καὶ σκηνοθέτησε τὸ ἔργο, τὸ ὁποῖον ἔπαιξαν φοιτηταὶ καὶ φοιτήτριαι τοῦ ἄνω Κολλεγίου, ἀλλὰ συνέθεσε καὶ τὴ μουσικὴ τῶν χορικῶν. Ἡ γιγαντιαία, σχεδὸν ὑπεράνθρωπος αὐτὴ προσπάθεια τῆς κ. Σικελιανοῦ εἶχεν ἀφάνιστον ἐπιτυχίαν. Τὸ Ἀμερικανικὸ κοινὸν ἐπευφήμισε ἐνθουσιωδῶς τὴν κατὰ τὴν ψυχὴν της τόσον Ἑλληνίδα συμπατριώτισσάν του, ἡ ὁποία ἐργάζεται γιὰ νὰ κάμῃ νέες παραστάσεις ἐκεῖ στὴ ξένη, ἐνῷ ἐδῶ ἄφισε ἓνα δυσαναπλήρωτο κενὸ καὶ μὲ πικρία σκεπτόμεθα γιὰτὶ ν' ἀφίσωμε τὴν Εὔαν Σικελιανοῦ νὰ φύγῃ! Σάμπως ἔχομεν ἐδῶ πολλὰς γυναῖκες σὰν κ' αὐτή;

Θεατρικὴ Στήλη

Θερινὸ Θέατρο «Κοτοπούλη».

«Τὸ τέλος τῆς κ. Τσένεϋ»

Στὸ θερινὸ θέατρο τῆς ὁδοῦ Χέϋδεν ὁ θίασος Κοτοπούλη ἀνέβασε τὸ «Τέλος τῆς κ. Τσένεϋ». Ἐνα ἔργο μὲ ἔξυπνο διάλογο καὶ κουτὴ πλοκή, ἀρχίζει γοργὰ καὶ χαριτωμένα, γιὰ νὰ τελειώσει ἄτονα καὶ ἀνόητα. Τῇ σχετικῇ ἐπιτυχίᾳ του χρωστᾷ ἀφ' ἑνὸς μὲν στὸν ἔξυπνο διάλογο καὶ στὴν ἀστυνομικὴ του «ὀντρίγκα» ποὺ δημιουργεῖ κάποιον ἐνδιαφέρον, ἀφ' ἑτέρου, στὸ ὅτι τὸ Ἀθηναϊκὸ κοινὸ συνηθισμένον νὰ βλέπῃ τὰ ἀνούσια ἔργα τῆς σύγχρονης παραγωγῆς, ποὺ τοῦ σερβίρουν ἀφειδῶς οἱ καλοκαιρινοὶ ἰδίως θίασοι, ἔφθασε νὰ βρίσκει εὐχαρίστησι σὲ μέτρα καὶ ριχὰ ἔργα, ὅπως τὸ «Τέλος τῆς κ. Τσένεϋ». Ὁ συγγραφεὺς ἀποπειρᾶται νὰ σατυρίσῃ τὴν Ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία. Ἡ σάτυρά του ὅμως εἶναι ἐκζεσητημένη, φάνηκε δὲ ἀκόμη πιὸ ἐκζεσητημένη στὸ θέατρο Κοτοπούλη λόγω τῆς κακῆς μεταφράσεως, καὶ τῆς ἀτυχοῦς διανομῆς ὥρισμένων ρόλων, ποὺ ἀνετέθησαν σὲ ἡθοποιούς ἐντελῶς ἀκατάλληλους νὰ σταθοῦν σὲ ρόλους ἀκαμπτῶν ἐγγλέζων εὐγενῶν.

Μὲ τὸ ἔργο αὐτὸ ἔκανε τὴ πρώτη ἐμφάνισί της στὸ ἐλεύθερο θέατρο ἡ κ. Κατερίνα Ἀνδρεάδου, γνωστὴ ἀπὸ τὴν ἐργασία της στὸ Ἐθνικὸ Θέατρο.

Ἡ κ. Ἀνδρεάδου εὐσυνείδητη καλλιτέχνης, μὲ ἐμφάνισι ἐκλεκτὴ, κατορθώνει νὰ εἶναι χαριτωμένη

Η Κ. ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ

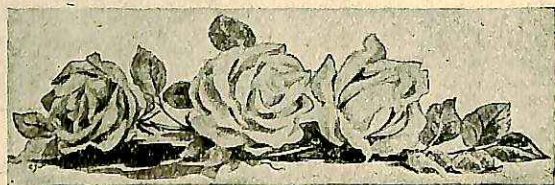
καὶ ὅταν ἀκόμα εἶναι ἐπιτηδευμένη. Οἱ ἀραιὲς ἐμφάνεισες της στὸ Ἐθνικὸ δὲν ἦταν δυνατόν νὰ τῆς δόσουν τὴ πείρα καὶ τὴ τριβὴ ποὺ χρειάζεται ἓνας ἡθοποιὸς γιὰ νὰ ἐξελιχθεῖ. Ὡς κ. Τοῖνεϋ εἶναι καλὴ στὴ πρώτη πράξι καὶ κακὴ στὴ τρίτη. Τὸ παίξιμό της δὲν παρουσίασε καμμιὰ μετάπτωσι, τὸ μόνονο φιλάρεσκο ὕψος της δὲν ταιριάζει οὔτε σ' ὅλους τοὺς ρόλους, οὔτε σ' ὅλες τὶς στιγμῆς. Ἐπὶ τοῦ παρόντος τὴν κ. Ἀνδρεάδου καθιστᾷ εὐχάριστη στὸ θεατὴ ἡ σκηникὴ ἀνέσι της, καὶ ἡ κομψὴ χάρις της.

Ἴσως ἡ ἐντατικὴ ἐργασία στὸ Ἐλεύθερο Θέατρο τὴ βοηθήσῃ ν' ἀποκτήσῃ ποιικιλία καὶ ἐσωτερικότητα στὸ παίξιμό της.

Οἱ λοιποὶ ἡθοποιοὶ συνολικᾶ, παρ' ὅλες τὶς φιλότιμες προσπάθειές τους, δὲν κατώρθωσαν νὰ δημιουργήσουν τὴν ἀτμόσφαιραν τῆς Ἀγγλικῆς ἀνώτερης κοινωνίας.

Μία μετριωτὴ ἀπόδοσις ἑνὸς μετρίου ἔργου ἦταν ἡ παράστασις αὐτή, ὅπως τόσες καὶ τόσες ἄλλες.

ΚΑΤΕΡΙΝΑ Ι. ΚΑΚΟΥΡΗ

Φεμινιστικὲς σελίδες.

Αἱ Ἰταλίδες.

Ἀ ΕΓΟΥΝ πῶς ὁ φεμινισμὸς εἶνε φαινόμενο τῶν πλουσίων χωρῶν γι' αὐτὸ μόνον ὅταν ἀρχισε ν' ἀνθίσῃ ὁ φασισμὸς, μπόρεσε ὁ Ντοῦτσε νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ γιὰ τὶς γυναῖκες τοῦ λαοῦ του. Πρέπει ὅμως νὰ ὁμολογήσωμε πῶς ὁ φεμινισμὸς στὴν Ἰταλία εἶνε πολὺ περισσότερο ἔργον τῶν ἀνδρῶν παρὰ τῶν γυναικῶν.

Καὶ πράγματι, ἂν ἐξαιρέσωμε μερικὰ ὀνόματα μεγάλων Ἰταλίδων, ὅπως τῆς Ἐλεονώρας Ντοῦτσε, τῆς θείας καλλιτέχνιδος, τῆς Ματθίλδης Σεράο, ποὺ ἔλαβε τὸ βραβεῖον Νόμπελ, τῆς Ἀδας Νέγρι, ποὺ μετὰ τὸν d'Annunzio κρατεῖ τὰ σκῆπτρα τῆς ποιήσεως στὴν Ἰταλία, καμμιὰ δὲν ἔκαμε τίποτε τὸ ἀξιοσημείωτο γιὰ ν' ἀνυψώσῃ τὶς γυναῖκες τῆς χώρας της.

Δὲν εἶνε ὑπερβολὴ σὰν ποῦμε, πῶς φεμινισμὸς δὲν ὑπάρχει στὴν Ἰταλία, οὔτε ὑπῆρξε ποτέ, μὴ οὔτε καὶ θὰ ὑπάρξῃ! Κατὰ τὰ φαινόμενα δηλ. ἡ Ἰταλίδα δὲν ἔχει δικαιώματα, ἐν τούτοις ὁ νόμος τῆς ἀναγνωρίζει ἀρκετὰ πλεονεκτήματα, γιὰτὶ ὁ ἀνδρας τὴ θεωρεῖ ὡς τὸ πλάσμα ποὺ ἔχει τὴν εὐθύνη τῆς φυλῆς.

Πολὺ πρὶν ἀπὸ τὸ φασιστικὸ καθεστῶς, ἐπέχειρσαν μερικὲς κυρίες τῆς καλῆς λεγομένης κοινωνίας νὰ χειραφετηθοῦν, κάμνοντις σχετικὲς διαλέξεις... χωρὶς ὅμως σπουδαῖο ἀποτέλεσμα. Κατατοῦσαν αὐτὲς οἱ διαλέξεις μᾶλλον κοσμικὰς παρὰ φεμινιστικὰς συγκεντρώσεις.

Ἀργότερα ὅμως, ὅταν κατεστάλησαν αἱ ἀναστατώσεις ποὺ ἐσημείωσαν τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ φασισμού, ὁ Μουσολίνι, ποὺ ἄλλως τε συχνὰ εἶχεν ὑποστηρικτὴ ἀπὸ τὶς γυναῖκες, ἔστρεψε πρὸς αὐτὰς τὴ σκέψιν του, καὶ ὅταν τὶς ἐκάλεσε, προσήλθαν σὺσσωμες γιὰ νὰ τὸν βοηθήσουν στὴν ἐθνικὴ ἀόρθησι. Σύμφωνα μὲ τὴ φασιστικὴ ἀρχή: «Τὰ πάντα γιὰ τὸ κράτος, τίποτε ἔξω ἀπὸ τὸ κράτος, τίποτε ἐναντίον τοῦ κράτους» συνέβαλαν στὴ πραγματοποίησιν τοῦ ἰδανικοῦ αὐτοῦ τῆς ἰσχυρᾶς Νέας Ἰταλίας, φέρνοντας δηλ. στὸν κόσμον παιδιὰ γιὰ τὴν πρὸ Μεγάλῃ Ἰταλίᾳ.

Ἐκ παραλλήλου δὲ πρὸς τὶς ἀνδρικὰς ομάδας σχηματίστηκαν ὕστερα καὶ γυναικεῖες ποὺ ἐργάστηκαν κ' αὐτὲς γιὰ τὴν Ἐθνικὴ Ἀναγέννησι. Ἡ ἐξέλιξις τῶν ομάδων αὐτῶν, ποὺ καλοῦνται «γυναικεῖες φασιστικὲς δέσμες» συντελέστηκε ἐν τούτοις πιὸ ἀργὰ ἀπὸ τὶς ἀνδρικὰς.

**

Τὸ Μάϊο τοῦ 1926 εἶχεν ὁργανωθῇ στὴ Ρώμῃ ἓνας ἐθνικὸς διαγωνισμὸς γυμναστικῆς καὶ ἀθλητισμοῦ τῶν ἱερῶν Ἰταλίδων, ποὺ μετὰξὺ ἄλλων γυμνασμάτων, ἀγωνίστηκαν στὸ ἀκόντιο καὶ στὴ σκοποβολή. Ἀφιναν μάλιστα νὰ ἐννοήσουν ὅτι, ἐν καιρῷ πολέμου θὰ ἐπιστρατεύονταν καὶ οἱ γυναῖκες καὶ θὰ

λάμβαναν μέρος στὶς στρατιωτικὰς ἐπιχειρήσεις. Δὲν ἐπρόκειτο ὅμως γι' αὐτό· ἤθελε τὸ κράτος νὰ μάθουν καὶ οἱ γυναῖκες νὰ κρατοῦν χωρὶς φόβο ὄπλο, νὰ γίνουν, ὄχι πολεμίστριες, ἀλλὰ μητέρες, σύζυγοι, ἀδελφαὶ πολεμιστῶν, ποὺ νὰ μποροῦν νὰ κυριεύουν τὰ νεῦρά τους καὶ νὰ παραδώσουν στοὺς ἀνδρες τὸ ἀμυντικὸ ὄπλο, ὅταν κινδυνεύσῃ ἡ πατρίδα.

Συγκινήθηγε τότε καὶ ὁ Πάπας, μὰ ὕστερα ἀπὸ δυὸ χρόνια ἤλθαν στὸ συμπέρασμα πῶς οἱ γυναῖκες ἔπρεπε ν' ἀποφεύγουν τὸ κάθε τι ποὺ θὰ τὶς ἀπεμάκρυνε ἀπὸ τὴ φυσικὴ τους ἀποστολή, ἀπὸ τὴ μητρότητα.

Γενικὰ ἐγύρισαν τὴ ρόδα πρὸς τὰ πίσω. Δὲν θέλουν οἱ Ἰταλοὶ σήμερα νὰ ἀνατρέψουν τὰ πάντα, οὔτε νὰ δημιουργήσουν καινούργια δικαιώματα ἀλλὰ θέλουν ἀνθρώπους υγιεῖς καὶ γόνιμους. Θέλουν ἡ γυναῖκα νὰ διδῇ στὸν ἀνδρα μαζὺ μὲ τὴ χαρὰ τῆς ζωῆς καὶ γεροῦς ἀπογόνους.

**

Ἡ κυρία Croci, ποὺ εἶναι ἡ ἐπίσημη μεταφράστρια στὰ γαλλικὰ τῶν ἀγορεύσεων τοῦ Μουσολίνι, Γαλλίς μὲν τὸ γένος, ἀλλ' Ἰταλίς ἐκ τοῦ γάμου της μὲ τὸν κ. Croci, τὴν ἄλλοτε διευθυντὴν τοῦ Corriere della sera, δὲν εἶναι καθ' ἑαυτὸ φεμινίστρια μὲ πρωτοπορικὰς τάσεις, ἀλλ' εἶνε μιά γυναῖκα ποὺ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὶς ὁμόφυλές της σὲ κάθε περίστασι τῆς ζωῆς. Ἡ κυρία Croci λοιπὸν περιγράφει ὡς ἑξῆς τὸ φεμινισμὸ στὴν Ἰταλία:

«Μόλις τὸ 1932 ἐγκαθιδρύθη οὕτως εἰπεῖν ὁ φεμινισμὸς. Τὸ σύνολον τῶν γυναικείων φασιστικῶν ομάδων ποὺ λέγονται «Donne fasciste» περιλαμβάνουν 27,300.000 Ἰταλίδες ἀνα τῶν 20 ἐτῶν. Σύμφωνα μὲ τοὺς κανονισμοὺς, οἱ γυναῖκες αὐτὲς πρέπει νὰ ἔχουν ἀμεμπτὴ διαγωγή καὶ νὰ εἶναι πιστὲς στὸν Ντοῦτσε. Ὁρκίζονται, φοροῦν τὸ σῆμα καὶ ἔχουν τὶς αὐτὰς ὑποχρεώσεις ὅπως οἱ ἐπίστρατοι τοῦ κόμματος. Σὲ κάθε περιοχὴ ὑπάρχει μία φασιστικὴ «δέσμη» ποὺ διευθύνεται ἀπὸ ἓνα γραμματεῖα, καὶ σὲ κάθε μία τῶν 92 ἰταλικῶν ἐπαρχιῶν ὑπάρχει μία γυναικεῖα ἀπεσταλμένη ποὺ τὴν διορίζει ὁ γραμματεὺς τοῦ κόμματος.

Οἱ γυναῖκες, ομάδες δὲν εἶνε αὐτόνομες παρὰ μόνον ὡς πρὸς τὴν βάσιν τους· εἶναι κατ' οὐσίαν ἐφαρμοσμένες ἐπάνω στὶς ἀνδρικὰς, καὶ δὲν ὑπάρχει καμμιὰ καθαρὰ γυναικεῖα διάταξις. Ἐξαργυρῶνται ἐπομένως κ' αὐτὲς ἀπὸ τὸν γραμματεῖα τοῦ κόμματος, καὶ ἐν τέλει ἀπὸ τὸν ἀνώτατο ἀρχοντα, τὸν Ντοῦτσε.

Τὰ καθήκοντα τῶν Donne fasciste εἶνε, νὰ διευθύνουν καὶ νὰ ἐνισχύουν ἡθικῶς καὶ ὕλικῶς τὰ ἔργα κοινωνικῆς προνοίας ποὺ ἱδρύσεν ὁ φασισμὸς. Ἐπι-

σκέπτονται νοσοκομεία, εργοστάσια, σωφρονιστήρια, φυλακές και τους ένδεεις στα σπίτια τους. Έκτος αυτού ασχολούνται με τη βρεφοκομία, διοργανώνουν παιδικές εξοχές, μαθήματα στενογραφίας, πολιτικής οικονομίας, δακτυλογραφίας κλ.

Οι γυναίκες «δέσμε» είναι επίσης εκείνες που διοργανώνουν τις μεγάλες λαϊκές γιορτές, όπως είναι η Befana fascista, όπου χάρις στις δωρεές που λαμβάνουν, μοιράζουν σε όλα τα φτωχά παιδιά ρούχα, παιχνίδια και γλυκίσματα.

Οι γυναίκες «δέσμε» περιθάλπουν επίσης τις έπιτοκες γυναίκες, εκείνες που έρχονται από το έξωτορικό για να γενήσουν στην Ιταλία και να χαρίσουν Ιταλούς γιους στη φασιστική πατρίδα. Ο δέ Ντούτσε δεν διστάζει να καταφεύγει στις γυναίκες οργανώσεις όταν παρουσιάζονται επείγουσες ανάγκες, όπως λ. χ. για την καταπολέμηση της ανεργίας, για τα οικονομικά συστήματα, για διανομή ένδυμάτων, παντού όπου πρέπει ν' ανακουφισθούν οι περισσότερον πληττόμενοι από τη κρίση. Δεν θεωρείται όμως ποτέ η περιθάλπομένη ως απόκληρη της τύχης, στην οποία κάνουν έλεημοσύνη, απ' έναντις, ή βοήθεια που δίδεται, θεωρείται ως όφειλομένη.

**

Τις φασίστες γυναίκες χρησιμοποίησαν και για την συγχώνευση των κοινωνικών στρωμάτων. Σήμερα όμως δεν περιορίζονται μόνο σ' αυτές, ανατρέφουν και τα παιδιά ούτω πώς, ώστε να εξασφαλισθή ή εξακολούθησις του φασιστικού ιδεώδους Γι' αυτό ή οργανώσεις της θηλυκιάς νεολαίας έγινε επάνω στο άχναρ της άρσενικης: Στους Ballila και Avanguardisti αναλογούν οι Piccole Italiane για κορίτσια 6—14 ετών και οι Giovane Italiane από 14—17 ετών. Μια τρίτη οργανώσις, ή Giovane fasciste περιλαμβάνει κορίτσια 17—20 ετών. Οι ομάδες αυτές αποτελούνται από έθελοντές. Τα ώφελήματα και οι τέρεψεις που παρέχουν οι οργανώσεις σε όλη αυτή τη νεολαία άγονται σε ζητήματα υγείας, σπόρ και ακόμα και στην έκλογή ενός επαγγέλματος: οι μικρές Ιταλίδες που είναι μέλη σ' αυτές ανερχονται σε 1.700.000 και άνω, δηλαδή εις περισσότερον από το ήμισυ της γυναικείας νεολαίας όλου του βασιλείου.

Μέσα στις ομάδες αυτές ακολουθούν τα κορίτσια μαθήματα έκπολιτιστικά που συμπληρώνουν έν πολλοίς τη σχολική εκπαίδευσι. Διδάσκονται οικιακή οικονομία, ραπτική, μαγειρική, κηπουρική, υγιεινή και βρεφοκομία ακόμη. Θέλουν δηλαδή από τα μικρά τους χρόνια να ξυπνήσουν το μητρικόν αίσθημα στις μέλλουσες πολίτιδες. Στις άγροτικές ομάδες προσπαθούν ν' αναπτύξουν την αγάπην προς τη γή. Ίδρύθηκε μάλιστα προς τοῦτο στη Ρώμη ειδική σχολή για τη μόρφωσι άγροτικῶν δασκαλισσῶν.

Μεγάλη όμως σημασία δίδεται για τις μικρές και νεαρές αυτές Ιταλίδες, στο ζήτημα της φυσικής άγωγής. Ύπερ του σκοπού τη, ιδρύθηκε ή Ακαδη-

μία του Orvieto που εκπαιδεύει δασκάλες της γυμναστικής.

Η μητρότης όμως μένει το κύριο, το αληθινόν δικαίωμα της Ιταλίδας: χάριν αυτής δημιούργησαν το Έθνικόν Ίδρυμα του Παιδιού, που περιλαμβάνει σήμερα 1.500 σωματεία.

Αν κοί ή Ιταλίδα έχει παντού έλευθέραν βούλησιν, της αφήρεσαν το δικαίωμα της ψήφου (1) άφ' έτέρου όμως την προστατεύουν όλοι οι νόμοι. Συνέβη λ. χ. έσχάτως να έμποδισθή Ιταλός να διαβή τα σύνορα για να μπή στη Γαλλία, γιατί δεν είχε προς τοῦτο άδεια της γυναικας του... Ένας τελευταίος νόμος όρζει πράγματι, ότι κάθε οικογενειάρχης, πατέρας ανήλικων παιδιών, όφείλει να έχη έγκυρη άδεια της γυναικας του, ότι μπορεί να ταξιδεύη χωρίς αυτόν και τα παιδιά του.

Κάθε έπιτοκος εργαζομένη γυναίκα δικαιούται σε άνάπασιν 60 ήμερών πληρωμένων από τόν εργοδότη, μετά δέ τόν τοκετόν θά της χορηγηθούν 160 λιρέτες. Σε μερικά μαιευτήρια υπάρχει μάλιστα ή εξής έπιγραφή: «Τό παιδί άνήκει στο Βασιλέα και στο Ντούτσε».

**

Τά διαζύγια άπαγορεύονται, επίσης κατήργησαν όλόκληρη σειρά έμποδίων και περιορισμών του γάμου, έλάττωσαν δέ και την ύποχρεωτική προίκα των κοριτσιών που παντρεύονται με άξιωματικούς. Ίδιαίτερα ώφελήματα και προνόμια χορηγούνται σε πολύτεκνες οικογένειες. Και όλα αυτά τά μέτρα δεν είναι παρά οι διάφορες πλευρές μιās ένιαίας και συστηματικής προπαγάνδας ύπερ του γάμου και των πολλών γεννήσεων.

Ο νέος όμως ποινικός νόμος του 1931 άφιερώνει ένα έντελώς καινούργιο κεφάλαιο για την άκεραιότητα και την υγεία της φυλής, επιβάλλει βαρύτατες ποινές σ' έκτρώσεις και στη χρῆσι αντισυλληπτικών μέσων. Επίσης χαρακτηρίζει ό νόμος ως έγκλημα την μετάδοσι άφροδισιακών νόσων. Φρονεί δηλ. ότι ή έκ μετάδόσεως μόλυνσις ένδιαφέρει την υγεία και την ισχύν όλοκλήρου της φυλής, κι' επομένως την δημογραφικήν πολιτικήν. Έξ άλλου τό φασιστικόν Κράτος καλεί έαυτό ήθικό, επιδιώκει δηλ. σκοπούς ήθικούς. Γι' αυτό προστατεύεται ιδιαίτέρως ή οικογένεια, τό πρωτοκύτταρο της κοινωνίας. Η έγκατάλειψις της οικογενείας δεν την πλήττει μόνον ύλικώς, αλλά και ήθικώς: δηλ. ό Ιταλικός νόμος δεν τιμωρεί μόνον την παράβασι των ύποχρεώσεων, την άρνησι των τροφείων και μέσων συντηρήσεως, αλλά και κάθε άλλη σταθερή παράβασι περιθάλψεως. Μπορεί λ. χ. να τιμωρηθῇ με φυλάκισι κάθε παντρεμμένος άνδρας του οποίου ή συμπεριφορά άντίκειται προς τά καλά οικογενειακά ήθη.

¹ Στην αρχή της κυβερνήσεως του Ντούτσε δόθηκε στις γυναίκες τό δικαίωμα της Δημοτικής ψήφου. Με τη διοικητική όμως μεταρρύθμισι τούς άφαιρέθηκε πάλιν τό δικαίωμα αυτό.

Η μεταρρύθμισις του Ημερολογίου.

Υπό Έλισάβετ Αχελίς

Πρόεδρου του Παγκοσμίου Συνδέσμου Ημερολογίου

ΣΗΜ. ΕΛΛ. Σήμερα, που γίνεται τόσος λόγος για τό ήμερολογιακόν ζήτημα, δεν θεωρούμεν άσκοπον να δημοσιεύσωμεν τις άπόψεις μιās γυναικας, που έθεσεν ως σκοπόν του βίου της την μεταρρύθμισιν του ήμερολογίου επί το άπλούστερον και πρακτικώτερον.

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ μου στας Αθήνας τό παρελθόν θέρος ήτο ένα ταξείδι που έκαμα με πρόβλεψιν αληθινής χαράς και εύχαριστήσεως. Διότι ή εργασία, με την οποίαν ασχολήθηκα στην Αμερική και στη Κοινωνία των Έθνών, για τη μεταρρύθμισι του ήμερολογίου, είδα ότι στην Ελλάδα είχαν ήδη παρουσιάσει σπουδαίαν πρόοδον.

Διά την αλλαγην του ήμερολογίου κατά την τελευταίαν είκοσαετίαν υπήρξεν ή Ελλάς ή άρχηγός μεταξύ των άλλων κρατών. Η ίδια Έλληνική κυβερνήσις ύπεστήριξε την όλην προς τόν σκοπόν αυτόν κίνησιν. Επιτροπή Έλλήνων, υπό την ήγεσίαν του άειμνήστου καθηγητού Δημ. Αιγινήτου, ένήργησεν, όχι μόνον εις την ιδίαν των χώραν, αλλά διεθνώς. Τό Οίκ. Πατριαρχείον Κωνσταντινουπόλεως και οι άνώτεροι κληρικοί της Ορθοδόξου Εκκλησίας έν Αθήναις έχουν όριστικώς πλέον ευνόησει την πρότασιν νέου ήμερολογίου. Και ακόμη ή έν Αμερική επίδρασις προς τόν σκοπόν αυτόν είναι γνωστή, καθότι διακεκριμένος Έλλην διπλωμάτης, ό Πολίτης, επί μακρόν υπήρξεν ενεργόν μέλος του Συμβουλίου Επιτροπής Παγκοσμίου Συνδέσμου Ημερολογίου, τόν οποίον Συνδεσμον έχω την τιμήν ν' αντιπροσωπεύω.

Η μεταρρύθμισις του ήμερολογίου έλαβε παγκόσμιον ένδιαφέρον και κίνησιν κατά την διαρρευσάσαν είκοσαετίαν χάρις εις τας άόκλους προσπάθειας και τόν ένθουσιασμόν του καθηγητού Αιγινήτου, του οποίου ό πρόωρος θάνατος τό παρελθόν έτος έν Αθήναις ήτο μεγίστη άπώλεια διά την διεθνή κίνησιν μας. Ητο αυτός που πρό είκοσαετίας περίπου άνήγαγεν εις έπιφανή θέσιν τό ζήτημα εις την Δυτικήν Ευρώπην. Είχε τό πνεύμα πάντοτε της άρχηγίας, θαυμαστήν επιμονήν και ένθουσιασμόν που δεν τόν

Η ΚΥΡΙΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΑΧΕΛΙΣ

Και εάν δεν έχομε, καταλήγει ή κ. Croci, φεμινισμό στην Ιταλία, ή μεγάλες φεμινίστριες, έχομεν όμως μοντέρνες γυναίκες, μεγάλης άξιας ως την Ανναν Μοντεσσόρι στην παιδαγωγική, την κυρίαν Saffatti, διευθύντριν έφημερίδος, την Donna Bianca Fabri, την κ. Spagniolι που Ίδρυσεν και διευθύνει τό μεγαλύτερο εργοστάσιον σοκολάτας της Ιταλίας. Επίσης επί κεφαλής του κυριωτέρου ήλεκτρικού εργοστασίου της Ρώμης εργάζεται γυναίκα μηχανικός. Δεν υπάρχει έν γένει καμμία πρόληψις ως προς τη δρῶσι της γυναικας στη βιομηχανία, στις επιχειρήσεις. Τό κριτήριο θά είναι πάντοτε ή ικανότης και ή άξία. Τό αυτό συμβαίνει και στη διανοητική και κοινωνική ζωή. Υπάρχουν στην Ιταλία, όπως και άλλου, γιατρίνες, δικηγόρινες, γυναίκες συγγραφείς, λογογράφοι, δημοσιογράφοι, καθηγήτριες, καλλιτέχνιδες. Έκτός από τό δικαστικό κλάδο, τό στρατό, τη διπλωματική και προξενική καριέρα, ή Ιταλις μπορεί να μετέρχεται όλα τά επαγγέλματα. Η Σκάλα του Μιλάνου είχε διευθύντρια την μεγάλη καλλιτέχνιδα Άνιτα Κολόμβο. Η γυναίκα μένει έτσι στην Ιταλία στενά συνδεδεμένη με τόν πολιτισμό, που είναι κι' αυτό μια παράδοσις αίωνων. Από την εποχή της Αναγεννήσεως τά Πανεπιστήμια δεν έπαυσαν να είναι άνοιχτά για τη νεολαία άμφοτέρων των φύλων. Και σήμερα είναι σημαντικός ό αριθμός των κοριτσιών που σπουδάζουν στα Πανεπιστήμια, λένε μάλιστα πως όλο και αύξάνει. Περισσότερο απ' όλα επιδιώκουν τό διδασκαλικό επάγγελμα, σ' αυτό διακρίνεται ιδιαίτέρως ή Ιταλίδα. Υπάρχουν σήμερα γυναίκες στην Ιταλία που κατέχουν πανεπιστημιακές έδρες Ρωμαϊκού Δικαίου, φιλοσοφίας, φυσικής, βιολογίας, χημείας και ακόμη μαθηματικών, όπως ή κ. Πία Πάλμι στο πανεπιστήμιο της Κατάνης και ή δνις Καστελλάνι στη Γενούη.

Τά ρόδα και τά κρῖνα...

Εομίξανε τά ρόδα και τά κρῖνα
Με της άχτίδες του ήλιου μιάν αυγή,
Και μιὰ νυχτιά, εομίξαμε με' εκείνα
Τ' άστρα, και τό φεγγάρι ποῦχε βγῆ.

»

Κ' ήρθαν να σ' εύρουν. Και στα μαγουλά σου
Ρόδα και κρῖνα ανθίσανε, καθώς
έγέμισαν με άχτίδες τά μαλλιά σου,
με φεγγαριού, τά μάτια σου, άχνό φῶς...

Ιούλιος 1935

ΒΕΤΑ Σ. ΠΕΖΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΑΔΚΕΤΙΝΗ

LAMBO

εγκατέλειπε ποτέ. Άρχισε την σταυροφορίαν του διά την αναθεώρησιν του καλανδαρίου, μεταξύ μορφωμένων και επιστημονικών κύκλων, όπου το όνομά του έχαιρε φήμης και επέτυχε παρ' αὐτῶν τὴν απαραίτητον ἐπιδοκιμασίαν των διὰ τὴν παρουσίαν τοῦ σχεδίου εἰς τοὺς ἀνωτέρους ἐμπορικοὺς κύκλους, ὡς τὸ Διεθνὲς Ἐπιμελητήριον Ἐμπορίου.

Ἡ Κ. Τ. Ε. ἀπεφάσισεν ἐξ ἄλλου ν' ἀναλάβῃ, ὡς ὀριστικὸν καὶ διαρκὲς μέρος τοῦ προγράμματος τῶν ἐργασιῶν της, τὴν μεταρρύθμιν τοῦ ἡμερολογίου διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς παγκοσμίου καταστάσεως. Ὁ καθηγητὴς Αἰγινήτης ἐξελέγη τότε μετ' ἄλλων πέντε μελῶν εἰς τὴν ἔκτακτον Ἐπιτροπὴν τῆς Κ. Τ. Ε. ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ τὸ ζήτημα αὐτό.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς παραμονῆς μου μιᾶς ἑβδομάδος ἐν Ἀθήναις τὸ παρελθὸν θέρος, εἶχα πλείστας ὁσας συνεντεύξεις μὲ ἀνωτέρους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, ἀντιπροσώπους Πανετιστημίων, κληρικοὺς, ἐπιστημῶνας, καὶ ἄλλους ἡγέτας. Ὅλοι αὐταὶ αἱ γνωριμίαι ὑπῆρξαν δι' ἐμὲ ὠφέλιμοι καὶ πλήρους ἐνδιαφέροντος. Μετοξὺ αὐτῶν μὲ πολλὴ χαρὰ μου ἐιθυμοῦμαι ἓνα γεμάτο ἐνδιαφέροντος ὑπόγευμα πού ἐπέρασα πλησίον τῆς Κας Ρ. Γεωργαντᾶ καὶ ἄλλων κυριῶν, μελῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων. Συνεζητήσαμεν τότε διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἡμερολογίου, ἕκαστα γνωστάς τὰς ἀπόψεις μου καὶ τὴν μέχρι τοῦδε πείραν μου σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα, καὶ ἐξεπλάγην ἀλλὰ καὶ εὐχαριστήην πολὺ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον πού ἐδείξαν αἱ κυρίαι. Τὸ ὅτι γυναῖκες δεικνύουν ἐνδιαφέρον καὶ θέλουν νὰ γνωρίζουν πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ ἡμερολογίου, εἶναι ἀναμφισβητήτως πολὺ φυσικόν, διότι τὸ ἡμερολόγιον εἶναι ζήτημα πρώτης ἀνάγκης καὶ στενὰ συνδεδεμένον μὲ τὴν καθημερινὴν ζωὴν μας.

Δύνασθε ὅμως πολὺ φυσικὰ νὰ ἐρωτήσετε διατὶ ἐν τῷ μειᾶξ αἱ μεγάλοι καὶ διεθνεῖς Ὀμοσπονδίαὶ Γυναικῶν δὲν ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸ κίνημα αὐτό, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ καὶ συγκινεῖ συγχρόνως πάντας; Αὐτὴ εἶναι μία ἐρώτησις, στήν ὁποίαν δὲν ἡμπορῶ ἀπολύτως ν' ἀπαντήσω, διότι πολλάκις τὴν ἔκμα κ' ἐγὼ στὸν ἑαυτοῦ μου. Ἴσως διότι ἡ κίνησις περὶ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ ἡμερολογίου παρουσιάζεται μὲ τρόπον μᾶλλον ἥσυχον καὶ ἀργὸν διὰ μέσου τῶν τακτικῶν εἰδῶν τῆς διεθνούς νομοθεσίας, καὶ τῶν ὁργανώσεων, καὶ δὲν κατορθώθη νὰ ἐπιούρη συγκεντρωμένη τὴν προσοχὴν καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἀρμοδίων.

Τὸ ὅτι ἡ ἀλλαγὴ τοῦ ἡμερολογίου θὰ ἔχῃ τὴν ὑποστήριξιν τῶν γυναικῶν, ἅπαξ ἐλκύση τὴν προσοχὴν των, εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστόν. Ἡ σχετικῶς μετρία ἀναθεώρησις τοῦ παλαιοῦ ἡμερολογίου μας, εἶναι μία ἐπὶ πλέον ἐνδείξις πού δὲν χρειάζεται περαιτέρω συζητήσιν, ἀλλὰ μόνον σταθερὸν καὶ βᾶσιμον πρόγραμμα πληροφοριῶν καὶ μορφώσεως ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Δὲν εἶναι, ἀλήθεια, παράδοξον, ὅτι τὸ ἡμερολόγιόν μας δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ ἓνα τόσο ἐσφαλμένον καὶ

εὐμετάβλητον σύστημα, κατὰ τὴν ἑτησίαν, μηνιαίαν, καὶ ἡμερησίαν λειτουργίαν του, ὅταν τὸ ὥρολόγιον εἶναι κανονισμένον καὶ σταθερὸν κατὰ τὴν μέτρησιν τῶν ὥρων; Φαντασθῆτε ἁπλῶς τὴν σύγχυσιν, τὴν ἐργασίαν, τὴν ἐνόχλησιν καὶ τὴν ἐξοδα, ἂν καθὲς χρόνος κατὰ τὴν 1ην Ἰανουαρίου εἴμεθα ἀναγκασμένοι ν' ἀγοράζομεν νέα ὥρολόγια μὲ διαφορετικὴν ὅλως διευθέτησιν ὥρων, λεπτῶν καὶ δευτερολέπτων! Καὶ ὅμως τί ἄλλο εἶναι ὅπως τὸ προηγούμενον, ἀλλ' οὕτως ἴδιον καὶ μὲ τὸ ἐρχόμενον. Εἴμεθα λοιπὸν ὑποχρεωμένοι νὰ μεταχειρίζομεθα νέον καλανδᾶριον κάθε νέον ἔτος μὲ μῆνας ἔχοντες διαφορετικὴν κατὰτάξιν, τῆς Δευτέρας, Τρίτης, Τετάρτης κλπ. καὶ μὲ ἡμερομηνίας αἱ ὁποῖαι νὰ εὐρίσκονται κατὰ διαφόρους ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος.

Αὐτὴ ἡ ἀτέλειωτη ἀλλαγὴ, καὶ συνάμα ἐνοχλητικὴ ἀταξία εἰς τὸ ἡμερολόγιον, εἶναι ὅ,τι ἀκριβῶς προσπαθοῦμε νὰ διορθώσωμεν. Ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία φέρει περιττὴν σύγχυσιν καὶ περιπλοκάς εἰς τὴν καθημερινὴν ζωὴν μας. Προσέτι δὲν γνωρίζομεν ἀπὸ χρόνου σὲ χρόνον κατὰ ποίαν ἡμέραν καὶ ἡμερομηνίαν μιὰ θρησκευτικὴ ἑορτὴ, μιὰ ἐθνικὴ τοιαύτη ἢ καὶ ἀκόμη μιὰ ἐπέτειος προσωπικὴ θέλει συμπέσῃ. Δὲν γνωρίζομεν ἐπὶ πλέον πότε ἡ σχολικὴ περίοδος ἢ αἱ διακοπαὶ ἀρχίζουν ἢ τελειώνουν. Διαρκῶς εὐρισκόμεθα εἰς μίαν ἀτμόσφαιραν ἀβεβαιότητος καὶ συγχύσεως. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς συνεντεύξεις, καὶ σχέδιά μας διὰ κάτι, πρέπει διαρκῶς νὰ κυττάζωμεν τὸ καλανδᾶρι ἐπὶ τοῦ γραφείου μας, τοῦ τοίχου ἢ ἐκείνου πού τυχὸν φέρομεν εἰς τὴν τσέπην μας.

Ἐπιπροσθέτως ὑπάρχουν αἱ διαρκεῖς δυσκολίαι πού ἀντιμετωπίζει ἡ βιομηχανία, τὸ ἐμπόριον, ἡ Τράπεζα, τὰ μέσα συγκοινωνίας ἢ μεταφορᾶς, ὁ προϋπολογισμός, ἡ ἐμπορικὴ διπλογραφία καὶ διάφοροι ἄλλαι ἐμπορικαὶ πράξεις.

Τὸ ἐν χρήσει Γρηγοριανὸν ἡμερολόγιόν μας δυσκολεύει τὴν σύγκρισιν ἐκθέσεων καὶ καταγραφὴν χρονικῶν ρεκόρ. Ἀληθὴς δὲ καὶ ἐπακριβὴς εἰκὼν στατιστικῶν καταστάσεων εἶναι ἀδύνατος. Τὸ ἡμερολόγιόν μας εἶναι ἀσύγχρονον καὶ ἀκατάλληλον πλέον διὰ τὸν ἀκριβὴ καὶ νεωτερίζοντα κόσμον μας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅχι μόνον ἡ κυβερνήσις σας, ἀλλὰ ὁμοίως καὶ ἡ Ἐκκλησία σας, κατενόησε τὰ εὐεργετήματα πού δύναται νὰ ἐπιφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ἓνα κανονικόν, ἰσόρροπον καὶ σταθερὸν ἡμερολόγιον. Δίχως κανέναν δισταγμὸν ὑπεστήριξαν τὴν κίνησιν περὶ τὸ ἡμερολόγιον.

Τὸ νέον ἡμερολόγιον πού ἔτυχε τῆς ἐπιδοκιμασίας των, εἶναι τὸ δωδεκάμηνον, ἰσοτέταρτον, σχέδιον γνωστὸν ὡς τὸ Παγκόσμιον ἡμερολόγιον. Τὸ σχέδιον αὐτὸ διατηρεῖ τὸ γνωστὸν δωδεκάμηνον ἔτος, τακτοποιεῖ τὸ χρονικὸν διάστημα τῶν μηνῶν ἀκριβέσι εἰς ὅστε τὰ τέταρτα τοῦ ἔτους νὰ εἶναι ἀπαράλλακτα, τὰ αὐτά. Τοιοῦτοτρόπως τὸ ἡμερολόγιον χρόνον μὲ

χρόνον νὰ εἶναι πάντοτε τὸ ἴδιον. Τὸ σχέδιον, ὡς εὐκόλως θὰ ἀντιληφθεῖτε, φέρει τὸ ἔτος ὡς κυρίαν μονάδα χρόνου. Εἶναι ἡ ῥάβδος, οὕτως εἰπεῖν, μετρήσεως μὲ τὴν ὁποίαν αἱ διάφοροι μονάδες χρόνου διαιροῦνται ὥστε τὸ ἔτος νὰ ὑποδιαιρηθῇ εὐκόλως εἰς ἴσα μέρη, τέταρτα καὶ ἡμίση. Μόνον ἐπὶ τὰ χρονολογία ἀλλάσσουν. Ὁ Φεβρουάριος παίρνει δύο νέας ἡμερομηνίας, ὁ Μάρτιος, ὁ Μάιος καὶ ὁ Αὐγούστος χάνουν τὴν τελευταίαν των χρονολογίαν, ὁ δὲ Ἀπρίλιος λαμβάνει πρόσθετον ἡμέραν. Μέσα λοιπὸν εἰς ἕκαστον τέταρτον αἱ 91 ἡμέραι, αἱ 13 ἑβδομάδες, οἱ τρεῖς μῆνες, ἡ μία ἐκ τῶν τεσσάρων ἐποχῶν — ὡς ἔγγιστα — ἀρχίζουν ἀπὸ τὴν πρώτῃν ἡμέραν τοῦ τετάρτου (τοῦ ἔτους) καὶ συναντῶνται τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ τετάρτου. Ἐν τούτοις μὲ ὅλην τὴν συστηματικὴν τακτοποίησιν, τὸ καλανδᾶρι δὲν χάνει τὴν εὐχάριστον ποικιλίαν τὴν ὁποίαν ἡμεῖς αἱ γυναῖκες τόσο ἀγαποῦμε.

Ὑπάρχει δὲ εἰς κάθε τέταρτον κανονικὴ ἀλλαγὴ ἐντὸς τῶν τριῶν μηνῶν. Αὐτὸ τελειώνει τις 364 ἡμέρες τοῦ ἔτους μας. Ἀλλ' ἐπειδὴ τὸ ἔτος ἔχει 365 ἡμέρας, τί ἀκριβῶς γίνεται μὲ τὴν περιπλέον ἡμέραν; Ἡ ἀπαραίτητος ὅσον καὶ σπουδαία αὐτὴ 365ῃ ἡμέρα κανονικοῦ ἔτους θεωρεῖται ὡς ἡ περιπλέον ἡμέρα καὶ τίθεται μετὰ τὸ Σάββατον τῆς 30ῆς Δεκεμβρίου καὶ ποῖν τῆς Κυριακῆς 1ης Ἰανουαρίου.

Ἡ τελευταία αὕτῃ ἡμέρα τοῦ ἔτους ἀκολουθεῖ τὴν 30ὴν τοῦ Δεκεμβρίου καὶ ὀνομάζεται Ἡμέρα τοῦ τέλους τοῦ ἔ. υς. Μὲ τὴν ὁμοίαν δὲ μέθοδον ἡ ἀπαραίτητος ἐπίσης 366ῃ ἡμέρα εἰς δίσεκτα ἔτη τοποθετεῖται μετὰ ἀπὸ τὴν 30ὴν Ἰουλίου κατὰ τὰ μέσα τοῦ θέρους, καὶ ὀνομάζεται Ἡμέρα δίσεκτου χρόνου. Αὐταὶ λοιπὸν αἱ ἡμέραι «ἰσορροπίας καὶ σταθερότητας» κρατοῦν τὸ ἔτος ἀέναν καὶ σταθερόν.

Διὰ πρώτην ἴσως φορὰν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ ἡμερολογίου, αἱ διάφοροι μονάδες του — ἡ ἡμέρα, ἡ ἑβδομάς, ὁ μῆς, ἡ ἐποχὴ ἢ τέταρτον — ἐρχονται ὅλα μαζὺ μὲ ἀπόλυτον τάξιν καὶ ἰσότητά κατὰ τὸ τέλος ἐκάστης τριμηνίας. Δὲν ἔχει ἀπολύτως καμμίαν σημασίαν ἐὰν ὁ προϋπολογισμός των οἰκογενειακῶν ἐξόδων, ἢ τὰ ἐμπορικὰ λογιστικά, ἢ ἀκόμη οἱ ἐκκλησιαστικοὶ προϋπολογισμοὶ κανονίζονται μὲ τὴν ἡμέραν, τὴν ἑβδομάδα, τὸν μῆνα, τὴν ἐποχὴν ἢ τέταρτον τοῦ ἔτους. Ὅλα αὐτὰ τὰ τμήματα ἢ μέρη εἶναι ἀπολύτως σύμφωνα κατὰ ὀρισμένους περιόδους τοῦ ἔτους — τῶν σαφῶς φορέ. Δίδεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς ὅλας αὐτάς τὰς διαιρέσεις, ὁμοία ἀναγνώρισις καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποκτᾶται τελεία ἐνότης.

Τὸ σχέδιον διὰ τὸ παγκόσμιον ἡμερολόγιον εἶναι βᾶσιμον, ἰσόρροπον, ἀέναν εἰς τύπον, κανονικὸν εἰς τὴν διάταξιν του, διαιρεταῖον εἰς τὴν ἐντέλειά του καὶ παραβλητὸν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐπεδοκιμάσθη ἀπὸ τὸν Πατριάρχην τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας διὰ μιᾶς ἐκθέσεως σταλείσης παρὰ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου

Δ. Γερμανοῦ, Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης: Τὸ δωδεκάμηνον, ἰσοτέταρτον σχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπεστήριξεν ἐπίσης κληρικὸς ἀντιπρόσωπος εἰς διεθνεῖς διασκέψεις, φαίνεται ἐντελῶς λογικὸν καὶ ἀποτελεσματικὸν μέσον πρὸς θεραπείαν κάθε σοβαροῦ ἐλαττώματος πού παρουσιάζει τὸ σημερινὸ καλανδᾶρι. πού παρουσιάζει σπουδαίας περιπλοκάς πού δύναται νὰ μειώσουν τὴν ἀξίαν του ὡς μέσον κανονισμοῦ τῆς ἐμπορικῆς καὶ πολιτικῆς ζωῆς.

Τὸ ἡμερολόγιον ἀναθεωρηθὲν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας θὰ συνεπιφέρει τὴν σύνδεσιν καὶ σταθεροποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμερολογίων ὅλων τῶν θρησκειῶν. Τοῦτο ἀκριβῶς ἐπέσυρε τὴν προσοχὴν καὶ ὑποστήριξιν τῶν ἀρχηγῶν τῆς Ἐκκλησίας.

Κατὰ τὴν παρούσαν παγκόσμιον κατάστασιν τῆς γενικῆς ἀνησυχίας, τῆς ἀσταθείας καὶ συγχύσεως, πλησιάζει ἡ ὥρα ὅπου ὅλα τὰ κράτη θὰ εἶναι πλέον ἢ πρόθυμα νὰ δεχθῶν τὸ παγκόσμιον αὐτὸ κίνημα τὸ ὁποῖον εἶναι ἐλεύθερον κάθε ἐθνικιστικῆς καὶ πολιτικῆς προκαταλήψεως καὶ πού θὰ ἔχῃ ὡς μόνον σκοπὸν τὴν παγκόσμιον θρησκευτικὴν προσέγγισιν.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ ὑπὸ ΞΕΝΗΣ ΚΑΣΤΡΙΝΑΚΗ

Οἱ Ὑπηρέτριες

Η ΔΙΕΘΝΗΣ Ἐπιθεώρησις Ἐργασίας δημοσίευσεν ἐσχάτως ἓνα πολὺ ἐνδιαφέρον ἄρθρον τῆς κ. Erna Magnus τοῦ ὁποίου δίδομε στίς ἀναγνώστριάς μας τὴν κατωτέρω περίληψιν.

«Ἀπὸ τὴν ἔρευνα πού ἐκάμαμε, ἐμφαίνεται ὅτι ἐκεῖνο πού φοβοῦνται κυρίως οἱ ὑπηρέτριες, εἶναι ἡ μόνωσις στήν ὁποία ζοῦν» βρίσκονται ἀπομονωμέναι ἀπὸ τῆς οἰκογενείας των, ἀπὸ τῶν κοινωνικῶν τους περιβάλλον, πού ἀναγκάζονται νὰ τὸ ἐγκαταλείψουν γιὰ νὰ ζήσουν ὑπὸ τὴ στέγη πού ἐργοδότου ἔχουν ὅμως καὶ τὴ μόνωσις στήν ἐκτέλεσιν τῆς ἐργασίας, πού πρέπει νὰ τὴν κάμουν μόνες τους, χωρὶς νὰ ἔχουν, ὅπως στὰ ἐργοστάσια, τὴν παρηγορὴν συντροφιά τῶν συναδέλφων των.

Ἄλλος παράγων τῆς ἀστοργίας γιὰ τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ εἶναι καὶ ἡ ἔλλειψις ἐκτιμήσεως πού τὸ περιβάλλει καὶ ἡ ἐσφαλμένη, ἀλλὰ βαθειὰ ριζωμένη πεποίθησις ὅτι οἱ γυναῖκες πού τὸ μετέρχονται δὲν χρειάζονται ἐιδικὰς γνώσεις. Ἡ ἐργασία τοῦ σπιτιοῦ κακῶς δὲν θεωρεῖται παραγωγικὴ μὲ τὴν τρέχουσα σημασίαν τῆς λέξεως. Συνέπεια αὐτοῦ εἶναι ὅτι στίς περισσότερας χώρες οἱ ὑπηρέτριες εἶναι ἀποκλεισμέναι ἀπὸ τοὺς κοινωνικοὺς νόμους πού προστατεύουν τοὺς ἄλλους ἐργαζομένους.

Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ πῶς ἀόριστον, τὸ πῶς εὐμετάβλητον ἀπὸ τὴ σύμβασιν τῆς ὑπηρεσίας μὲ τὴν κυρία της. Ἡ σύμβασις αὕτῃ ἰσχύει, ὅσο διαρκεῖ καὶ ἡ ὑπηρεσία. Γι' αὐτὸ δὲν περιβάλλεται ἡ ἐργασία τῆς ὑπηρεσίας ἀπὸ καμμίαν ἀσφάλειαν, ἀπ' ἐκεῖνες πού παρέ-

χονται σήμερα στους εργαζομένους: ασφαλίσσεις άνεργίας, ασθένειας ή άτυχημάτων. Σχεδόν παντού ρυθμίζουν τὰ τοπικά ἔθιμα τῇ σχέσει τῆς ὑπηρετηρίας μετὸν ἐργοδότη, πρᾶμα πού ἀφίνει πολλή θέσι στὴν αὐθαιρεσία.

Αὐτοὶ εἶνε οἱ οὐσιωδέστεροι λόγοι πού κάνουν τὸ ἐπάγγελμα αὐτὸ δλιγώτερο περιζήτητο μεταξὺ τῶν γυναικῶν. Πῶς νὰ διορθωθῇ τὸ κακό; Ἡ συγγραφεὺς προτείνει δύο λύσεις:

Νὰ ὁργανωθῇ καὶ αὐτὴ ἡ τάξις ἐπαγγελματικῶς. Τὰ περισσότερα κορίτσια πού γίνονται ὑπηρετίες τὸ θεωροῦν ὡς κατιτὶ προσωρινὸ καὶ δὲν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκμάθουν τὸ ἐπάγγελμα. Εἶνε πεπεισμένες ὅτι δὲν χρειάζεται καὶ ὅτι τίποτε ἄλλο δὲν γίνεται τόσον προχειρῶς, ὅσον οἱ δουλειές τοῦ σπιτιοῦ. Αὐτὴ εἶνε μιὰ πλάνη καὶ πρέπει νὰ ξεριζωθῇ. Καὶ οἱ ὑπηρετίες ἢ οἰκιακοὶ ὑπάλληλοι—ὅπως καλοῦνται τώρα στὴν Εὐρώπῃ—χρειάζονται μιὰ μεθοδικὴ ἐκπαίδευσις στὸ ἐπάγγελμά τους πού ἔχει ἅπειρες ποικιλίες καὶ ἀπαιτεῖ διάφορες γνώσεις, πρωτοβουλία, νοημοσύνη καὶ ἐνεργητικότητα. Αὐτὸς δὲ ὁ ὁρισμὸς τῆς «οἰκιακῆς ὑπαλλήλου» ὅλο καὶ λαμβάνει περισσότερη σημασία στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, ὅπου πολλές γυναῖκες ἐργάζονται ἔξω ἀπὸ τὸ σπιτί καὶ χρειάζονται μιὰ κατὰλληλὴ βοήθῃ γιὰ τὶς οἰκιακὰς ἐργασίες.

Σ. Ε. Ἡ πρότασις τῆς Διευθύνσεως τῆς Ἀστυνομίας ὅπως ἐφοδιασθοῦν οἱ ὑπηρετίες με βιβλιάρια ταυτότητος, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ χαιρετισθῇ με ἱκανοποίησι. Τὸ μέτρον αὐτὸ θ' ἀνυψώσῃ βεβαίως τὸ κοινωνικὸ ἐπίπεδο τῶν εργαζομένων αὐτῶν κοριτσιῶν, πού θ' ἀποκτήσουν ἔτσι κάποια ὄντοτητα.

Ἑκδόσεις

Ἐξεδόθησαν τὰ *Ρυθμικά παίγνια* δι' οἰκογενείας καὶ Νηπιαγωγεία ὑπὸ Αἰκατ. Λασκαρίδου. Ποίησις καὶ μουσικὴ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ἀλεξ. Κατακουζινοῦ. Τρίτη ἐκδοσις. Συνιστοῦμεν θερμῶς τὴν συλλογὴν αὐτῶν τραγουδιῶν καὶ παιγνιδιῶν εἰς κάθε νεαρὰ μητέρα καὶ νηπιαγωγόν. Εἶναι ἡ καλύτερα ψυχικὴ καὶ πνευματικὴ τροφὴ γιὰ τὰ παιδάκια.

Ἐλήφθησαν εἰς τὰ γραφεῖα μας: «Ἡ Φλόγα» μηνιαῖο καλλιτεχνικὸ καὶ λογοτεχνικὸ περιοδικό. Ἀριθ. 1—2. διευθυντὴς Γιάννης Φλιάσιος.—«La Française». —«Ἑκκλησία». —«Intercina». —Περιοδικὸν «Υγεία», ἀρ. 6.—«Οἰκογενειακὴ Ζωή». —Ἐφημερίς «Δικαιοσύνη». —Ἡ ἐτήσια λογοδοσία τοῦ Open Door Council.—Ὁ οἰκονομικὸς ἀπολογισμὸς τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν, ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου 1934 ἕως Ἀπριλίον 1935. Le Mouvement Pacifiste. Λογοδοσία Οἴκου Τυφλῶν 1934.

Πλάτωνος «Συμπόσιον»

Κείμενον, μετάφρασις καὶ ἐρμηνεία
ὑπὸ **Ι. Συκουτρή.** «Ἑλλ. Βιβλιοθήκη» Ἀρ. 1. Κολλάρος. Ἀθῆναι 1934.

Η ΑΚΑΔΗΜΙΑ Ἀθηνῶν τίμησε τὴν μνήμη τοῦ Κοραῆ με τρόπο εὐλαβέστατο. Ἀνέλαβε νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ τὴν «Ἑλληνικὴ Βιβλιοθήκη» πού ὁ Κοραῆς εἶχε ἀρχίσῃ νὰ ἐκδίδῃ, χάρις τοῖς Ἡπειρώταις Ζωσιμάδας καὶ γιὰ νὰ φωτισθῇ τὸ ἔθνος στὰ 1805.

Ὁ φωτισμὸς τοῦ ἔθνους, ὁ «ἑξελληνισμὸς» τῶν Ἑλλήνων εἶχε καταντήσῃ λόγος ὑπάρξεως γιὰ τὸν Κοραῆ, πού ὑπέφερε βλέποντας τὴ Δύση νὰ νέμεται τὴ πνευματικὴ κληρονομία μας, τὴ στιγμή πού οἱ νόμιμοι κληρονόμοι βρισκότανε στὰ δεσμὰ τῆς δουλείας καὶ τῆς ἀμάθειας. Ἡ κριτικὴ ἔκδοσις τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων καὶ ἡ ἐκλογὴ τῶν ἄλλων πού ἐξέδωκε ὁ Κοραῆς (Ἰσοκράτης, Ἀριστοτέλης, Πλούταρχος) μᾶς δείχνουν τί ἀντίληψη εἶχε τοῦ φιλολογικοῦ τοῦ ἔργου. Ἐκεῖνο ὅμως πού εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ συγκινήσῃ τὸν ἀναγνώστη εἶναι τὰ προλεγόμενα τοῦ Κοραῆ, ὅπου ὁ πόνος τῆς κατάντιας τοῦ ἔθνους καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς γιὰ τὶς ὁμορφίαις τῶν κειμένων πού μοίραζε σὶν Ἑλληνισμὸ δίνουν στὸ ὕφος τοῦ κατὰ τὸ παθητικόν.

Τὸ ὅτι, ἐκατὸ χρόνια μετὰ τὸ θάνατο τοῦ Κοραῆ, τὸ ἔθνος αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τοῦ καὶ νὰ ξαναφωτισθῇ, σημαίνει ὅτι ξεπέρασε κάποιο στοιχειῶδες στάδιο φωτισμοῦ. Καὶ φαντάζομαι ὅτι πολλοὶ ἀπὸ χρόνια τώρα θὰ περιμέναν αὐτὴ τὴ νέα Ἑλλ. Βιβλιοθήκη καὶ θὰ αἰσθανότανε τὴν ἔλλειψη μιᾶς μεθοδικῆς καὶ κριτικῆς σειρᾶς ἐκδόσεων τῶν ἀρχαίων μας συγγραφέων.

Ἡ ἔλλειψή της ἦταν αἰσθητὴ καὶ γιὰ ἐκπαιδευτικούς λόγους καὶ γιὰ λόγους ἀνώτερης πρακτικότητος. Καὶ ἐννοῶ μετὸν ὅρο αὐτὸ τὴν ἐνσυνειδήτη ἐκμετάλλευσιν ὠρισμένων ἀξιών πού λέει πουν ἅπ' τὸ νεώτερο κοινωνικὸ μας βίον καὶ πού ὁ ἀνεπτυγμένος Ἑλλήν βρίσκει σὲ ἄλλα γεωγραφικὰ πλῆθη καὶ μήκη. Μιὰ ἅπ' τὶς ἀξίες αὐτὲς εἶνε καὶ ἡ σκέψις, ὁ στοχασμὸς, ἡ βαθεΐα, ἡ πλούσια σκέψις πού κρίνει, ἐξελέγχει, τοποθετεῖ τὰ πράγματα στὴ θέσιν τους καὶ ξυπνᾷ τὶς κοιμισμένες συνειδήσεις.

Συγκρίνοντας συχνὰ τὴν ἀρχαία μας φιλολογία μετὶς τῆς νεώτερης, τῆς βρισκω, ἐκτὸς ἅπ' τὸ συνθετικὸν τῆς χαροκτεῖρα, μιὰ δύναμη, μιὰ χίρην καὶ ἕνα βάθος πού σὲ ἱκανοποιοῦν σὲ κάθε ἡλικία καὶ σὲ κάθε στιγμή καὶ πού ἐμεῖς οἱ τωρινοὶ Ἕλληνες δὲν χαιρόμαστε σχεδόν καθόλου—γιατὶ οὔτε στὸ σχολεῖο οὔτε στὸ Πανεπιστήμιον (οἱ δάσκαλοι τῶν γυμνασίων βγαίνουν ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον) μᾶς μαθαίνουν πῶς νὰ τοὺς

χαροῦμε. Καὶ πολλὰς φορὰς σάστισα μετὸ πόσο ζωντανοὶ εἶναι οἱ ἀρχαῖοι ἔξω ἅπ' τὴν Ἑλλάδα καὶ πόσο φυτοζωοῦν στὴ δική μας τὴ συνειδησὴ καὶ τὸ μυαλό. Γιατὶ βέβαια δὲν θὰ ὀνομάσω ζωντάνεια, κατὰ ἀνοήσιες ἐξάψεις πατριωτικὰς πού καθόλου δὲν ἀποκλείουν τὴν ἐντελὴ ἄγνοια τῶν κειμένων.

Ἡ συνέχισις λοιπὸν τῆς Ἑλλ. Βιβλιοθήκης καὶ τὸ ζῆλον γιὰ τὰ Ἑλλ. γράμματα θὰ κεντήσῃ, καὶ τὸ δούλεμα τῆς νεώτερῆς μας γλώσσας θὰ ὑποκινήσῃ, ἀφεύκτως δὲ θὰ ὠφελήσῃ τὴ διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν. Ἀν κρίνω μάλιστα καὶ ἅπ' τὶς διαφορὰς συζητήσεις πού ἔγιναν ἕως τώρα γιὰ τὴν ἐργασία τοῦ κ. Συκουτρή, φαντάζομαι ὅτι καὶ ἡ γενικὴ ὠφέλεια θὰ εἶναι μεγάλη χάριν τὴν ἐμβάνθυση τοῦ περιεχομένου. Θὰ προκύψῃ ὅμως καὶ ἕνα ἄλλο καλὸ πού ἴσως δὲν τὸ σκεφθήκαμε. Ἐκτὸς ἂν ἀρχίσωμε νὰ ἀντιγράψωμε τί εἶπαν οἱ ξένοι καὶ ἐκτὸς ἂν νομίσωμε ὅτι τὰ ἔξωμε ὅλα «θεῖα ἐπινοία» ἢ ἀναγκαστικὴ ἔρευνα καὶ ἡ συστηματικὴ ἐμβάνθυση τῶν κειμένων θὰ μᾶς ὀδηγήσουν χωρὶς ἄλλο σὲ καινούργιες ἀπόψεις στὴν ἐρμηνείαν καὶ σὲ ἐργασίες πρωτότυπες πού μᾶς λείπουν. Θὰ μπορέσωμε δηλαδὴ νὰ ἔχωμε καὶ ἐμεῖς τὸ λόγο μας σὲ μερικά σημεῖα τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, πού εἴμαστε ἐνδεδειγμένοι νὰ καταλαβαίνομε καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ξένους *ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ τὰ μελετοῦμε.*

Γιὰ ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους καταλαβαίνο τὴν συγκίνησιν τοῦ κ. Συκουτρή, πού αἰσθάνεται βαθεΐαν, τί ἀπλήρησιν στὸ πνευματικόν μας βίον μπορεῖ νᾶχῃ ἡ συνέχισις τῆς Ἑλλ. Βιβλιοθήκης, διὰν εἶδε τὸ «Συμπόσιον» τοῦ Πλάτωνος τυπωμένο μισοστό του. Καὶ βέβαια ἡ ἰδέα ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος, ὅπως καὶ ὁ Κοραῆς εἶχε βγῇ ἅπ' τὴν ἀνύπαρκτον περὶ Εὐαγγελικὴ Σχολὴ τῆς Σμύρνης θὰ τὸν συγκίνησῃ ἀκόμη περισσότερο. Γιὰ τὴν ποιότητα τῆς ἐργασίας τοῦ κ. Σ. δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχουν ἀμφιβολίαι. Κάθε εὐσυνειδητος κριτικὸς ἀναγκάζεται, ἀκόμη καὶ ἂν διαφωνῇ σὲ ὠρισμένα πράγματα, ν' ἀναγνωρίσῃ με πόση ἀγάπη, με πόση μελέτη, γνώση, ἐξυπνάδα καὶ εὐσυνειδησία ἐργάστηκε. Ἄλλως τε κατ' αὐτὸ διαφέρει ἡ κριτικὴ ἅπ' τὴν ἐπικρίσιν. Ἡ μιὰ εἶναι ἕνα εἶδος πνευματικῆς συναλλαγῆς ἀνερόληπτης, μιὰ ἐξάσκηση τῆς ἐλευθερίας στὴ σκέψιν, τὸ ἄλλο ἔχει πολλὰ καὶ ποικίλα ἐλατήρια πού ὅσο καὶ νὰ τὰ κρύβωμε φαίνονται μόνο τους.

Γι' αὐτὸ δὲ θὰ ἐξετάσω καθόλου τὸ ζήτημα τῆς ἀρμοδιότητος τοῦ μεταφραστῆ. ἂν πρέπει νάιναι λογοτέχνης, φιλόλογος ἢ φιλόσοφος, γιατί ὁ Πλάτων εἶναι τόσο πολὺρρυθμος πού θάπρεπε κανεὶς νὰ τὰ ἔχῃ ὅλα. Καὶ ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ὁ κ. Συκουτρὴς εἶναι ἅπ' ἐκεῖνους πού ἔχουν τὰ περισσότερα. Ἐχω ὅμως καὶ μερικὰς ἀντιρρήσεις. Καὶ εἶναι τριῶν εἰδῶν. Ὁ πρόλογος κάνει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἶνε ἀτελείωτος, ἐνῶ περιέχει καὶ ὠραῖα πράγματα καὶ συστηματικὴ ἀνάλυσις καὶ τῆς σκηνοθεσίας τοῦ διαλόγου καὶ τοῦ

περιεχομένου, ἀπολύτως ἀναγκαῖα. Μετὸν ἴδιον ἀριθμὸν σελίδων θὰ ἦταν ποῦ εὐχάριστος καὶ μεγάλοπνοος, ἂν ἔλειπαν μερικὲς μικροπαρρηγήσεις (σελ. 35. 3) πού τοῦ δίνουν πού καὶ πού κάποια σχολαστικότητα, καὶ ἂν ὑπῆρχε στὸ τέλος μιὰ συνθετικὴ διατύπωση τῶν κεντρικῶν σημείων τοῦ διαλόγου. Οἱ μεγάλες ἀναλύσεις ἀπαιτοῦν τὰ συνθετικὰ συμπεράσματα, γιὰ νὰ μὴ χάνεται ὁ ἀναγνώστης ἅπ' τὶς λεπτομέρειες ὅσο καὶ ὅν τὶς ἀπαιτεῖ τὸ θέμα.

Ἡ γλώσσα τοῦ κ. Συκουτρή καὶ στὸν πρόλογον καὶ στὴν μετάφρασιν ὥρες ὥρες ξαφνίζει. Ἐχει ἀρκετοὺς γαλλισμούς. Διερωτῶμαι π. χ. ἂν μπορῇ κανεὶς νὰ πῇ ἑλληνικά, «ἄνθρωπος τῶν ὑποθέσεων» (homme d'affaires), ἢ «πίστις πρὸς τὸ πρωτότυπον» ὅπως θᾶλεγε «πίστις πρὸς τὸν Θεόν» καὶ «fidelité au texte». Καμμιά φορὰ θυμίζει καὶ τὸν Κοραῆ, γενικὰ δὲ δὲν διαβάσεται ἀνετα καὶ φυσικά. Ἀπεναντίας ὁ ἀναγνώστης συχνὰ σταματᾷ, γιατί καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς φράσης εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν *φορά*, πού παίρνει ἡ σκέψις, ἡ ἑλληνικὴ. Αὐτὸ βέβαια προέρχεται ἀναγκαστικά ἅπ' τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ μεταφραστῆ νὰ μὴν ἀπομακρυνθῇ ἅπ' τὸ κείμενον, προέρχεται ὅμως καὶ ἀπὸ ἄσκοπην συζήτησιν. Καὶ εἶναι κρίμα. Γιατὶ σὲ ὠρισμένα σημεῖα ὁ κ. Συκουτρὴς μεταχειρίστηκε με πολλὰ ἐξυπνάδα κοινότητες ἐκφράσεις γιὰ ν' ἀποδώσῃ ζωντανὰ καὶ πιστὰ τὴ σκέψιν τῶν ὁμιλητῶν καὶ τὴν ψυχικὴν των διάθεσιν. Ἀφῆνω ὅτι ἀπέδωκε καὶ με ἀρκετὴ δεξιότητι τὶς διαφορὰς τοῦ ὕψους. Πολὺ καλὸ εἶναι τὸ τέλος τῆς ὁμιλίας τοῦ Ἀγάθωνος καὶ τὰ κατόπιν, μόνο πού τὸ «μακάριον» θὰ τὸ μετέφραζα «εὐλογημένον» ὅχι «καλότυχον». Ἐπίσης τὴν λέξιν *ὕψος* (196) θὰ μετέφραζα μᾶλλον με εὐπλαστός παρὰ εὐλύγιστος. Ἡ «πόλις» μπορεῖ ν' ἀποδοθῇ με «χώρας» δεδομένου ὅτι ἡ ἐννοια εἶναι τόσο διαφορετικὴ.

Οἱ παρατηρήσεις αὐτὲς δείχνουν σὲ ποιά σημεῖα νομίζω ὅτι ὁ κ. Συκουτρὴς μπορεῖ σὲ μέλλον νὰ προσέξῃ περισσότερο. Γιατὶ φαντάζομαι ὅτι δὲν θὰ σταματήσῃ αὐτοῦ. Ἴσως θὰ ἔπρεπε μάλιστα νὰ ξαναμεταφράσῃ Πλάτωνα γιὰ νὰ ὠφεληθῇ ἅπ' τὴν πείραν πού ἀπόκτησε. Καὶ τελειώνοντας προσθέτω ὅτι ἕνα ἅπ' τὰ μεγάλα πλεονεκτήματα τοῦ κ. Συκουτρή εἶναι ἡ ἐνημερότης του σὲ ζητήματα ἐκ πρώτης ὥσεως ἄσχετα πρὸς τὴν φιλολογικὴ ἐρμηνείαν τῶν κειμένων ἢ γνώσιν ξένων γλωσσῶν καὶ λογοτεχνιῶν πού τοῦ ἐπιτρέπουν νὰ ἀντικρύξῃ τὰ προβλήματα σὰν ἀνθρώπος καλλιεργημένος.

Παρίσι Δεκέμβριος 1934

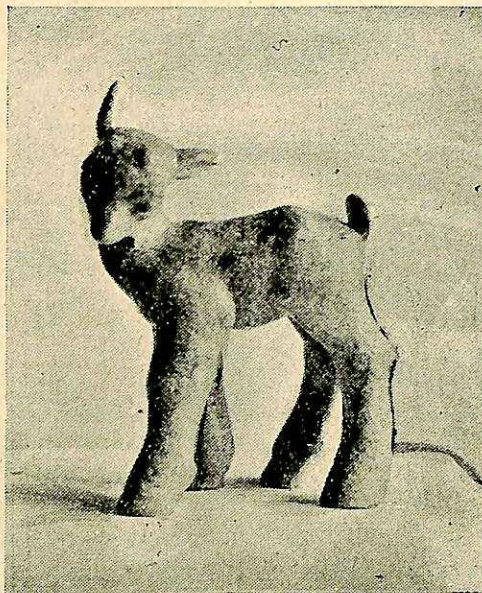
Π. ΛΑΣΚΑΡΙ

Μεταξωτὰ

«Χρυσασίδος»

Μία Έλληνίδα άγγειοπλάστρια.

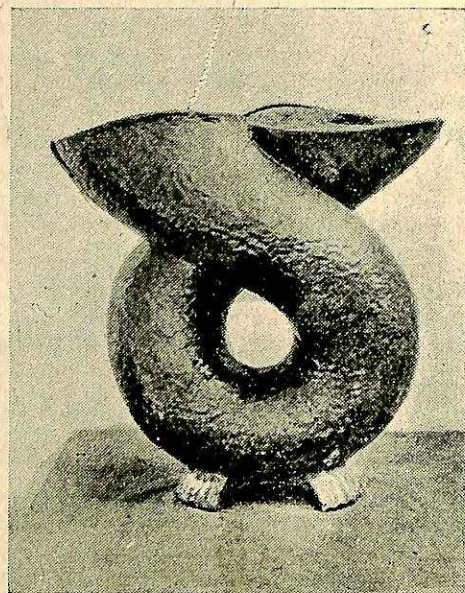
ΕΝΑ ζουμμένο καλλιτεχνικό ταλέντο βρίσκεται από καιρό στὰς Ἀθήνας, ἡ δις Φρόσω Εὐθυμιάδου, προσφυγοπούλα ἀπὸ τὴν Πόλη. Ταλέντο, πὺ δὲν θά

Κατσικάκι.

ἀργήσῃ, ὡς ἐλπίσωμε, νὰ παρουσιάσῃ καὶ στὸ μεγάλο κοινὸν ὥρατα καὶ πρωτότυπα ἔργα κεραμοπλαστικῆς καὶ πηλογλυπτικῆς. Τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἔβγαλε ἀπὸ μιὰ σειρά ἔργων της πὺ εἶδα στὸ ἔργαστήριό της. Ἀγγεῖα σὲ ποικίλες ἀπλὲς ἢ πολυσύνθετες μορφές, εἰδῶλια ἀνθρώπων, ζώων, ἐρπετῶν, σκευὴ τσαγιού καὶ διακοσμητικὰ κομμοτεχνήματα, μὲ τὴν ἰδιότυπη σφραγίδα ἐνὸς καθαρῶς προσωπικοῦ γούστου πὺ ὑπακούει σ' ἔμφυτη καὶ ἐκλεπτυσμένη καλλιέργεια. Ἡ τέχνη της πηλοπλαστικῆς, κατ' ἐξοχὴν τέχνη ἑλληνικὴ, τὴν ὁποία ἡ ἀρχαίότης ἀνήγαγε σὲ μιὰν ἀπὸ τὶς ἀνώτερες καλλιτεχνικὲς βαθμίδες τῆς τελειότητος, εἶνε ἡ ἀγάπη καὶ ἡ τυραννία, τ' ὄνειρο καὶ ἡ ἀγωνία, μέσ' ἀπὸ τὰ ὁποία ἐκδηλώνεται μιὰ πλοῦσια καὶ παλλόμενη ἀπὸ δημιουργικὴ πόθο νέα ψυχὴ. Ἐνα κορίτσι, πὺ, γιὰ τὴν πραγματώσῃ τοῦ ἰδανικοῦ του, κατώρθωσε νὰ φτιάσῃ σὲ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ κέντρα μόνον καὶ μόνον γιὰ νὰ δώσῃ τὴν ἐπιστημονικὴ προέκταση καὶ τὴν τεχνικὴ τελειοποίησιν στὸ ἔμφυτό της χάρισμα. Ἐπειτ' ἀπὸ σοβαρὴ καὶ μακρόχρονη σπουδὴ σὲ μιὰ κρατικὴ κεραμοτεχνικὴ σχολὴ τῆς Βιέννης, ἤρθε πρὸ δύο σχεδὸν ἐτῶν ἐδῶ, γεμάτη ἀπὸ τὸ συγκινητικὸ πυρετὸ πὺ φλέγει κάθε νέον καὶ γεμάτον ὄνειρα καλλιτέχνην στὰ πρῶτα βήματα τῆς σταδιοδρομίας του. Ἡ θερμὴ τῆς ἰδιοσυγκρασίας

πὺ διοχετεύεται σὰν ἠλεκτρικὴ ἐκκένωσι ἀπὸ τὰ δάχτυλά της στὸν πηλό, γιὰ ν' ἀναστήσῃ ἀπὸ τὴν ἀμορφὴ μάζα του, μὲ αἰσθαντικὸ παλμό, μορφές καὶ σχήματα, γραμμὲς καὶ ὄγκους, στοχασμοὺς καὶ συναισθήματα, ἀφήνει ἔντονη τὴ σφραγίδα τῆς καλλιτέχνης στὶς πολύμορφες συνθέσεις της. Ἐκεῖνο πὺ ἰδιαίτερα πρέπει νὰ τονιστεῖ εἶνε ὅτι κάθε δημιουργία της ἀρχίζει ἀπὸ τὴ γένεσιν τοῦ ἀντικειμένου, ἀπὸ τὴν πρωτεϊκὴν σχηματοποίησίν του, ὅπως σὲ πρότυπα δικῆς τῆς ἐμπνεύσεως πὺ μὲ ὅλη τὴν πρωτοτυπία, ἴσως καὶ τὴν πρωτογένεια πὺ κάποτε παρουσιάζουν, κλείνουν στοιχεῖα ζωντανὰ καὶ ὥριμα μιᾶς πηγαίας καὶ σφῆς πλαστικῆς ἐκφράσεως. Κι' ἐκεῖ πὺ ἐκδηλώνεται μὲ τάσεις νεωτεριστικῆς, ξαφνικὰ ἀναπηδᾷ ἕνα πνεῦμα νέον κλασσικὸ ἀπὸ ἄλλα δημιουργήματά της, ὅπου ἡ μοντέρνα ἐπίδραση, συνταριασμένη μὲ τὴν αὐστηρὰ κλασσικὴ ἀρχιτεκτονικὴ, καταλήγουν στὸ πὺ αἰσθητικὸ διακοσμητικὸ ἀποτέλεσμα. Τέτοια ἐντύπωση μᾶς δίδει μιὰ τσαγιέρα πὺ θυμίζει σκεῦος ἀρχαῖκό, μιὰ τρίοπτη μᾶσκα, ὥρατο μοτίβο γιὰ συντριβάνι, ἕνα μεγάλο βάζο μὲ ἀνάγλυφα γύρω του ἄλογα σὲ ὁμηρικὲς κινήσεις σχεδιασμένα, ἕνα γυναικεῖο γυμνὸ πὺ φέρνει στὸ νοῦ μιὰ συσπειρωμένη Ἀφροδίτη τοῦ Βατικανοῦ Μουσείου, ἕνα κατσικάκι, μιὰ γκιμῆλα, ἕνα χωνοειδὲς δοχεῖο κρεμαστὸ μὲ βα-

Ἀνθοδοχεῖο.

τράχους ἀναγλύφους, ἄλλο σὰν διπλὸ Κέρας τῆς Ἀμαλθείας μιὰ ἰδιόρρυθμὴ σ' ἐκφράση μᾶσκα καὶ ἕνα ἐκφραστικὸ κεφάλι κόρης πὺ, μαζί μὲ δύο - τρία

Ἐκπαιδευτικά

κομμάτια ἀκόμη, ἀνήκει στὴν περιοχὴ τῆς καθαρῆς γλυπτικῆς τέχνης, καὶ μαρτυρεῖ τὸ πλαστικὸ δυναμικὸ ταλέντο τῆς Δίδος Εὐθυμιάδου. Λεπτοὶ καὶ διάφανοι χρωματισμοὶ πὺ κοσμοῦν τὶς ἐπιφάνειες καὶ ἀπλώνονται κυματιστοὶ στοὺς πλαστικοὺς ὄγκους καὶ στὰ ἐπίπεδα, προδίδουν μιὰ ἰδιαίτερη εὐαίσθησιν στὴν ἑναρμόνισιν τῶν τόνων.

Ἡ ὅλη τοῦ πηλοῦ, πὺ ὑπόκειται σὲ παραμορφωτικὲς μεταλλαγές, ἔπειτα ἀπὸ τὴν πρώτη ἐμφύσησιν τῆς καλλιτεχνικῆς πνοῆς ἀπάνω της καὶ τὴ σχηματοποίησίν της, εἶνε γνωστὸ ὅτι, ἂν δὲν ψηθῇ σὲ εἰδικὸ

Ἡ Παναγία μὲ τὸ Χριστό.

(Πλάκα ἐξώγλυφ)

κλίβανο, σκάζει καὶ τρίβεται, οὔτε βέβαια μπορεῖ νὰ δεχθῇ καὶ τὸ διακοσμητικὸ ἐπίχρῳμα, πὺ καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ ὁρισμένους τεχνικοὺς κανόνες. Ἡ Δίς Εὐθυμιάδου μὲ τὴν ἔμφυτὴ τῆς ἐμπνεύσιν καὶ μὲ τὴν σοβαρὴ σπουδὴ τῆς κατέχει ὅλα τὰ στοιχεῖα τῆς βεβ'ίας ἐπιτ'ίας, γι' αὐτὸ μιὰ τέτοια ἐργασία, πὺ ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά της ξεπερνᾷ τὰ συνήθη ὅρια καὶ ὑψώνεται σὲ γνήσιες δημιουργικὲς σφαῖρες, πρέπει χωρὶς ἄλλο νὰ βγῇ ἀπὸ τὴν ἀφάνειαν, ν' ἀποκτήσῃ τὶς κατάλληλες ἐγκαταστάσεις καὶ ν' αὐξηθῇ, νὰ πολλαπλασιασθῇ, νὰ γίνῃ γνωστὴ στὸν τόπο μας καὶ νὰ ἐκτιμηθῇ ὅσο ἀληθινὰ τῆς ἀξίζει.

(Ἡ ἐξώγλυφ πλάκα τῆς Παναγίας μὲ τὸν Χριστὸ πὺ δημοσιεύεται σ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο, ἔργο καὶ αὐτὸ τῆς Δίδος Εὐθυμιάδου, στολίζει σὲ φυσικὸ μέγεθος τὴ βίλλα τοῦ κ. Ζόττι, ἀρχιτέκτονος στὴ Βιέννη).

ΑΘΗΝΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Ὅσοι εἶχαν τὴν εὐχαρίστησιν ν' ἀκούσουν τὴν Κα Ἀγγέλα Βαλιᾶδην στὴ διάλεξιν πὺ ἔκανε πρὶν δύο χρόνια στὸν Παρνασσὸ γιὰ τὶς νέες παιδαγωγικὲς κατευθύνσεις, θὰ μπορέσουν νὰ ἐκτιμήσουν ἀναλόγως τὶς πρόσφατες ἐπιτυχίες της στὸ Παρίσι, σ' ἕνα κλάδο ἐπιστημονικῆς μελέτης καὶ ἐφαρμογῆς ἐν μέρει ἄγνωστο ὡς τώρα στὴν Ἑλλάδα: τὴν ψυχολογίαν καὶ τὴν ἀγωγή τῶν ἀνωμάλων παιδιῶν.

Ὁ κλάδος αὐτός, πὺ καλλιεργήθηκε γιὰ πρώτη φορὰ στὴ Γαλλίαν καὶ πὺ ἡ Montessori, ἐμπνευσμένη ἀπὸ τοὺς Itard, Seguin καὶ Bourneville, ἐκμεταλλεύτηκε γιὰ τὴ μέθοδό της, εἶνε ἀπαραίτητο συμπλήρωμα τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδιοῦ. Ἀλλωστε καὶ ἡ παιδολογία καὶ γενικὰ δολόκληρη ἡ σημερινὴ παιδαγωγικὴ πλουτίστηκαν ἀπ' τὴ μελέτη τῆς ψυχολογίας τοῦ παιδιοῦ.

Τὴν ἐπιστημονικὴ αὐτὴ ἐξέλιξιν θὰ τὴν καταλάβωμεν καλλίτερα μὲ τὸ ἔργο πὺ ἐτοιμάζει ἡ Κα Ἀγγέλα Βαλιᾶδην ὡς διδακτορικὴ διατριβὴ στὴν Sorbonne καὶ γιὰ τὸ ὅποῖον ἔχει ἐπισκεφθῇ τὸν Décroly στὸ Βέλγιο καθὼς καὶ εἰδικὰ «Νέα Σχολεῖα» στὴν Ὀλλανδία καὶ στὴ Γερμανία.

Πάντως ἐκεῖνο πὺ μᾶς ἐνδιαφέρει αὐτὴ τὴ στιγμή εἶναι ὅτι δὲν ἐδίστασε νὰ ὑποβληθῇ σὲ εἰδικὲς σπουδὲς στὰ Ψυχοπαθολογικὰ Ἐργαστήρια, στοὺς κόπους τῆς μακρᾶς ἐπαφῆς μὲ ἀνώμαλα παιδιὰ καὶ σὲ πρακτικὴν παιδαγωγικὴν ἐξάσκηση γιὰ νὰ ἐπεκτείνῃ τὸν κύκλο τῶν φιλοσοφικῶν καὶ παιδαγωγικῶν της μελετῶν. Καὶ ἀποτέλεσμα εἶναι ὅτι παρουσιάστηκε ὡς πρώτη ξένη ὑποψηφία στὸν κρατικὸν διαγωνισμό πὺ ἔγινε ἐσχάτως στὸ Παρίσι γιὰ τὴν ἀπονομὴ τοῦ Εἰδικοῦ Πτυχίου καὶ ἐπέτυχεν *μεταξὺ τῶν πρώτων*.

Ἡ ἀδιάκοπη συναλλαγὴ τῆς θεωρίας καὶ τῆς πράξης καταντᾷ στὸν ἐκπαιδευτικὸν κλάδο τὸ οὐσιωδέστερον στοιχεῖον προόδου, γιὰτὶ ἐπιτρέπει ὅχι μόνον τὴν ἐμβάθυνσιν τῆς πράξης, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐνδεχόμενη ἐξέλιξιν ἢ τροποποίησιν τῆς θεωρίας. Ἐξ ἄλλου τὸ γεγονός, ὅτι τὴν ἔδρα τῆς Παιδολογίας εἰς τὴν Σορβὸν τὴν κατέχει ἕνας εἰδικὸς τῆς Ψυχοπαθολογίας τοῦ παιδιοῦ, ὁ Dr. Wallon, δείχνει τὸ πόσον ἡ ἀμοιβαία σχέση τῆς καθαρῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἐπιβάλλεται ὡς ἐπιστημονικὸν ἀξίωμα.

Μὲ τὴν ἐπιτυχίαν της στὸν κρατικὸν διαγωνισμό, ἡ Κα Βαλιᾶδην μᾶς ἐδείξε ὅτι ἐμπνέεται ἀπὸ παρόμοιες ἀρχές. Μποροῦμε μάλιστα νὰ προσθέσωμε ὅτι στὸν κύκλο τῶν μαθητῶν τοῦ Wallon ἀνέκαθεν διεκρίθη καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ διακρίνεται.

Π. ΛΑΣΚΑΡΙ

Ἡ προσπάθεια ἑνὸς Συλλόγου.

Δημοτική καὶ Νεοδημοτική.

ΚΑΤΑ τὸ παρελθὸν ἔτος ἰδρύθηκε ἀπὸ μερικά ἐπίλεκτα μέλη τῆς Ἀθηναϊκῆς κοινωνίας, ἀπὸ μίαν ὁμάδα διανοουμένων, ὁ «Γλωσσικὸς Σύλλογος».

Ἀπὸ μιᾶς διᾶλεξι πού ἔκαμε στὸν Παρνασσὸ ὁ πρῶτος ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος κ. Ἀχιλλεὺς Τζάρτζανος, δημοσιευθεῖσαν εἰς ἰδιαίτερον τεύχος, παραθέτομεν εὐχαρίστως τὶς ἐξῆς περικοπές γιὰ τὶς ἀναγνώστριάς μας, πού τυχὸν ἐνδιαφέρονται γιὰ τὸ πάντα φλέγον καὶ ἐπικαιρὸν γλωσσικὸν ζήτημα, καὶ πού θὰ ἤθελαν νὰ γνωρίσουν τὸν νεοσύστατο σύλλογο:

«Τὸ γλωσσικὸ ζήτημα, λέει ὁ κ. Τζάρτζανος, τὸ ζήτημα τῆς κοινῆς γραφομένης γλώσσας μας, ἔνα ἀπ' τὰ μεγάλα ἐθνικὰ νεοελληνικὰ προβλήματα, ἔχει τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ νὰ εἴη πάντοτε ἐπικαίρο. Τῇ διαρκῇ ἐπικαιρότητά του τὴν δίνει κατὰ πρῶτον ἡ συνεχιζομένη ἀντίθεσις μεταξὺ ὁμιλουμένης καὶ γραφομένης γλώσσας ἐν γένει, πρὸ πάντων ὅμως καὶ κυρίως ἡ συνεχιζομένη ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς γλώσσας πού χρησιμοποιεῖται στὰ διάφορα εἶδη τοῦ γραπτοῦ μας λόγου. Ἄλλη ἡ γλώσσα στὰ διηγήματα, τὰ χρονολογήματα, στὰ θεατρικὰ ἔργα, ἄλλη στὰ περισσότερα ἐπιστημονικὰ ἔργα, τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα τοῦ κράτους, στὴν ἐπίσημη ἀλληλογραφία τῶν κρατικῶν ἀρχῶν, τῶν Τραπεζῶν, τῶν ἐμπορικῶν οἰκῶν κλπ. Καὶ σὲ μιᾶ ἐφημερίδα, στὸ ἴδιο φύλλο, ἄλλη γλώσσα στὸ κύριο ἄρθρο, ἄλλη στὶς κρίσεις καὶ τὶς εἰδήσεις, ἄλλη στὸ χρονολόγημα ἢ στὸ μυθιστόρημα. Καὶ χρόνιᾳ τώρα συχνὰ δίνει τὸ γλωσσικὸ ζήτημα ἀφορμὲς γιὰ συζητήσεις. Μπορεῖ νὰ γίνονται μὲ κάποιο πείσμα κάποτε οἱ συζητήσεις αὐτές, ὅπως δὴποτε ὅμως δὲν παρουσιάζουν τὸν ἀγριο φανατισμό, πού εἶχαν ἄλλοτε. Ὡς πρὸς αὐτὸ τουλάχιστο, τὸ γλωσσικὸ ζήτημα ἔκαμε μεγάλη πρόοδο.

Μὲ τὴν ἀνακίνησι τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ἐξ αἰτίας τοῦ νόμου 5911 «Περὶ διδακτικῶν βιβλίων», ἔκαμε διᾶλεξιν καὶ ὁ κ. Ἀριστοῦς Καμπάνης μὲ θέμα «Ἡ Βαβυλωνία τοῦ Βυζαντίου καὶ τὸ γλωσσικὸ μας ζήτημα». Στὴν ὁμιλίαν αὐτὴ ἐδειξεν ὁ κ. Καμπάνης τοῦτο κυρίως, ὅτι σὲ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ πολιτισμένα ἔθνη τῆς Εὐρώπης, ἡ κοινὴ γραφομένη γλώσσα διαμορφώθηκε ἐπὶ τῇ βάσει κυρίως μιᾶς κοινῆς ὁμιλουμένης, καὶ πῶς ἡ κοινὴ αὐτὴ ὁμιλουμένη, ἀπ' τὴν ὁποία κανονικὰ ξεκινάει ἡ κοινὴ γραφομένη, διαμορφώνεται κατὰ κανόνα σὲ ἕνα κέντρο τοῦ κάθε ἔθνους. Ἔτσι π. χ. ἡ κοινὴ γραφομένη γαλλικὴ γλώσσα βασίζεται στὴ γλώσσα τοῦ Παρισιῶ, πού αἰῶνες τώρα εἶνε τὸ πρῶτο

πολιτικὸ καὶ πνευματικὸ κέντρο τῆς Γαλλίας, ἡ δὲ ἰταλικὴ γραφομένη βασίζεται στὴ γλώσσα τῆς Τοσκάνας καὶ κυρίως στὴ γλώσσα τῆς Σιένας καὶ τῆς Φλωρεντίας, πού κατὰ τὸν μέσον αἰῶνα ἦταν ἕνα πνευματικὸ κέντρο τῆς Ἰταλίας. Καὶ κατέληξε ὁ κ. Καμπάνης στὸ συμπέρασμα, ὅτι καὶ μεῖς, ἀφοῦ πολιτικὸ καὶ πνευματικὸ κέντρο ἔκατὸ χρόνια τώρα ἔχουμε τὴν Ἀθήνα, τὴν ἀθηναϊκὴν γλώσσα πρέπει νὰ θέσωμε ὡς βάσι γιὰ τὴν κοινὴ γραφομένη μας γλώσσα.

Υστερὰ ἀπ' αὐτὲς τὶς δυὸ ὁμιλίας, μερικὲς κυρίες καὶ ἀρκετοὶ κύριοι προϋδασιμένοι καὶ ἀπὸ προηγούμενα σχετικὰ μὲ τὴ γραφομένη μας γλώσσα δημοσιεύματα τῆς κ. Μαρίας Π. Ἀργυροπούλου, ἐθεώρησαν καλὸ νὰ ἰδρυσθῇ ἕνα σωματεῖο, τὸ ὁποῖον νὰ ἐργαστῇ μ' αὐτὴ τὴ κατεύθυνσιν γιὰ τὴ λύσιν τοῦ γλωσσικοῦ μας ζητήματος, δηλαδὴ μὲ βάσι ὅχι ἀόριστος μιᾶ γλώσσα δημοτικὴ, μιᾶ γλώσσα τοῦ λαοῦ, καὶ μάλιστα ἀποκλειστικὰ τοῦ ἀγράμματος καὶ ἐντελῶς ἀμόρφτου λαοῦ, ἀλλὰ μὲ βάσι τὴν κοινὴ ὁμιλουμένη, τὴ νεοδημοτικὴ, τὴ γλώσσα δηλαδὴ πού φυσικὰ καὶ ἀπροσπολήτα μιλεῖ ὁ κόσμος ἐδῶ στὴν Ἀθήνα, τὴ γλώσσα, ὡς ποῦμε τὴν ἀθηναϊκὴ. Τὸ σωματεῖο αὐτὸ ἰδρύθηκε μὲ τὴν ἐπωνυμίαν «Γλωσσικὸς Σύλλογος» καὶ τὸ καταστατικὸν τοῦ εἶνε ἐγκεκριμένο κ' ἀπ' τὶς ἐπίσημες ἀρχὰς τοῦ κράτους.

Σκοπὸς τοῦ συλλόγου, λέει τὸ καταστατικὸν, εἶνε νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐπικράτησιν μιᾶς ἐνιαίας κοινῆς γραφομένης γλώσσας. Νὰ ἐπιζητήσῃ δηλαδὴ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ ὡς κοινὴ γραφομένη σὲ ὅλα τὰ εἶδη τοῦ πεζοῦ λόγου, ἡ κοινὴ ὁμιλουμένη νέα Ἑλληνικὴ, ἡ γλώσσα πού μιλοῦν φυσικὰ καὶ ἀβίαστα οἱ ὅπωςδὴποτε μορφωμένοι Ἕλληνες στὴν Ἀθήνα καὶ στὶς ἄλλες μεγάλες πόλεις. Τὴ γλώσσα αὐτὴ θὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἀποδεχθῇ τὸ κράτος γιὰ ἐπίσημην γλώσσα καὶ αὐτὴ νὰ ἐπιβάλλῃ ὡς γλώσσα τοῦ σχολείου ἐν γένει.

Ἰδρυτικὰ μέλη τοῦ Γλωσσικοῦ Συλλόγου εἶνε:

Σοφία Π. Λαγκλῆ, Μαρία Δ. Θεοτόκη, Μαρία Π. Ἀργυροπούλου, Καίτη Ζέγγελι, Μαρία Ἀντωνοπούλου, Πολυξένη Δημαρά, Εὐφρ. Θεοχάρη, Εὐφρ. Θ. Κουντουριώτη, Λεσπ. Ἀλ. Μαζαράκη.—Θεμ. Σοφούλης, Κωνστ. Δεμερτζῆς, Γεώργ. Ἀναγνωστόπουλος, Γ. Σεχιώτης, Θ. Νικολοῦδης, Ἀλ. Ἐμπεριόκος, Κουμουνοδόρος, Δ. Χόνδρος, Ἀρ. Καμπάνης, Περ. Π. Ἀργυροπούλου, Διον. Κόκκινος, Ἀνδ. Παπαδόπουλος, Διον. Ποταμιάνος, Δ. Φιλάρτος, Λεων. Μανκᾶς, Κ. Λόσιος, Περ. Ρεσιόδης, Γεωργ. Χαριτάκης, Κ. Βαγιανός, Διον. Τριβόλης, Ἡλίας Ἰωαννίδης, Μαν. Μινωτάκης, Ἰω. Παπαγιαννόπουλος, Ἀθαν. Πολίτης, Γ. Ζούκης, Κ. Μέξας, Ἀχ. Τζάρτζανος.

Μαθητικὰ ταξείδια ὡς μέσον μορφωτικὸν καὶ εἰρηνιστικὸν

Ἡ διοργάνωσις καὶ πραγματοποίησις σχολικῶν ταξιδιῶν, οἱ σημερινοὶ παιδαγωγοὶ ἀποδίδουν μεγάλην ὀημασίαν ὡς μέσον μορφωτικοῦ τῆς σπουδαζούσης νεολαίας. Τὸ Διεθνὲς μάλιστα γραφεῖον Ἐκπαιδείσεως, τοῦ ὁποῖου ἡ ἑδρα εἶναι στὴ Γενεύη, ζητεῖ διὰ τῆς ὑπηρεσίας πληροφοριῶν καὶ παιδαγωγικῶν μελετῶν, νὰ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀποτελεσματικὴν συμβολὴν στὸ ἔργον αὐτὸ τῆς διεθνούς συνεργασίας γιὰ τὴ μόρφωσις τῆς νεολαίας.

Στὴ Γερμανίαν δίδουν ἰδιαίτερη προσοχὴ στὰ σχολικὰ ταξείδια γιὰ τὸ ἑξωτερικόν, καθὼς καὶ στὴν ἀνταλλαγὴ τῶν μαθητῶν. Τὰ ταξείδια μαθητικῶν ὁμάδων, πού ἔγιναν ἐκεῖ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν ἑνὸς καθηγητοῦ, καθὼς καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ ὁλοκλήρων τάξεων μὲ μαθητὰς ἄλλων χωρῶν ἢ μαθητῶν μόνον, ἔλαβαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη μεγάλην διάδοσιν. Ἀπεφασίσθη μάλιστα, γιὰ τὴν καλλίτερη ἀπόδοσιν καὶ ὠφέλειαν, τὰ ἐκπαιδευτικὰ ταξείδια καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ μαθητῶν μὲ τὸ ἑξωτερικόν νὰ μὴ διοργανώνωνται στὸ μέλλον, παρὰ μὲ μαθητὰς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη λάβῃ μέρος σὲ ταξείδια ἐντὸς τῆς χώρας τῶν καὶ ἀπέκτησαν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀρκετὴ πείρα καὶ γνώσιν τῆς πατρίδας τῶν καθὼς καὶ τὴν ἀπαραίτητην κρίσιν, γιὰ νὰ εἶναι σὲ θέσιν νὰ μελετήσουν μὲ ἀμεροληψίαν καὶ περὶσκεψιν ἕνα ἄλλο λαόν. Ἐκεῖνοι μόνον οἱ μαθηταὶ θὰ λαμβάνουν μέρος στὰ ταξείδια τοῦ ἑξωτερικοῦ καὶ στὶς ἀνταλλαγάς, γιὰ τοὺς ὁποῖους οἱ διδάσκαλοι θὰ εἶναι βέβαιοι, ὅτι ἐκπληρώνουν τοὺς τεθέντας ὅρους, σύμφωνα μὲ τὶς γενικὰς ὁδηγίας πού ἀπορρέουν κατόπιν τῆς πείρας τῶν τελευταίων ἐτῶν ἀπὸ τὴν Deutsche Pädagogische Auslandstelle.

Ἡ ἐκλογὴ τῶν μαθητῶν, πρέπει νὰ γίνεται μὲ μεγάλην προσοχήν. Πρέπει νὰ εἶναι ὑγιεῖς ἀπὸ σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀπόψεως καὶ νὰ παρέχουν ἐπαρκὴ ἐγγύησιν, ὅτι θὰ ἀνταποκριθῶν στὶς ἐλπίδας πού στηρίζουν σ' αὐτούς. Πρέπει νὰ ἔχουν συνείδησιν τοῦ ἰδιοῦ τῶν ἔθνους, χωρὶς ἐξ ἄλλου νὰ ἐπικρίνουν μόλις βγοῦν ἀπὸ τὰ σύνορά τους, τὰ διάφορα φαινόμενα τῶν ξένων χωρῶν, γιὰ ἕνα ἀπὸ τοὺς κυριωτέρους σκοποὺς τῶν ταξιδιῶν αὐτῶν εἶναι, νὰ μάθουν οἱ μαθηταὶ νὰ γνωρίζουν καὶ νὰ ἐννοοῦν τὸν χαρακτῆρα ἑνὸς ἄλλου λαοῦ.

Κάθε μαθητὴς πρέπει νὰ ξέρῃ, ὅτι μιὰ πού εἶναι φιλοξενούμενος ἄλλου λαοῦ, πρέπει νὰ δεῖξῃ μετριοφροσύνην, εὐγένειαν καὶ ἐφεκτικότητά.

Οἱ μαθηταὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ κρατοῦν ἡμερολόγιον τοῦ ταξιδιοῦ καὶ νὰ δύνουν τακτικὰ εἰδήσεις τοὺς γονεῖς τῶν. Συνιστάται τοὺς μαθητὰς, νὰ ἐφοδιάζωνται μὲ πιστοποιητικὸν γιαιτροῦ διὰ τοῦ ὁποῖου θὰ δηλώνεται, ὅτι μποροῦν νὰ ὑποφέρουν

χωρὶς κίνδυνον, τὴν ἀλλαγὴν τοῦ κλίματος καὶ τῆς τροφῆς.

Ἐπίσης, ἕνα ἀπὸ τὰ κυριώτερα πράγματα εἶναι νὰ γνωρίζουν, τουλάχιστον ὑποφερόντως, τὴν γλῶσσαν τῆς χώρας τὴν ὁποίαν θὰ ἐπισκεφθῶν, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ γίνωνται ἀντιληπτοί. Αὐτὸ ἰδίως ἐφαρμόζεται τοὺς ἀγγλοσάξωνας καὶ τοὺς σλαβοφώνους. Οἱ διευθύνοντες τὰ ταξείδια, πρέπει ἀπαραίτητα νὰ γνωρίζουν καλὰ τὴν γλῶσσαν τῆς ξένης χώρας καθὼς καὶ τῶν ἐνδιαμέσων χωρῶν, ἂν ὑπάρχουν. Ἐξ ἄλλου νὰ γνωρίζουν καλὰ τὸν χαρακτῆρα τοῦ ξένου λαοῦ καὶ νὰ ἔχουν πείρα τῶν ταξιδιῶν. καλοὺς τρόπους καὶ τάκτ. Πρὸ τῆς πραγματοποιήσεως τοῦ ταξιδιοῦ πρέπει νὰ προηγηθῇ ἀλληλογραφία τῶν σχολικῶν ἐπιτροπῶν μὲ τὰς τοπικὰς ἀρχὰς τῆς πρὸς ἐπίσκεψιν χώρας διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν ἀνετώτερη διαμονὴ τῶν μαθητῶν. Τὰ ταξείδια αὐτὰ πρέπει ν' ἀναγγέλλωνται ὀκτὼ ἐβδομάδας πρίν, ἐπὶ πλέον δέ, ὅσοι πρόκειται νὰ λάβουν μέρος, ὁφείλουν ν' ἀσφαλισθῶν ἐναντίον δυστυχημάτων. Ἄν ὅμως εἴναι μέσα ἢ εἶναι ἀνεπαρκῆ, πρέπει μὲ κάθε τρόπον ν' ἀποφεύγωνται τὰ ταξείδια γιὰ νὰ μὴ γίνωνται οἱ μαθηταὶ βάρος τοὺς κατοίκους τῆς ξένης χώρας.

Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία λοιπὸν γιὰ τὴν χρησιμότητα τῶν ταξιδιῶν αὐτῶν. Οἱ σοφοὶ μας πρόγονοι, ἂν διέφεραν πολὺ σὲ μόρφωσιν καὶ πολιτισμὸν ἀπὸ ἄλλους λαούς, τὸ χροστοῦσαν στὸ φιλοτάξειον πνεῦμα τους. Ὁ Σόλων ἐθεωρεῖτο παντογνώστης καὶ σοφὸς «γιατὶ πολλῶν ἀνθρώπων ἄστεα καὶ νόον ἔγω». Μὲ τὰ ταξείδια ἀσκεῖται ἡ παρατηρητικότης, αὐξάνει ἡ περιέργεια πρὸς ἐξέτασιν, τὸ πνεῦμα ἀκονίζεται, γίνεται ἐρευνητικόν, ἀντιλαμβάνεται μόνος τοῦ κανεῖς ἐκεῖνα πού ἄλλοι περιγράφουν καὶ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι πάντοτε ἀκριβῆ. Ἄν ταξιδεύῃ σὲ χώρας κατώτερες εἰς ἀνάπτυξιν καὶ πολιτισμὸν τῆς δικῆς του, αἰσθάνεται ὑπερηφάνεια καὶ εὐχαρίστησιν, ἂν ἀντίθετα ἐπισκέπτεται μέρη περὶ πολιτισμένα καὶ ἀνεπτυγμένα, πέρνει μαζί του τὴν πείρα τῶν χωρῶν αὐτῶν καὶ γίνεται πρόξενος καλοῦ, μεταφυσικῶν τῆς πατρίδας του ὡρισμένα σημεῖα πολιτισμοῦ, τὰ ὁποῖα τοῦ ἔκαναν ξεχωριστὴ ἐντύπωσιν. Τὰ δικὰ μας σχολεῖα τὴν τελευταίαν πενταετίαν, διοργανώνουν τακτικὰ ἐκδρομὰς καὶ ταξείδια στὸ ἑσωτερικόν.

Εἶναι περὶ τὸ νὰ προσθέσωμε ποῖες ὠφέλειες ἀποκομίζονται οἱ μαθηταὶ. Ταξείδια στὸ ἑξωτερικόν καὶ μάλιστα ἀνταλλαγὴ μαθητῶν ὑπὸ τὶς σημερινὰς τουλάχιστον οικονομικὰς συνθῆκες, εἶναι σχεδὸν ἀδύνατον νὰ πραγματοποιηθῶν, γιὰ καὶ χρήματα ἀπαιτοῦνται καὶ συστηματικὴ ὁργάνωσις· ἀκόμη δὲ οὔτε ὡς μελέτη δὲν ἔχει ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα ἐδῶ, γι' αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ τεθοῦν οἱ βάσεις μιᾶς μελλοντικῆς ἐργασίας γιὰ τὸ παιδαγωγικὸ καὶ μορφωτικὸ αὐτὸ σύστημα τῶν ταξιδιῶν καὶ τῆς ἀνταλλαγῆς μαθητῶν.

Ἡ Ἰταλία, ἡ ὁποία προσπαθεῖ νὰ μὴ ὑστερῇ σὲ

τίποτε ἀπὸ τὰ ἄλλα προοδευμένα κράτη τῆς Κεντρικῆς Εὐρώπης σ' ὅτι ἀφορᾷ τὴν προστασία καὶ μόρφωση τῆς σπουδάζουσας νεολαίας, μὲ πολὺ ἐνδιαφέρον ἐστρεφε τὴν προσοχή της στὸ μορφωτικὸ αὐτὸ μέσο πού συντελεῖ στὴν πνευματικὴ ἀνάπτυξη καὶ γενικά στὴν τόνωση τοῦ χαρακτῆρος τῶν παιδιῶν.

Ἰδιαίτερα, γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας, θὰ ἦταν ἐκτάκτως ἐπωφελεὴ τὰ ταξείδια αὐτά, καθὼς καὶ ἡ ἀνταλλαγή μαθητῶν, μὲ τὰ γειτονικά κράτη, τοὺς θερινοὺς ἰδίους μῆνες. Πόσες προλήψεις καὶ πόσες ὀρισμένες στραβὲς ἀντιλήψεις, πού ἔχομε σχηματίσει γιὰ τοὺς γειτονικοὺς λαοὺς καὶ κεῖνοι γιὰ μᾶς καὶ πού μεταδίδονται ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ, θὰ ἐξέλειπαν μὲ τὴν ἀμοιβαίᾳ ἐπίσκεψη καὶ μὲ τὸ συχνὸ συγχροτισμὸ.

Τὶ ἀσφαλέςτερο ἄλλως τε μέσον γιὰ τὴν παγίωση τῆς Εἰρήνης, ἀπ' τὴν καλλίτερη γνωριμία δύο γειτονικῶν λαῶν, πού ἐπὶ ὁλόκληρες ἑκατονταετηρίδες ἐμισοῦντο θανάσιμα. Σήμερον ἰδίως, πού τὰ νέα παιδιά ἔχουν ταχύτερη ἀντίληψη τοῦ γύρω κόσμου καὶ τῆς ζωῆς ἐν γένει, ἀπ' ὅτι στὴν ἀνάλογη ἡλικία εἴχαμε ἐμεῖς, ἐπομένως τὸ ἐξερευνητικὸν πνεῦμα νὰ ἐπικρατῇ περισσότερο παρὰ σ' ἄλλες ἐποχὰς καὶ ἡ δύναμις τῆς μαθησέως νὰ εἶναι μεγαλύτερη σὲ ἀγόρια καὶ κορίτσια, ἢ καθιέρωση μαθητικῶν ταξιδιῶν ἰδίως στὸ ἐξωτερικόν, εἶναι ἓνα ταχὺ καὶ ἀσφαλὲς μέσον γιὰ τὴν διανοητικὴ καὶ ἠθικὴ μόρφωση τῆς νεολαίας καὶ τὴν ἀσφαλέςτερον γνωριμία τῶν διαφορῶν λαῶν μεταξὺ των, καὶ ὑπάρχει ἐλπίς, νὰ τὸ προσέξουν περισσότερο οἱ παιδαγωγοὶ μᾶς.

ΔΩΡΑ Δ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

᾽Ωφέλιμοι γνώσεις

Ἡ διατήρησις τῶν ὑποδημάτων εἶνε σήμερον ζήτημα πολὺ σπουδαῖο γιὰ τὴ κομψὴ γυναῖκα ἀπὸ τὸν τρόπο μὲ τὸν ὅποιο εἶνε παπουτωμένη, κρίνεται συνήθως ὁ βαθμὸς τῆς κομψότητός της. Καὶ πρῶτον πρέπει πάντοτε ν' ἀγοράζῃ ὑποδήματα καλῆς ποιότητος, καὶ γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὸ σχῆμα τους, νὰ τὰ βάζῃ, εὐθὺς πού θ' ἵ τὰ βγάλῃ, στίς φόρμες. Ποτὲ νὰ μὴ στεγνώνονται βρεμένα παπούτσια κοντὰ στὴ φωτιά.

Ἀπὸ παλῆα λινὰ ἢ βαμβακερὰ ἀσπρόρουχα μποροῦν νὰ γίνουν ρουχαλάκια καὶ πανιὰ γιὰ νεογέννητα. Τὰ καινούρια ὑφάσματα, ὅσο καὶ ἂν εἶνε λεπτὰ, θὰ εἶνε πάντοτε σκληρὰ γιὰ τὴν ἐπιδερμίδα τῶν πολὺ μικρῶν παιδιῶν. Παλῆα τεμάχια λινοῦ εἶνε κατάλληλα γιὰ ἐπιδέσμους πληγῶν ἢ καὶ γιὰ κομπρέσσεις. Πρέπει πρῶτα νὰ τὰ ἀπολυμάνωμε, βράζοντάς τα.

Γιὰ νὰ μὴ σᾶς π. ἄσῃ ὁ ἥλιος στύψαιτε σὲ μιὰ δακρυερὸ δύο λευόνια καὶ προσθέσατε 4 μεγάλες κουταλιὰς κολώνια. Βρέξατε μ' αὐτὸ τὸ πρόσωπο, τὸ λαιμὸ, τὰ μπράτσα, καὶ τὸ δέσμα σας θὰ μείνῃ ἄσπρο καὶ ἀπαλό.

Γιὰ τὸ τραπέζι:

Γλύκισμα μὲ σοκολάτα. Πέρνετε 8 αὐγά, 2 μεγάλες πλάκες σοκολάτα Παυλίδου, 50 δραμ. σαβουαγιὰρ καὶ λίγη βανίλλια. Λειώνετε τὴ τριμμένη σοκολάτα σὲ ἀτμόλουτρο, προσθέτετε τοὺς χτυπημένους κροκοὺς, τὴ βανίλλια καὶ στὸ τέλος τ' ἀσπράδια σφυχτὴ μαρέγκα. Μουσκεύετε τὰ σαβουαγιὰρ μὲ λίγο γάλα καὶ στρώνετε σὲ μιὰ γιάλυνη βαθειὰ φρουτιέρα ἓνα στρώμα σαβουαγιὰρ κ' ἓνα στρώμα κρέμα πού πρέπει ν' ἀποτελέσῃ τὸ τελευταῖο στρώμα. Τὸ βάζετε στὸν πάγο καὶ σερβίρετε καλύτερα τὴν ἄλλη μέρα.

Διὰ τὴν στήλην εἰς τὸν ᾽Αγνωστον Ποιητὴν.

Πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν ὑπὲρ ἀνεγέρσεως τῆς τιμητικῆς στήλης εἰς τὸν ᾽Αγνωστον Ποιητὴν, ἀπεστάλη τὸ ἀκόλουθον ἔγγραφον συνοδευόμενον ὑπὸ κουμπαρᾶ περιέχοντος δρχ. 902.50 τῶν κυριῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων:

Κύριε Πρόεδρε,

Ἡ ᾽θαυμασία ἰδέα διὰ τὴν ἀνέγερσιν μνημείου εἰς τὸν ᾽Αγνωστον Ποιητὴν, δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ συγκινήσῃ καὶ τὰς Ἑλληνίδας.

Τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων, ἡ Ὁμοσπονδία, ἡ ἀντιπροσωπεύουσα τὰς Γυναίκεσιν Σωματεῖα τῆς Ἑλλάδος, μὲ ἱερὰν συγκίνησιν ἀποστέλλει τὸν ὁβολόν του, ὁ ὅποιος, ἂν καὶ ἐλάχιστος, οὐσιαστικῶς ἐκφράζει τὸν βαθύτατον σεβασμὸν τοῦ διὰ τὸν ᾽Αγνωστον Ποιητὴν, πού μὲ τοὺς θρύλους καὶ τὰς παραδόσεις τὰς λαϊκὰς τῶν προγόνων μας, ἔδωκε ζωὴν εἰς τὸ «Δημοτικὸν Τραγοῦδι», πού ἀνυψώνει τὰς ψυχὰς καὶ ἐξαυλῶνει τὰ πνεύματα.

Τὸ Δημοτικὸν Τραγοῦδι εἶνε ἡ ἀπαρχὴ τοῦ πολιτισμοῦ κάθε χώρας, εἶνε ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ πού ὁ ποιητὴς, μὲ τὴν πρωτόγονον ἀντίληψίν του, ἐκφράζει τὸν πόνο καὶ τὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ.

Παρακαλοῦμεν, κ. Πρόεδρε, ὅπως μὲ τὸν ὁβολόν μας δεχθῆτε καὶ τὰ θερμότερα συγχαρητήρια ὁλοκλήρου τῆς Ὁργανώσεώς μας διὰ τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν σας καὶ εὐχόμεναι τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ σας.

Διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρετικῆς τιμῆς

Ἡ Πρόεδρος Ἡ Γ. Γραμματεὺς ἀ. α.

Ραλλοῦ Σ. Γεωργαντᾶ Ἑλένη Ρουσοπούλου

... Εἰδήσεις ...

Τὸ **Τμήμα ψήφου** τοῦ Ε. Σ. Ε. μετὰ βραχύτατον βίον διελύθη. Στὸ μικρὸ διάστημα τῆς ὑπάρξεώς του ἐβρῆκε προθυμοτάτην τὴν κυβέρνησιν νὰ συντρέξῃ τὸ ἔργον του καὶ ἐπέτυχῃ τὴν ἐκλογιμότητα τῶν γυναικῶν στίς δημοτικὰς καὶ κοινοτικὰς ἐκλογάς, καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ψηφίζειν στὰ 25 χρόνια ἀντὶ στὰ 30, ὅπως ἦταν πρὶν καθιερωμένο. Ἀδιάφορον ἂν ἡ πρώην Γερουσία, ἀπὸ πνεῦμα ἀντιπολιτεύσεως πρὸς τὴν τότε Βουλὴν, κατήργησε πάλιν τὸν νόμον αὐτόν· πάντως ἡ κυβέρνησις φάνηκε πολὺ εὐνοϊκῶς διατεθειμένη γιὰ τὰ ζητήματα τῶν γυναικῶν. Ὡστε ἡ ἀντίδρασις, πού ἐβρῆκε τὸ Τμήμα ψήφου, δὲν προήλθεν οὔτε ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν, οὔτε ἀπὸ τοὺς ἄνδρας. Μαζὺ μὲ τὸ κεντρικὸν τμήμα θὰ διαλυθοῦν φυσικὰ καὶ τὰ ἐπαρχιακὰ τμήματα, ἐκτὸς ἂν θέλουν νὰ προσκολληθοῦν εἰς ἄλλας παρεμφερεῖς ὁργανώσεις.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ἡδὴ νὰ μὴ ἀναμειχθῇ εἰς τὸ ἐξῆς τὸ Ε. Σ. Ε. εἰς τὸ ζήτημα τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀφίσῃ εἰς τὴν φροντίδα τῶν σωματείων ἐκείνων πού τὸ ἔχουν ὡς κεφαλαιῶδες, ὡς κύριον πρόγραμμά τους. Μὲ τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐνεργητικότητα πού διακρίνει τὰ μέλη τῶν σωματείων αὐτῶν δὲν ἀμφιβάλλομεν ὅτι θὰ ἐπιτύχουν συντομώτατα, ὅχι μόνον τὴν ἰσοπολιτείαν, ἀλλὰ καὶ τὴν λύσιν ὅλων τῶν ἄλλων ζητημάτων πού τόσον δικαίως ζητοῦν καὶ διεκδικοῦν.

Ἡ Ἐνωσις τῶν Μητέρων καὶ Παιδαγωγῶν γιὰ τὴν εἰρήνῃ ἐστεῖλαν στὸ συμβούλιον τῆς Κ. τ. Ε. τὴν ἐξῆς ἔκκλησι:

Βλέποντας περὶτρομες τὸν γενικὸν ὑπερεξοπλισμὸν πού δὲν κάνει ἄλλο παρὰ ν' αὐξάνῃ τὴ γενικὴ ἔλλειψιν ἀσφαλείας, καὶ ἐτοιμάζει τὸν πόλεμον καὶ συνάμα τὴν καταστροφὴν τῶν λαῶν.

Ἐξορκίζει τὴν Κοινωνία τῶν Ἑθνῶν νὰ κάμῃ μιὰ ὑστάτη προσπάθεια γιὰ νὰ πείσῃ τὰ κράτη εἰς τὸ νὰ συνάψουν μιὰ Συνθήκην Ἀφοπλισμοῦ καὶ νὰ ἐμποδίσουν νὰ ξαναρχίσῃ τὸ καθεστὼς τῆς κτηνώδους βίας πού θὰ σήμανε τὸ τέλος καὶ αὐτῆς τῆς Κ. τ. Ε. μαζὺ μὲ τὸν Εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν.

Ὅλα τὰ σωματεῖα πού ἐπιθυμοῦν νὰ λάβουν μέ-

ρος σ' αὐτὸ τὸ διάβημα, ἂς ἔλθουν εἰς ἐπικοινωνία μὲ τὴν κυρίαν Prudhommeau 8 Rue J. J. Boyceau, Versailles.

Παιδικὸς κινηματογράφος. Εἰς τὸ τμήμα Καλῶν Τεχνῶν τοῦ ὑπουργείου τῆς Παιδείας ἰδρύθη γραφεῖον μορφωτικοῦ παιδικοῦ κινηματογράφου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῆς κυρίας Ρίτσας Κορομηλᾶ. Ὁ μορφωτικὸς κινηματογράφος σκοπὸν ἔχει τὴν καλύτεραν ἐκπαίδευσιν τῶν μαθητῶν διὰ τῆς προβολῆς εἰδικῶν ταινιῶν μαθημάτων ὑγιεινῆς, γεωγραφίας, φυσικῆς κλ.

Τὸ σύστημα ἐκπαίδευσως διὰ τοῦ μορφωτικοῦ κινηματογράφου εἶνε εὐρύτατα διαδεδομένον εἰς ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη.

Οἱ ἐργάτριες δὲν εἶνε φάρμακα σπασιαλιτέ. Μανθάνομε μ' εὐχαρίστησιν ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Διεθν. Γραφείου Ἑργασίας κατάλαβεν ἐπὶ τέλος ὅτι ἡ ἐπιτροπὴ του γιὰ τὴν ἀλληλογραφίαν τῆς Βιομηχανικῆς Ὑγιεινῆς, ἐπέμενε παρὰ πολὺ ἐπὶ τῆς ἱατρικῆς ὁψεως τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων, καὶ ἀπεφάσισε στὴν τελευταία του συνεδρίασιν ν' ἀναδιοργανωθῇ ὥστε νὰ μὴ ἀποτελεῖται σχεδὸν ὁλοτελῶς ἀπὸ γιατροῦς. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ἐπιτροπῆς εἶχε δημοσιευθῇ ἡ παράδοξος μελέτη γιὰ «τὴν ἐργασία τῆς γυναίκας» ἡ ὁποία κατέληγε στὸ περίεργον συμπέρασμα ὅτι τὸ γεγονὸς νὰ εἰσαί γυναῖκα ἀποτελεῖ ἤδη ἀρρώστεια.

Τὸ τέταρτον Διεθν. Συνέδριον τοῦ σωματείου Open Door θὰ γίνῃ τὴν 19—23 Αὐγούστου ἐ. ἔ. εἰς τὴν Κοπεγχάγην. Τὸ σωματεῖον αὐτὸ ἐργάζεται, ὡς γνωστόν, διὰ τὴν οικονομικὴν χειραφέτησιν τῆς γυναίκας. Πρεσβεύει ὅτι: τὸ νὰ στερήσουν τὴν γυναῖκα τοῦ δικαιώματος νὰ ἐργάζεται, τὴν στεροῦν καὶ τοῦ δικαιώματος νὰ ἔξῃ. Περιορίζοντας τοὺς κλάδους ὅπου μπορεῖ νὰ ἐργάζεται, τῆς παρέχουν μιὰ ἐσφαλμένη προστασία, καὶ τὴν ταπεινώνουν συγχρόνως.

Οἱ Δανικοὶ σιδηρόδρομοι καὶ ἀεροπορικαὶ ἐταιρίαι κάμνουν μεγάλες ἐκπτώσεις δι' ὅσους θὰ λάβουν μέρος στὸ συνέδριον.

Ἐδημοσιεύθησαν ἐσχάτως εἰς τόμον αἱ ἐπιστολαὶ τοῦ Δευκαδίου Χέρν πρὸς τὴν μίς Ἀννέταν Χολλινταῖν. Εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν αὐτὴν ὁ ἀλησμόνητος συγγραφεὺς τῶν «Ἰαπωνικῶν Ταξιδιῶν» καὶ τοῦ «Κοκορό», παρέχει ἐνδιαφερούσας ὅσον καὶ περιέργους πληροφορίες περὶ τῆς καταγωγῆς του. Ὡς γνωστόν, ὁ Δευκάδιος Χέρν ἐγεννήθη ἀπὸ πατέρα Ἰρλανδὸν καὶ Ἑλληνίδα μητέρα. Εἰς μίαν ὁμωσ ἀπὸ τὰς ἐπιστολάς του ἀναφέρει ὅτι εἰς τὸ αἷμα του ἔρεσ αἷμα ἀθιγγάνων καὶ ὅτι ἓνας ἐκ τῶν προγόνων του ἦτο βασιλεὺς τῶν Βοημῶν.

Οἱ σύλλογοι τῆς Κοινωνίας τῶν Ἑθνῶν. Τὴν 9ην Ἰουνίου συνήλθε στίς Βρυξέλλας ἡ Γεν. Συνέλευσις τῆς Διεθν. Ἐνώσεως διὰ τὴν Κ. Τ. Ε. Ὁ Ἑλληνικὸς σύλλογος ἀντιπροσωπεύτηκε ἀπὸ τὸν γεν. γραμματέα του κ. Π. Μαρόπουλον καὶ ἀπὸ τὴν διδά. Ἑλέ-

νην Άντωνοπούλου, καθηγήτριν του πανεπιστημίου Βρυξελλών.

Από του Ραδιοφωνικού σταθμού του Μπάρι ωμίλησε την 8ην Ιουνίου ή κ' Ελένη Ρουσοπούλου περί των Ελληνίδων και περί της κοινωνιολογίας των δρώσεως.

Γυναίκες στο Ναυτικό. Στη δημοκρατία των Σοβιετ όπου η γυναίκα χειραφέτηται είναι άπερ-όριστη, όλα τα επαγγέλματα, κ' εκείνα όκόμα που θεωρούνταν κατ' έξοχην άνδρικά, είναι ελεύθερα στις γυναίκες. Με άρκετην έκκλησιν άντίκρυσαν έτσι σε κάποιο άμερικανικό λιμένα το Σοβιετικό έμπορικό πλοίο «Καλενίν», όπου μεταξύ του πληρώματός του ήσαν και τέσσαρες Ρωσίδες με υπεύθυνες επάνω στο σκάφος θέσεις. Οί γυναίκες αυτές κινούν φυσικά τη γενική περιέργεια, έκτελ. ύν όμως έξ ίσου καλά—άν όχι και καλύτερα από τους άρρενες συναδέλφους τους—την ύπηρεσία τους. Άλλως και σε άλλα πλοία του Σοβιετικού στόλου ύπηρετούν γυναίκες, ύποχρεούνται όμως να φοιτήσουν τέσσαρα χρόνια σε μιá ειδική σχολή για ν' άποκτήσουν το ναυτικό φυλλάδιο, όπως συμβαίνει και με τους άρρενας συναδέλφους των.

Στη Νορβηγία εορτάστηκε το ίωβιλαιόν της Betzy Kjelberg για τα 25 χρόνια της ύπηρεσίας της ως έπιθεωρητριάς εργασίας. Η κ. Kjelberg είναι ένθερμος φεμινίστρια, άντιπροσωπεύει τη χώρα της στο Γραφείο Έργασίας όπου ύπεστήριξε πάντοτε τα αίτήματα των γυναικών ως προς το δικαίωμα του εργάζεσθαι.

Έκτός από τις έπιθεωρητικές της εϋθύνες έφρόντισε να εισαχθούν παντού μέτρα τάξεως, ύγιεινής και καθαριότητος. Έν γένει ή δρᾶσις της θεωρείται εις άκρον τελεσφόρος, γι' αυτό της άπενεμήθη και το παράσημο του Άγίου Όλάφ μαζί με άπειρα συγχαρητήρια κ' εύχαριστήρια.

Ο βασιλεύς της Σουηδίας έτίμησε την κ. Ellen von Platen έπ' εύκαιρία των 65 της χρόνων με την άνωτάτη διάκρισι που άπενεμήθη ποτέ σε γυναίκα. Η κ. von Platen κατά τον παγκόσμιον πόλεμον άφιέρωσε όλες τις δυνάμεις της στην ανακούφισι των αιχμαλώτων όλων των χωρών. Μετά τον πόλεμον εργάστηκε με τον αυτό ζήλο για να βελτιώση την τύχη των προσφύγων και των υπό της πείνας πληττομένων πληθυσμών.

Απέθανε στο Παρίσι ή κ. Jane Misme, ή ιδρύτρια της έφημερίδος «La Française» και της Ένώσεως για την Ίσοπολιτεία των Γυναικών. Η άποθανούσα ήτο εκ των πρώτων που έννόησε την εθνική και διεθνή αξίαν του γυναικείου ζητήματος. Ο θάνατός της άφίνει μεγάλο κενόν στους φεμινιστικούς κύκλους.

Και ο θάνατος της Jane Addams που απέθανεν έσχάτως στην Άμερική είναι μεγάλο πένθος για

τις γυναίκες όλου του κόσμου. Η Jane Addams, φεμινίστρια, πασιφίστρια, πρωτοπόρος σε κάθε κοινωνικό ζήτημα έλαβε τελευταίως το βραβείον Νόμπελ. Πρὸ 45 περίπου έτών, όταν ή έν Σικάγω Έλληνική παροιμία εύρίσκετο άκόμη εις τα σπάργανα, ή κυρία Τζαίν Άνταμς ίδρυσε εκεί το Χάλ-Χάουζ, φιλανθρωπικόν ίδρυμα εις το όποιον ε'ρισκον καταφύγιον και ύπο-ήγησιν οί ξένοι μετανάσται και ιδιαιτέρως οί Έλληνες. Άφ' έτέρου ή Άμερικανίς φίλη της Έλλάδος δέν παρέλειπεν εύκαιρίαν όπως έμφανίζεται ως ένθερμος συνήγορος των Έλληνικών δικαίων. Είς άναγνώρισιν των τοιούτων προς τόν Έλληνισμόν ύπηρεσιών της, ή Έλληνική Κυβέρνησις είχε παρασημοφορήσει την κυρίαν Άνταμς.

Οί νέες γυναίκες άς βαδίσουν στα ίχνη των δύο αυτών μεγάλων φεμινιστριών που εξέλιπαν.

Είς δύο Καντόνια της Ελβετίας, στής Γενεύης και του Neuchâtel δύνανται γυναίκες να διορίζονται δικασταί στα παιδικά δικαστήρια.

Στην Πολιτεία της Νέας Υόρκης απέκτησαν αί γυναίκες το δικαίωμα να γίνουν ένορκοι. Ύστερα από άγώνα δεκαπέντε χρόνων, ή έπιτυχία αυτή όφείλεται στη δικηγόρο Miss Byrne, μέλος της Συνελεύσεως, που υπέβαλε το νομοσχέδιο και το υπεράσπισε με έπιμονή και σταθερότητα.

Κατά τις τελευταίες εκλογές στην Ούγγαρία εξέλεγησαν από έξ ύποψήφιες γυναίκες αί δύο, ως μέλη του κοινοβουλίου, αί κ. κ. Anne Kethly και Lilla Melzer.

Επίσης στη Χιλή έψηφισαν αί γυναίκες για πρώτη φορά στις δημοτικές εκλογές, εξέλεγησαν δέ άρκετές. Αί εκλογαί διεξήχθησαν με τη μεγαλύτερα ήσυχία, γράφουν αί έφημερίδες του Σαντιάγο.

Την 23 Ιουνίου κατετέθη στο Άσκληπιείον της Βούλας ο θεμέλιος λίθος του άνεγερθησομένου «Άθανασακείου» Περιπτέρου δια το όποιον ο πρόεδρος του Έρυθρού Σταυρού κ. Ιωάν. Άθανασάκης διέθεσεν 1 1/2 εκ τομύριον δραχμών.

Η άπονομή των βραβείων στη Φί εκπαιδευτική Έταιρία έγινεν μετά πάσης έπισημέτητος την 23 Ιουνίου.

Απέθανε στο Παρίσι ή κόμισσα de Pourtalès γνωστή φιλόανθρωπος και πρωτοεργάτρια σε κάθε κοινωνιολογική έργο. Ήτο μέλος του Γαλλ Έρυθρού Σταυρού, τον όποιον, άντιπροσώπευσε στο συνέδριο της Ούασινγκτόν. Η δρᾶσις της έσημειώθη εύθως από το πρώτο χρόνο του πολέμου, ότε μαζί με άλλες νοσοκόμες ώργάνωσε τα νοσοκομεία των μολυσματικών νόσων, όπου ειργάσθη με μεγάλην απάλησιν. Έκτός όμως από την νοσηλευτικήν αυτήν δρᾶσιν, ή κόμισσα de Pourtalès ένδιαφέρονταν για κάθε γυναικείο έργο, ήτο μέλος σε πλείστα όσα γυναικεία σωματεία, και περιβάλλονταν από την αγάπη και τον θαυμασμό όλων των συνεργατών της.

Μόδες.

Δέν θα επανέλθωμεν στις χαρακτηριστικές γραμμές της μόδας που παρσμένουν αίσθητως οί αυτές,

άλλα θα παρακολουθήσωμε την εξέλιξί της που παρουσιάζει την καλοκαιρινή κομψότητα του 1935.

Φαίνεται πως ή «κάπ» χάνει κάπως έδαφος για να δώση τόπο στο άρκετά φαρδύ πανωφόρι, πολύ κοντό όμως, που θα φθάσει μόλις ως τους γοφούς ή στο γόνατο. Πίσω στη πλάτη θα έχει μεγάλα «γκοντέ» που θα του δώσουν το άπαιτούμενο φάρδος και τη γραμμή που άπαιτεί ή σημερινή μόδα. Μερικά από τα πανωφοράκια αυτά θα έχουν μεγάλα «ρεβέρ».

Τα ταγιέρ θα είναι πάντοτε απλά, χωρίς πολλά φορτώματα, μάλλον «σπόρ». Στο είδος αυτό συγκαταλέγονται και τα λεγόμενα «deux pieces» π. χ. μιá φούστα μονόχρωμη καφέ με μιá ζακέττα σκοτζέζικη κομμένη σαν σακάκι. Μή ξεχνούμεν όμως πως είναι καλοκαίρι, και οί συλλεγές παρουσιάζουν φυσικά μοντέλα και από λινό, μπαμπακερά και κουκούλα-ρικο. Η ζακέττες των μας θυμίζουν την έποχή των γιαγιάδων μας, με τα κοντά αλλά φαρδιά τους «ρεβέρ» και τη διπλή σειρά κουμπιών. Είναι άνοιχτού χρώματος, άσπρα άκόμα και έμπριμέ με μεγάλα ζωηρά άνθη. Φοριούνται με φούστες που έρχονται σε αντίθεσι με το σκούρο χρώμα τους, καμωμένες από ύφασμα «άζουρέ» που γίνονται κάπως φαρδιές.

Οί πολύμορφες μπλουζες κυριαρχούν και πάλιν. Γίνονται από λεπτά ύφασματα με έλαφρές σουρες που βγαίνουν από έναν έννομιτη που άφίνει έλευθερη τη γραμμή των ώμων. Κάποτε παραλείτουν τόν γιακά στις ζακέττες, και φορούν μιá σάρτα που δένεται πίσω. Για γαρνιτούρα του γιακά, των ρεβέρ και για τα καπέλλα φοριέται πολύ το πικέ.

H BEPA

Το Σπίτι μας

Η εικόνα μας δείχνει μιá ωραιότατη τραπεζαρία από μαόνι. Ο μοντέρνος αυτός ρυθμός παρουσιάζει θαυμάσιες αναλογίες στις γραμμές.

“L'HELLENIS,”

Organe mensuel du Conseil National
des femmes hellènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou, 26
Athènes, Juillet-Août, 1935

Le Compte-rendu du Bureau juridique du Conseil National a été lu à l'occasion de la dernière Assemblée générale. Nous en publions les détails suivants:

Le Bureau juridique, comme tous les ans a fonctionné régulièrement pendant l'année dernière, avec la collaboration des avocates Mes. E. Petridis et A. Rhousopoulos, et des avocat Mes. Someriti et Marcopoulo. Soixante dix cas ont été soutenus, parmi lesquels 4 recherches de paternité, 4 divorces, 6 expulsions, 6 affaires pénales, 5 cas d'indemnité de réfugiés, 8 adoptions et 37 différents autres cas. Les adoptions se firent en collaboration avec l'Oeuvre Patriotique pour la Protection de l'Enfant qui se charge du placement des enfants abandonnés dans des familles convenables, et qui choisit les parents adoptifs. Tous les procès ont été menés sans aucune dépense pour les intéressés. Les recherches de la paternité présentent encore beaucoup de difficultés, ainsi que les paiements de pensions alimentaires aux familles délaissées. Beaucoup de pauvres femmes recourent pour ces questions à notre bureau, mais la justice ne dispose pas toujours de moyens efficaces si les maris sont de mauvaise volonté. Les saisies de salaires ou de biens offrent encore beaucoup de complications, et ces procès peuvent durer 2-3 années vraiment trop longtemps pour une pauvre travailleuse. Il serait souhaitable que la législation soit simplifiée à ce rapport.

L'article, que nous publions aujourd'hui sur les «Bacchantes» d'Euripide, a été inspiré par la représentation de cette tragédie au Smith College de Northampton (Mass.) aux Etats Unis, sous la direction et la régie de Mme. Eva Sikelianos. Nos trois clichés représentent la danse des Bacchantes, la coryphée du chœur et la mère de Penthée, roi de Thèbes, qui rapporte comme trophée la tête de ce dernier, ignorant que la victime était son fils. Penthée s'était, comme on sait, revolté contre le culte du nouveau dieu Dionysos et fut chatié par les Bacchantes qui le tuèrent. Mme Sikelianos est connue dans le monde entier par les festivals, qu'elle avait orga-

nisé à Delphes il y a quelques années. Elle a connu en Amérique le même grand succès qu'à Delphes.

Au Ministère de l'Instruction publique a été fondé un bureau spécial pour le cinéma éducateur. La direction de ce bureau a été confiée à Mme. Ritsa Coromila.

Depuis le commencement de l'année l'«Hellenis» a inauguré une «Page de la Paix». Nous reproduisons aujourd'hui un article de M. Henri Lafontaine «Le Monde en danger», publié dans la revue «Le Mouvement Pacifique».

Mme. Elisabeth Achélis, une Américaine, présidente de l'Union mondiale pour la réforme du calendrier, expose aujourd'hui dans notre journal ses idées sur un système de calendrier plus simple et plus pratique. Mme Achélis fait paraître à New York une revue mensuelle «The Calendar Reform» qui est consacrée entièrement à ce sujet.

L'Académie d'Athènes a commencé la publication d'une série d'éditions d'écrivains classiques. Le premier volume paru est le «Banquet» de Platon, traduit et expliqué par G. Sycoutri. Notre collaboratrice Mme. P. Lascari, lectrice à la Sorbonne, fait la critique de cette très belle édition.

Mme Angèle Valiadi une jeune grecque, qui a étudié à la Sorbonne la psychopathologie infantine sous la direction du Dr. Wallon, a été recue parmi les premières dans un concours de l'Etat pour un brevet spécial. Nous félicitons Mme. Valiadi pour son beau succès.

Une jeune réfugiée d'Istamboul, Mlle. Fr. Eithymiadis est douée d'un talent extraordinaire pour la poterie et la sculpture en argile. Elle a fait ses études à Vienne, et elle vient de s'établir à Athènes où elle espère trouver beaucoup d'encouragement dans sa carrière artistique. Nous publions trois photos, qui montrent le travail de la jeune artiste.

Ἑλληνίδες! αγοράζετε

Ἑλληνικά προϊόντα.

ΠΑΔΚΕΤΙΝΗ

LAMBO

A. E. **ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ**

ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ, ΤΑΠΗΤΕΣ Κ.Λ.Π.

Με τούς αὐτοὺς ὡς πάντοτε εὐνοϊκοὺς ὁρους συνεχίζεται ἡ παραλαβὴ τῶν γουναρικῶν καὶ ταπήτων διὰ τὸν καθαρισμὸν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν συντήρησιν αὐτῶν εἰς εἰδικoὺς ψυχροθαλάμους.

Τηλεφωνήσατε ἀποκλειστικῶς εἰς τὸν ἀριθμὸν 80-191

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΠΑΤΗΣΙΩΝ

A. E. **ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ**

Ὑποστηρίζετε τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν ἀγοράζουσαι τὸ φρεσκώτατο βούτυρό μου κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὴν Κέρκυραν γιὰ τὸ τσάϊ σας γιὰ τὰ γλυκά σας γιὰ τὰ φαγητά σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
ΚΑΝΙΓΓΟΣ 6
Τηλέφ. 23-163

Ἕνα ὥραϊο φόρεμα συμπληρώνεται μὲ ἕνα ὥραϊο ΠΑΠΟΥΤΣΙ, Κυρία μου θὰ βρῆτε καὶ μὲ τὸ δυσκολώτερο γούστο στὸ Κατάστημα **ΞΕΝΑΚΗ** Πανεπιστημίου 40

ΠΡΟΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΦΕΙ ΚΑΙ ΕΠΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΝΟΜΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΠΑΡΕΧΕΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΜΒΟΥΛΑΣ

ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ 12-1 Μ. Μ.

ΟΔΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ 26

ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΠΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ

Έφαρμόζεται με μίαν βίδα εις οίανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμήν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων και διαφόρων Ποικιλ-
μάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς και
κοπτικῆς με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἐσωτερικὰ και ἐξω-
τερικὰ φορέματα ἀνδρῶν, γυναικῶν και παιδων. = =

ΡΑΠΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ
ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

Λαϊκή Τραπεζα Α.Ε.

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΝ

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ

ΠΑΣΑ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ =
= ΥΠΟ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ Δρχ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1934) „ 9.850.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Ἅγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήβαι	Μεσσήνη
Ἀργίνοιον	Θήρα	Μιτυλήνη
Ἀγνιά	Ἰθάκη	Ναύπακτος
Ἀθῆναι:	Ἰστιαία (Ξηροχώριον)	Ναύπλιον
Ὑπ/μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Ἰωάννινα	Νιγρίτα
» ἐν Καλλιθέα	Καβάλλα	Ξάνθη
» ἐν Νέα Ἰωνία	Καλάβρυτα	Ὁρεστιάς
» ἐν Παγκρατίῳ	Καλάμαι	Παξοὶ
Ἀίγιον	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
Ἀλεξανδρούπολις	Καρδίτσα	Πάτραι
Ἀλμυρὸς	Καρλόβασι (Σάμου)	Πειραιεὺς
Ἀμαλιάς	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
Ἀμύνταιον (Σόροβις)	Καρναὶ (Ἅγιον Ὅρος)	Πόρος
Ἀμφίκλεια	Καστοριά	Ποταμὸς
Ἀμφίσσα	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ἄνδρος	Κέρκυρα	Πύλος
Ἀργοστόλιον	Κιλκίς	Πύργος
Ἄρτα	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
Ἀταλάντη	Κομοτινή	Σέρραι
Βάμος (Κρήτη)	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικωνία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδᾶς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σύρος
Διδυμότειχον	Λάρισα	Τρίκαλα
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
Ἐδεσσα	Λευκάς	Φάρσαλα
Ἐλασσών	Λήμνος	Φλώρινα
Ἐλευθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	Χανιά (Κρήτης)
Ἡράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΪΡῳ: Rue Emad el Dine No 17

ΤΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfiki

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἑξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡῶΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.500.000